

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

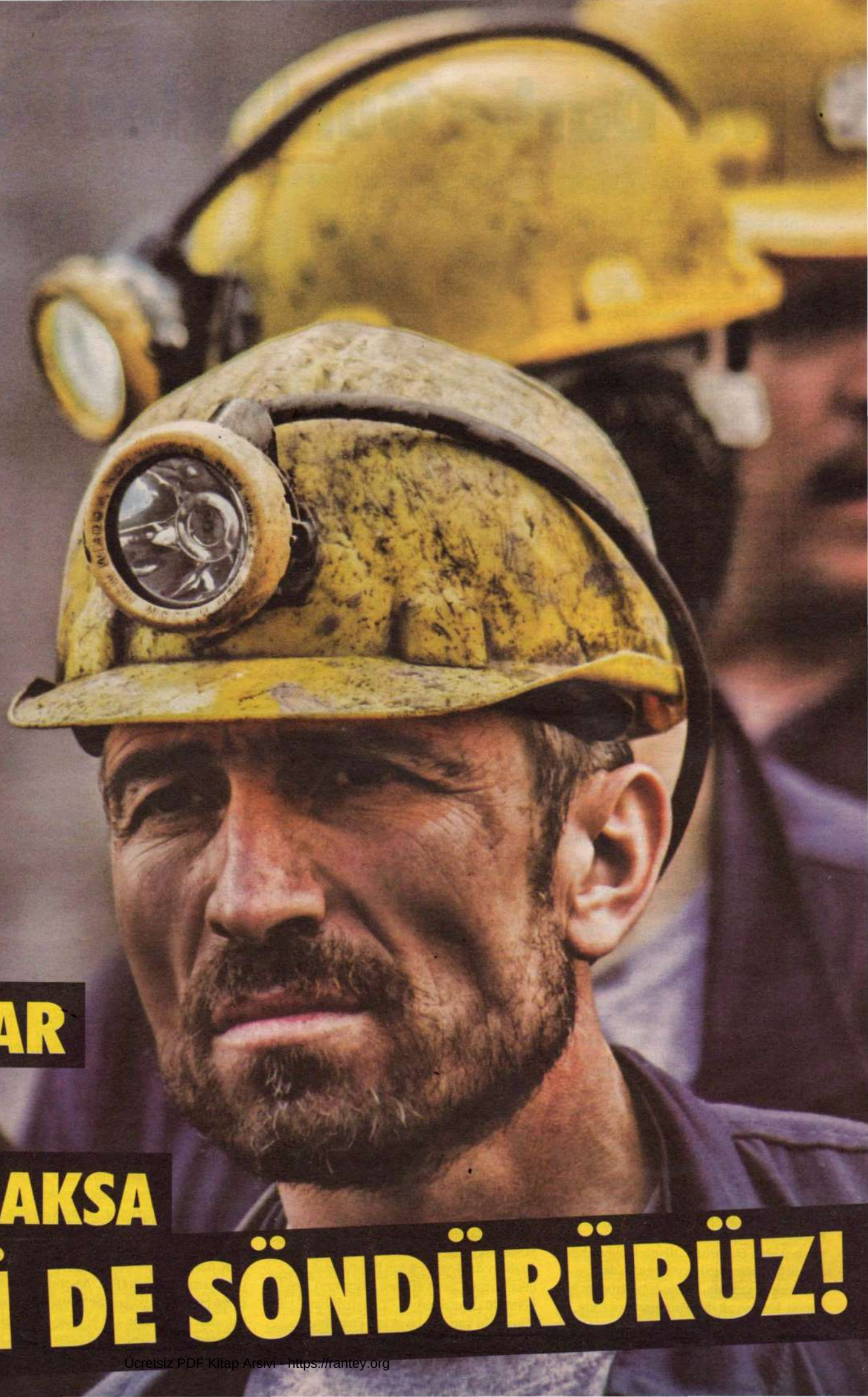

Sayı 90, Haziran 2014-6,
3.5 Lira (KKTC 4 Lira)

ISSN 1307-072X

9 771307 072007

YALNIZ PATRONLAR İÇİN PARLAYACA KSA GÜNEŞİ DE SÖNDÜRÜRÜZ!

Akşamsefası

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

Sivil Darbe Günlükleri -I-

SON HAVA BÜKÜCÜ

http://twitter.com/ars_ilker

İLKER ARSLAN

Bu günlükteki kişilerin gerçek kişi ve kurumlarla uzaktan yakından alakası yoktur, kişiler ve olaylar hayal ürünüdür. Olaylar 17. Yüzyıl'da geçmektedir. Aksini iddia eden çakaldır, kurnazdır, paraleldir!

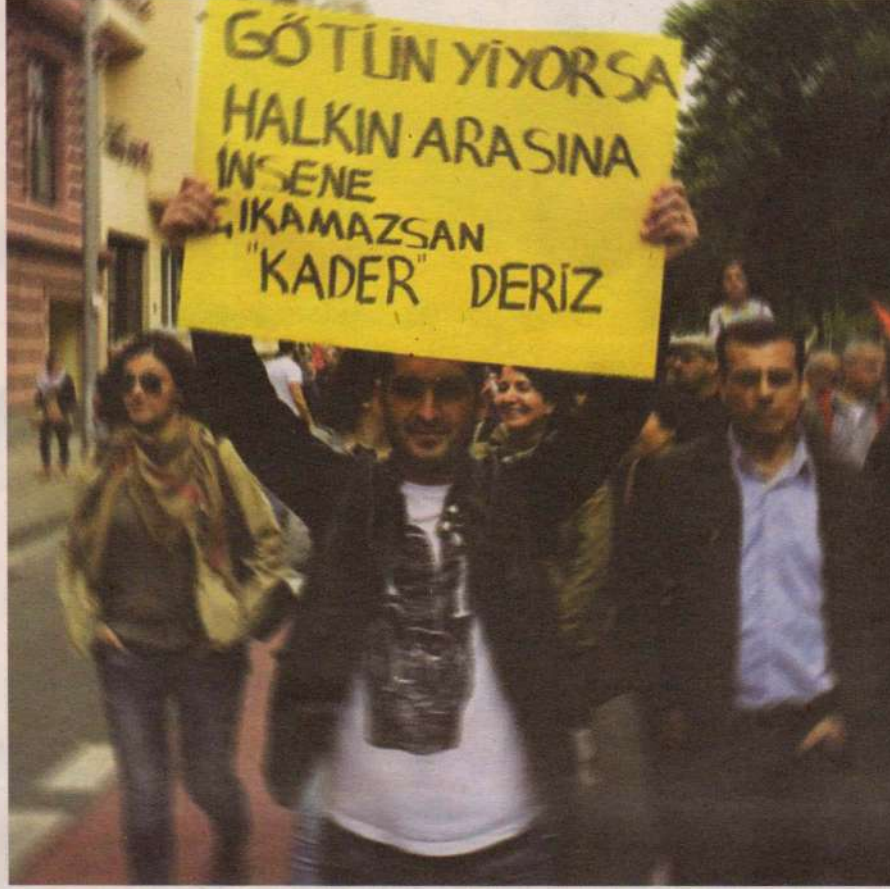
○ Abi lacileri çektim, saçları "Jöleli'nin" verdiği briyantınle hafif şekillendirdim. Gacılar hasta oluyor bu şeklime. Sucuklu yumurtayı da gömdüm. Yani acayip mutluym. Benim kel vezir geldi. Bu "Haşmetlim" diye lafa girdi, biz bizeyken böyle dedirtiyorum. Sonuçta yüzde 50'yi çakmışım; "Haşmetlim de" diyecekler, "Kralım da", boru mu len?.. Her neyse bu hukukçuların bi töreni varmış, oraya gidilecekmiş. "Yürüyün gidelim" dedim.

○ Tören başladı, bunların başında benim atadığım bi hatun var. Bayanın çalışmasına karşıyım ama çağdaş ülkelere şekil olsun diye yapıyoruz bazen böyle şeyler. Bu yarım saatlik beni öven şık bi konuşma yaptı. Sonra bu avukatların böyle başı gibi olan, kıl bi tip var, kepçe kulaklı bi şey. Bu çıktı kürsüye. Çaktırmadan bana salıyo. Konuştukça da konuşuyo lavuk, karşısında padişah mı var, kral mı var umurunda değil. Benim şaft kaydı. Kafa göz dalacam buna.

○ Yanımda yaverim "Pastırma" oturuyor. Bu devamlı kolumu tutuyor. Sonunda fırladım ben, boğacam kurnazı. Pastırma önüme geçti, yalvarıyor, "abi ölümü gör yapma" diye. Yanda bizim "Komutan" kedi yavrusu gibi titriyor. Yeminle bunlara acıdığım için dalmadım ama ağzıma geleni söyledim. Pastırma ve Komutan'a "düşün önüme" dedim. Bastım gittim.

○ Tophane'de nargilecilere uğradım, Sütlüce'de uykuluk gömdüm, Eyüp'te çay içtim bi türlü sinirim geçmedi, gidip döveceğim lavuğu başka türlü rahatlamamın imkanı yok. Ben "dövecem bunu" diye yine fırladım. Birden Pastırma ve Komutan karşımda şakır şakır oynamaya başladılar. Böyle gerdan kırarak, kıvrarak, birbirlerine bayılarak ama nasıl oynuyorlar. Zaten ne zaman çok sinirlensem ikisini oynatırım başka türlü rahatlayamıyorum. Yalnız Pastırma otur otur hamlamış, iyi kıvrıramıyor artık alacağım onu görevden. Ama Komutan'ın maşallahı var, dört kol çengi gibi döktürüyor onun görev süresini biraz uzatayım, böylesi bulunmaz!

○ Geçen uğurlu ekose ceketimi giydim. Vezirleri falan topladım, bi kamyon adam gülüş oynas ödül törenine gideceğiz. Zart bi telefon. Bi yerde maden kazası olmuş. Danışmanlar tutuştu. Dünyanın sonu mu oğlum? Ayrıca "madende elbet maden kazası olacak, deniz kazası olacak değil ya" diyerek espriyi de patlattım. Jöleli falan güleceğiz diye birbirlerini ezdiler. Ama benim vezirlerden biri "Efendim şöyle böyle derler, eleştirirler" diyecek oldu. Buna elimin tersiyle, şövalye yüzüğü de denk getirerek bi vurdum, üst dudağı patlattım ben bunun. Hemen alt dudağını uzatıyor bana, "ona da vurun padişahım" diyor. Bi tane de ona geçirdim. Zenci dudağı gibi yaptım

şerefsizim. Bastık gittik ödül törenine. Dev eğlendik.

○ Sabah öğrendim bi ton adam ölmüş madende, taksana kardeşim o kaskını falan. Şu işçi milleti kadar dalgın, beceriksiz bi topluluk daha olamaz. Danışmanlar gidelim diye tutturdu, görünsem iyi olurmuş. İyi dedim gidelim, hanıma da dedim "hazırlan gidiyoruz". onun da altın günü varmış "öldürseler gitmem" dedi. İyi dedim kendim koparım. Hem ne zamandır bekar bir yerlere takılmıyorum, belki bi kaçak et falan... Anladın sen onüç günlük.

○ Abi madenin olduğu yere gittik, bende ne keyif bıraktılar, ne huzur. Ulan padişahınız gelmiş, insan bi karşılar, bi yerlere falan kapanır, saygısını gösterir değil mi? Hadi onu geçtim, bunlar bi de utanmadan "yuh" çekiyorlar. Ulan kaç kilometre tünel yapmışım, duble yol olayının anasını ağlatmışım, 3. köprüyü yapıyorum en fazla iki seneye 5. köprüyü çakacağım sen hala "yuh" diyorsun. Ben de sana "nankörsün" diyorum!

○ Bunlar benim arabayı falan da yumruklayınca benim şaft yine kaydı. Arabayı daha yeni on bin bakımından çıkartmışım, pasta cilasını attırmışım, pis kömürlü parmaklarıyla "Yahudi dölüne" vurur gibi vuruyor lavuklar! Fırladım arabadan, yeniçeriler anında yanımda bitti.

Ben inince Sulugöz de indi. O da sözde buralı. Dedim "Sulugöz n'oluyo böyle, nedir bu hemşerilerinin yaptığı?" Onlar adına benden özür diliyo, ellerime kapanıyor falan. Dürtsem yine ağlayacak. "Bak" dedim, "eğer ağlarsan önce seni döverim." Bu dudağını çeke çeke, yavru kedi bakışıyla ağlamamak için kendini zor tutuyor. Dedim "geç arabaya otur, geç".

○ Kitle kalabalık, o kadar yeniçeriye rağmen üzerimize saldırıyorlar. Ben bi kızı gözüme kestirdim, yeniçerilere bi işaret çaktım, bunu oradaki çerçeye doğru sürdük. Orada kimse görmeden ben bu kızı bi dövdüm, rahatladım. Çıkarken lavuğun tekine de bi tokat attım iyice kendime geldim. Eee bu işler böyle abi, padişaha yuh çekersen, tokadı yersin. Sonra bindik arabaya bastık gittik.

○ Oradaki en güzel vukuatı benim genç danışman yapmış. Özel yeniçerilerin tutup yere yatırdığı bi madenciye yérde tekmelemiş. Ah be günlük bize denk gelmez böyle güzel pozisyonlar. "Aferin" dedim, anlından öptüm. Ben danışmanlarıma bi yiğitlik yaptıklarında isim takıyorum. Bu genç danışmanın da o güne kadar ismi yoktu artık ona "Şerefsiz" diyoruz. Bundan sonra burada da ondan "Şerefsiz" diye bahsedeceğim. Ama asıl bombayı Rum ilinde bi yeniçerim patlatmış ki hastası oldum. En

kısa zamanda ben de yapacağım. Küçük bi çocuğu döverek altına işetmiş. "Budur" abi. O kadar cinayetim, adam dövmem, türlü eziyetim var ama böylesini ben bile yapmamıştım. Çil çil altınla ödüllendirdim aslanımı!

○ Danışmanlar müjdeyi verdi Avrupa'ya gidecekmişiz. Hemen "Jöleli'yi çağırırım" dedim. Onlar Hollanda'da olurmuş, bizim gideceğimiz şehir Almanya'daymış, acayip tadım kaçtı.

○ Hanım madene gelmemiştii yurtdışını duyunca baktım benden önce koşturuyor. Neyse şehre indik, orada da madende olduğu gibi, bir sürü protestocu toplanmış. Ulan tavuğunuza mı "kışt" dedik? Çakalların hiçbirini tanımam etmem, yani onların padişahı da değilim ne oluyor. "O yaptığım duble yollar hepinizin bi tarafına girsin!" diye gürledim arabadan, ama camlar kapalıydı duyan olmadı.

○ Bizim çocuklar bi kapalı salon ayarlamışlar, konuşmayı orada yaptım. Yalnız salonun hastası oldum, gavur yapmış be arkadaş. Benim inşaatçılara haber saldı, duble yollardan sonra her yana böyle kapalı spor salonları yapacağım, alt taraflarına da alış veriş merkezi sokuştururum. Hem böyle olunca spor ayağına falan rahat rahat ittiririz. Lan bu Taksim'e de mi spor salonu çaksam? Kışla şeklinde spor salonu. Ben bunu bi düşüneyim günlük!..

Devrimci önderlik boşluğu

RED'in
sözü

Soma maden katliamı sonrası verilen Soma önergesi sırasında çekilen Meclis fotoğrafı aslında burjuva siyasetin ve devletin fotoğrafıydı. AKP'lisi, CHP'lisi, MHP'lisi... Meclis'te sadece 63 milletvekili vardı! AKP katliamının daha ilk günden üzerini örtmeye, yalan söylemeye başlamıştı; devamında ise AKP polisiyle Soma'da sıkıyönetim uygulandı. Ayrıntısını Soma'ya giden genç arkadaşlarımızın anlatılarında okuyacaksınız...

Peki CHP?.. CHP Genel Başkanı Kılıçdaroğlu Soma maden katliamından sonraki ilk grup toplantısında, ölen madencilerin isimlerini saydı ve sonrasında grup toplantısını bitirdi. Güya saygı duruşu yaptılar ama ne Soma'da uygulanan sıkıyönetimden, ne CHD avukatlarının Soma'da gözaltına alınıp dövülmesinden, ne Soma'da bizzat Tayyip Erdoğan tarafından yumruklanan ve müşaviri Yusuf Yerkel tarafından tekmelenen emekçilerden, ne Soma Holding'in AKP hükümeti ile olan kirli ilişkilerden ne de sarı sendikacılıktan bahsetti.

Sabahat Akkiraz ve Şavak Pavey'in CHP yönetimine tepkileri hiç boş yere değildi. CHP'nin kendi milletvekillerinin vicdanı bile bu göstermelik tavrı kaldırmadı. Söz konusu sermayenin çıkarları oldu mu düzenin bütün partileri hizaya dizilip sus pus oluyor. Hiçbir düzen partisi ne istatistik haline gelen işçi ölümlerini durdurmak için ve taşeron sistemine karşı olmak adına sahici adımlar atamıyorlar, daha doğrusu atmıyorlar.

Bu Meclis'in başına 'Cumhur' başkanı değil gökten peygamber indiriler değişen bir şey olmaz, sermayenin partileri patronların çıkarlarını savunmaya devam edeceklerdir.

İktidarını, dayandığı polis şiddeti ile ayakta tutabilen AKP iktidarı Soma olaylarından sonra Türkiye'nin dört bir yanında sokağa çıkanlara pervasızca saldırdı. Şiddetini daha da artırdı, çünkü diktatör her geçen gün sonra daha da yaklaştığının ve sonunda başına geleceklerin farkında. Okmeydanı Cemevi'nde cenaze törenine katılan Uğur Kurt güpegündüz sokak ortasında polis kurşunu ile öldürüldü. Gezi ayaklanmasının yıldönümü yaklaşırken insanları korkutmak ve sokaktan çekmek için artık can almayı bile göze aldıklarını gösterdiler. Halktan korkuları bu denli büyüdü.

En küçük muhalefetin, en küçük kitle eyleminin sonlarını getirecek ayaklanmanın kıvılcımı olabileceğinin de farkındalar. Lice'de Kürt halkına yaptıkları saldırıların da, Yatağan işçilerine yapılan müdahalenin bu kadar ağır olmasının da asıl sebebi budur. Haziran Ayaklanması'nın yıldönümü geldiğinde ise Taksim meydanına yığıldıkları 25 bin polis ve 50 TOMA bunun somut göstergesiydi. Üstüne üstlük şimdiye kadar

31 Mayıs-1 Haziran 2013'te başlayan büyük ayaklanmanın yıldönümünde pek çok şehirde binlerce insan yine sokaklara çıktı. İktidar görülmek bir polis vahşetiyle halka saldırdı yine. Bu vahşet elbette sebepsiz değil... İktidardaki çete, kaçınılmaz sonun farkında. Devrilecekler.

Ve devrildiklerinde, bugüne dek yaptıkları her hırsızlığın, yolsuzluğun, işledikleri her cinayetin hesabının sorulacağını biliyorlar. Bu yüzden acımasızca saldırıyorlar.

Tarihteki hiçbir ayaklanma kendini tekrar etmedi. Her isyanın, her devrimci sürecin kendi özgünlükleri var. Bu yüzden, ayaklanmanın ilk yıldönümünden mucize bekleyenler hayal kırıklığına uğradı. Oysa bu sadece halk tarihimizin en onurlu sayfalarından birinin yıldönümüydü, o kadar...

Yeni bir isyan dalgası toplumun derinliklerinde birikmektedir ve bir dahaki patlama Haziran Ayaklanması'nın basit bir tekrarı olmayacaktır. Emperyalist sermaye ve Türkiyeli patronlar durumun farkındadır ve bu sebeple yeni iktidar alternatifleri yaratma çabasıdadırlar.

Biz de yaklaşmakta olanın farkına varmalıyız. Eğer halk düşmanı iktidarın ve sopalı kiralık katillerinin karşısında yenilgiye uğramak istemiyorsak, örgütlenmeliyiz.

Barikat bilinci kitlelerin zihnine yerleşmiştir. Ne var ki barikat grevle birleşemezse kazanma şansımız olmaz. İşçi sınıfımızın omuzlarında tarihsel bir görev vardır. İşçi sınıfımız örgütlenmeli, sendika bürokratlarını devirmeli ve tarih sahnesine çıkmalıdır. Barikatlar grevlerle birleşmelidir. O zaman önümüzde kimse duramayacaktır...

sokağa çıkan insanların üstlerine salmak üzere yaratmak istedikleri ama yaratmayı başaramadıkları sivil-faşist gücü de sırtlarındaki joplari ve siyah şapkaları ile mikro düzeyde karşımıza çıkardılar. Haziran Ayaklanması'nın yıldönümü iktidarın kabuşu olsa da, burada bir pa'antez açmak gerekiyor. Geçen seneye göre sönük geçen 31 Mayıs günü moral bozukluğuna yol açmamalıdır. Tarihte hiçbir ayaklanma ne iktidarın dediği gibi dış güçler tarafından ne de bir yerden düğmeye basarak başlatılır. Ayaklanma ve isyan anları kitlelerin biriken öfkesinin patlama anlarıdır. Tabir yerindeyse **deprenin olacağını biliriz ama anı tahmin etmemiz mümkün değildir**. Haziran Ayaklanması zaten bunun en yakın örneğidir. Yapmamız gereken ise, ayaklanma günü kitlelerin sahipleneceği talepler etrafında devrimci önderliği günden güne sabırla inşa etmek ve o günü yaklaştırmaktır.

AKP iktidarının gidişi ve o büyük ayaklanma günü de ufukta görünmektedir. **AKP gerici bir parti olmasının yanında asıl olarak sermayenin partisidir**. Tayyip Erdoğan ne kadar 'Geziçilerin arkasındaki

sermaye'den bahsetse de Ford fabrikasının açılışında **Koç sülalesi** ile birlikte kameralara poz vermekten kaçınmamaktadır.

Aynı zamanda Ali Koç da görüşlerini "Türkiye istikrarlı bir döneme girdi, memnunuz" şeklinde açıklamaktadır.

AKP'nin iç düşmanı!

Her gün yeni işçi ölümleri ile karşılaşyoruz, taşeron sistemi can almaya devam ediyor. Bütün bunların sebebi AKP ile hayat bulmuş neo-liberal uygulamalardır. Tayyip Erdoğan iç düşmanlardan bahsedebilir; onların iç düşmanı biz emekçileriz zira patronlarla el ele gezme halindeler.

Sermaye kendi hayat tarzını Avrupai ve 'laik' olarak sürdürse de memleketin başındakilerin evlerde Kuran okumasından rahatsız değildir ve olmaz da... Çünkü başımızdakiler her gün yeni işçi düşmanı yasalar geçirirken, yeni hak gaspları yaparken, işçi ölümleri hakkında konuşurken 'takdir-i ilahi' ve 'şükür' laflarını ağızlarından düşürmüyorlar. İşçi sınıfının etrafını din ile kuşatmaya çalışıyor, 'beraber yürüdük biz bu yollarda' şarkısı

fonda çalarken 'aynı gemideyiz' yalanını söylüyorlar...

Hiçbir işçi Tayyip Erdoğan ile aynı dinden olamaz -o sermayenin dinini vaaz etmektedir-, zaten aynı sınıftan da değildir. Bütün bunlardan dolayı Tayyip Erdoğan ve AKP iktidarı kendi sonunu hazırlamaktadır.

Bu durumda, biz de **yeni bir memleket kurmanın yollarını şimdiden düşünmeye başlamalı**, sahici talepler ortaya koymalı ve bu talepler etrafında örgütlenmeliyiz. En başında ve asıl olarak işçi sınıfının örgütlülüğünü savunmalıyız.

Başlarındaki işbirlikçi sendikacıları atan Soma maden işçileri yolu göstermiştir. AKP iktidarı bize işçi sınıfının örgütlü olmadığı koşullarda demokrasinin ufkunun ancak 'Ufuk Uras tipi demokrasi' ile sınırlı olacağını göstermiştir.

10 seneyi aşan AKP iktidarında işçi sınıfının örgütlü olmadığı yerde tarikatlar örgütlenmiştir ve bütün toplum örgütlü bir gerici saldırıya maruz kalmaktadır. **Bu örgütlü gerici saldırının en büyük muhataplarının başında Aleviler gelmektedir**. AKP iktidarı bir Alevi-Sünni kamplaşmasını istemektedir ve açıktan açığa Alevilere saldırmaktadır. Alevilerin inanç özgürlüğünü ve gerçek anlamıyla bir laikliği savunmalıyız. Gerçek bir laiklik talebi ile işçi sınıfının örgütlülük talebi birbirinden ayrı düşünülemez. Zira **işçi sınıfı kardeşliği, içinde irksal ve dinsel ayrımları barındırmaz**. Bunu Tekel direnişinde de Gezi ayaklanmasında da gördük.

Ve son olarak bütün bunları taşıyacak devrimci bir merkez inşa etmemiz gerekmektedir. Gezi ayaklanmasının ardından geçen bir sene, CHP'nin ve türevi düzen partilerinin böyle bir toplumsal devinimi taşıma niyetinin olmadığını herkese göstermiştir. Bu devrimci merkezi kurmak devrimci bir kardeşleşmeyi ve en önemlisi hayatın her alanında örgütlü olmayı gerektirmektedir. **Barikatları sokağa kurmak yetmez; toplumsal hayatın her alanında AKP saldırısına karşı barikatlar kurmalı, AKP'ye muhalif bütün emekçi kesimlerini etrafımızda toplamalıyız**.

Devrimci hareketin önünde acil görevler olmakla birlikte, Ortadoğu'da başlayan devrimci ayaklanmalar Gezi ile birlikte ülkemize sıçramış ve uzun bir süreci başlatmıştır. Diğer yandan coğrafyamızdaki bütün ayaklanmalar devrimci önderliğin olmadığı durumlarda sistemin kendini sağdan ya da soldan kendini yeniden inşa ettiğini göstermektedir. Yani ülkenin krizi aynı zamanda sosyalistlerin de içinde bulunduğu krize indirgenmiş durumdadır. Troçki'nin dediği gibi:

"Şimdi artık her şey proletaryaya, esas olarak da proletaryanın devrimci öncüsüne bağlıdır; insanlığın tarihsel krizi, devrimci önderliğin krizine indirgenmiştir."

Patronların, devletin istediği gerçek işçi o! İki laf etti, milletçe gözyaşlarına boğulduk. Bir 'ideal işçi Ödülü' olsaydı o işçiye verilir, televizyonlara çıkarılırdı; hükümet ve burjuvazi onu alkışlardı.

MADENCİNİN ÇİZMESİ

YAVUZ ALOGAN

Soma'daki madencilerin ölümü 'burjuva toplumunun

ikiyüzlülüğü' başlığı altında incelenmelidir. Hükümet sözcüleri, yandaş olan hatta olmayan bütün medya kuruluşları, üzüntü, taziye ve ağıt yakma yarışına girdi; ulusal yas ilan edildi, bayraklar yarıya indi.

En çok da o işçiye hislendiler. Ölümün kıyısından dönmüş, soluduğu gazın etkisi altında sedyeye yatırılırken, "Çizmelerimi çıkarayım, örtü kirlenmesin" diyen işçi bir anda herkesin sevgilisi oldu. *CNN Türk*'ün programcısı, "Çizmenizi çıkarmanıza ne hacet, biz ayağınızı öpelim," gibi sözler söyledi. Aynı televizyonun ekonomi editörü gerçekten de çok başarılı bir sunum gerçekleştirdi. Elinde bir baton, ekrana yansıtılan maden işletim gemasının önüne geçerek, 'facia'nın nasıl gerçekleştiğini herkesin anlayabileceği şekilde, en ince teknik detaylara kadar anlattı. Herkes işçilerin nasıl zehirlendiğini anladı; maliyetleri düşürüp daha çok kâr etmek için madende en basit güvenlik önlemlerinin bile alınmadığını gördü. Aydınlandık. Resmi rakamlara göre 300 küsur işçinin, hangi sebeplerle nasıl öldüğünü şimdi gayet iyi biliyoruz.

Üzüntülerinde elbette samimiydiler. Bir kadın gazeteci, ağlamaklı yüz ifadesiyle, "Çok garibanmısz," dedi. Doğru söyledi. Garibanız. Sendika bizi satmış; patronun işaret ettiği adamı haklarımızı korusun diye işyeri temsilcisi seçmişiz. "Yaptığımız işin fitratında ölüm var," diyen adamın partisine oy vermişiz. Garibanız; işçi gariban, sendika alçak, patron kârını, hükümet ise üretim miktarını düşünüyor, işçinin payına da ölüm diyor.

Ne yapmalı?

Peki ne oldu? Bir şey değişti mi? Genel grev şöyle dursun başarılı bir yerel grev bile görmemiş birkaç zengin sendikacı yine sahtekârca 'genel grev'den bahsedip yerine oturdu. "Haydi buyurun, genel grev demişiniz!" diyen olmadı, çünkü herkes bu tip meydan okumalardaki artistliği biliyor; kanıksandı. Hükümet palavra niteliğinde vaatlerde bulundu, olay komisyonlara havale edildi.

Kimse bir şey yapamadı... Şatafatlı kongrelerinde delegelerle birlikte binlerce kişiyi cıfcaflı bayrak ve heybetli sloganların altında toplamayı başaran siyasi partiler, Soma'ya kitlesel olarak yığınak yapabildiler mi? Bunu yapabilmeleri için imkânlarını zorlayabildiler mi? Mesela, Soma'ya özel bir yayın organı çıkarabildiler, topluca bir bildiri dağıtabildiler mi? Türkiye çapında bütün maden işçileri, patronların ve hükümetin

İşçinin topluca ağladığının görülmesi, başka deyişle işçinin gözyaşlarını dosta düşmana göstermesi, hangi ülkede olursa olsun, sınıf mücadelesi açısından çok vahim bir durumdur...

işbirlikçisi sendikalarını ayaklarının altında çiğneyerek greve gidebildiler mi? "Bütün madenler kapatılmalı; can güvenliğini sağlayan teknik önlemler alınmadıkça, taşeronluk yasal olarak kaldırılmadıkça kuyulara inmeyeceğiz," şeklinde ortak bir talep üzerinde birleşebildiler mi?

Toplumdan, sosyalistlerden buna benzer ortak bir talep çıkabildi mi? Böyle bir talep çevresinde birkaç ay, hadi vazgeçtik birkaç aydan, sadece bir ay, bir hafta sürecek ortak bir eylem, halka Soma'yla ve Türkiye'yle ilgili gerçekleri açıklayacak bir kampanya, hükümeti zorlayacak kitlesel bir miting düzenleyebildiler mi?

Hayır!

Soralım: Sosyalistler, ister birleşik cephe ya da muhalefet cephesi biçiminde olsun, ister siyasi partiler ya da dergi çevreleriyle olsun bu türden büyük toplumsal olaylara müdahale edemeyeklerse ne edecekler? Sınıfın güvenini nasıl kazanacaklar? Halka kim olduklarını, kararlı olduklarını nasıl anlatacaklar? Hiçbir şeyin konuşulmadığı salonlarda birkaç milletvekiliyle, birkaç adet her yere giden, herkesin yüzünü ve sözünü ezberlediği, her yerde aynı şeyleri konuşan şahsiyetle resim çektirip kararlılık gösterisi yapmak etkili oluyor mu? Bir basın bildirisi, birkaç yüz kişilik bir basın açıklaması; sonra gölgeli kafelerde çay muhabbeti. Konu ne? Örgüt içi ve dışı hassasiyetler. Çok güzel!...

Şunu iyice bilelim ki içinde yaşamakta olduğumuz parlamenter sistemde, sosyalist partilere halk hiçbir zaman (hiçbir zaman!) oy vermeyecektir; sosyalistler ancak acılı günlerde, mücadelenin olduğu yerlere yığınak yaparak, halkın yanında gerçekleri anlatarak, her mücadele ortamında belirip oralarda örgütlenmeyi becererek güç, güven ve özgüven kazanabilirler. Devrimci hareketler her zaman sıçramalarla

gelişmiştir; örgütü, partiyi, dergiyi daldan budaktan sakınıp pamuklar içine sarıp sakınarak sürdürülen niceliksel büyüme gayretinin, oy toplama çabalarının hiçbir faydası yoktur.

Kimse kendini aldatmasın

Televizyon kanalları, Somalı kardeşleri için ağlayan Zonguldaklı madencileri döne döne gösterdi. İşçinin topluca ağladığının görülmesi, başka deyişle işçinin gözyaşlarını dosta düşmana göstermesi, hangi ülkede olursa olsun, sınıf mücadelesi açısından çok vahim bir durumdur. **Yüzlerinde mahcup bir ifadeyle çakal gibi ortalıkta dolaşan zengin sendika ağaları ve ağlayan işçiler...** İşçi ağlıyor, sendikacı bakıyor, Başbakan "Lan Yahudi döllerii!" diye halka saldırıyor, sosyalistler basın açıklaması yapıp dağılıyorlarsa, durum pek iyi değil demektir. Kimse kendini aldatmasın. Tarihte bu işler kararlı bir tavırla "Biz sosyalistiz" diyerek olmamış. Ne olduğumuza kendimiz karar verseydik her şey çok kolay olurdu ama hayat öyle değil maalesef.

Türkiye'de sosyalist örgütlerin kendi programlarını işçi sınıfına aktarabilecekleri 'ara örgütler' yok. Başka deyişle, ülkemizde işçi sınıfının yasal çıkarlarını bile savunabilecek sendikalar, meslek kuruluşları yok. 1980'den önce vardı. 70'li yılların ikinci yarısında siyasallaşmış, bilinçli bir işçi sınıfı meydanlara çıkarak, grev yaparak Devlet Güvenlik Mahkemeleri'ne karşı mücadele edebilmiş, patron kuruluşu MESS'i hedef alabilmişti, çünkü sendika yönetiminde sosyalistler vardı. Bugün böyle şeyler yok. AKP iktidarı, bu alanda 12 Eylül cuntasının mirasını devraldı ve çok başarılı biçimde geliştirdi. İşçinin en basit yasal haklarını koruyamayan, iş güvenliğiyle bile ilgilenmeyen, taşerona esir olmuş, devlet

tarafından beslenmiş sendika ağaları var. İşçi bu yüzden ağlıyor. Fitratında genel grev, o maden kuyularını patronların kafasına geçirmek yok; fitratında ağlamak, sızlanmak, acındırmak, tevekkül etmek, sömürülmek ve ölmek var. Öyle koşullandırılmış... Ne zamandan beri? 12 Eylül'den beri. Demek ki Türkiye'de sosyalistler görevlerini yapamamışlar.

Günümüzde işçi sınıfı paramparça olmuş, en temel haklarıyla, can güvenliğiyle ilgili konularda bile pasifize edilmiş, tarikatlarla kuşatılmış (AKP'nin oy aldığı bölgeleri gösteren seçim haritalarına bakınız), siyasi özne olma imkânlarını kaybetmiştir. Siz hiç işçilerden şikâyet eden bir işveren/patron ya da hükümet bakanı; "Biz böyle yaparsak işçi de şöyle yapar" diye hesap yapan bir hâkim sınıf mensubu gördünüz mü? Bu korkunun olmadığı yerde, işçiye ölmek ve ağlamak, sosyalistlere de bakmak düşer.

Bu kadar mı? Değil! İşçi sınıfı sahte sosyalist hareketlerle etnik olarak da bölünmektedir. Siyasi iktidar; dindar, cemaat dayanışması içinde dağılmış, sınıf bilinciyle değil de etnisite ve dini inançla hareket eden, işgücünü ucuza satan koyun sürüleri istemektedir. Bu imam kafası, sınıf sendikacılığını anlamaz. Bıraksalar bütün sendikaları vakıflara devredip fakir-fukara-garip guraba fonlarına dönüştürür. Özelleştirme ve taşeronlaştırma süreçleri tamamlandıktan sonra özelleştirmeye ve taşeronlaştırmaya karşı mücadeleye ediyormuş gibi yapan sendikalar bunu hak etmişlerdir. Sendikacı bozuntuları da vakıfların mütevellî heyetlerine alınırlar, 'özlük hakları/ yollukları' falan korunur; pek güzel olur.

'ideal işçi ödülü'

Sedyeyi kirlenmemek için çizmelerini çıkarmaya kalkışan işçinin nasıl bir bilinç taşıdığını hiç düşündünüz mü? Son seçimlerde muhtemelen AKP'ye oy verdi, patronların istediği işyeri temsilcisini destekledi. Yaşadığı hayatı, belki de girdiği dehlizlerde ölüme mahkûm oluşunu, deprem türünden bir olay gibi doğal karşılıyor. Karşılımasa da yapabileceği hiçbir şey yok. Çizmesi çamurlanmış; sedyenin örtüsü beyaz. Bir kabahat işleme kaygısıyla çizmelerini çıkarmaya çalışıyor. O çizmenin gücünü hayatı boyunca hiç fark etmemiş. **Çarların, patronların, emperyalistlerin kucunda patlayan o çizmenin nasıl bir güç taşıdığını bilmiyor.** Patronların, devletin istediği gerçek işçi o! İki laf etti, milletçe gözyaşlarına boğulduk. Bir 'ideal işçi ödülü' olsaydı o işçiye verilir, televizyonlara çıkarılırdı; hükümet ve burjuvazi onu alkışlardı.

Soma katliamı işçi sınıfının genel durumunu gözler önüne serdi. Bütün sosyalistler ile işçi sınıfı arasındaki

bağın çok zayıf olduğunu, hatta hiç olmadığını gösterdi. İkinci olarak, içinde yaşadığımız burjuva toplumunun, toplumsal popüler kültürün nasıl ikiye bölünmüş olduğunu çok açık ve somut, fakat çok acı bir biçimde ortaya koydu. Patronun ve hükümetteki bakanın daha önceleri en güvenilir, en verimli maden ocağı diye övdükleri reklam kampanyası gibi programlarda Türkiye'deki teknik madencilik, güvenli ocaklar vs hakkında ahkâm keserken hiçbir şey görmeyen, sorgulamayan medya mensupları; katliamdan birkaç saat sonra, yani sadece birkaç saat konu üzerinde çalıştıktan ve veri topladıktan sonra, televizyon ekranlarına çıkıp Soma madeninde iş güvenliğinin olmadığını teknik ayrıntılarla açıkladılar. Bunu daha önce, pek çok fırsat olduğu halde yapmadıkları için resmi rakamlara göre 300 küsur işçi boğularak, yanarak, zehirlenerek, başındaki kask eriyip yüzüne yapışarak can verdi. Bütün medya mensupları olaydan sonra ağladı, evet; hatta işçinin çizmesini öpmeye kalktı. Bunlar kendilerini ne zaman sorgulayacaklar? Medya denilen şeyin hiç mi denetim görevi yok. İletişim teorisi kitaplarında hep yazıyor ama!.. Mekteplerde falan öğretiyorlar. Dördüncü kuvvet mi, yoksa hükümetin ve patronların aleti mi?

Avrupa'da maden ocakları çok güvenliymiş, orada işçinin burnu kanamıyor, çizmesi bile çamurlanmıyormuş! Biz niye bunları ülkemize getirtmiyoruz muşuz! Kamuoyunu oluşturan, iletişim uzmanı şahsiyetler bunları anlatıp duruyorlar. Avrupa'da elbette maden kazası olmaz. Emile Zola, *Germinal* adlı romanını yazdığı sene 1877 idi. Kapitalistin kâr hırsıyla madenciye nasıl ölüme mahkûm ettiğini, maden kuyularının bütün teknik özelliklerini ve tehlikelerini en ince ayrıntılarına kadar anlatır. Anlattığı olayın tarihi 1860'dır. O zamandan beri yaşanan sınıf mücadelesi, güçlü sendikalar Avrupa'daki madenciye bugünkü güvenlik seviyesine getirmiştir. İki yüzyıl boyunca Avrupa işçi sınıfı, ütopya sosyalistinden anarşistine, Komintern'inden komünist partilerine, Stalinist'inden Troçkist'ine kadar pek çok fedakâr savaşının önderliğinde, topluca ağlayıp dövünüp sızlanmadan, mücadele ederek, gerektiğinde kanını dökerek, muazzam bir sol edebiyatla, proleter sanat akınlarıyla desteklenerek oradaki maden kuyularını bugünkü hale getirdi. Bu işin teknikle, Avrupa'dan ithal edilecek bilimsel makinelerle falan ilgisi yok, sınıf mücadelesiyle, sınıf dayanışmasıyla, sosyalistlerin kararlılığıyla ilgisi var.

Umutlu olmaya devam edelim. Ancak umut ile fanteziyi ayırt ederek, düşünmek ile hayal kurmak arasındaki farkı dikkate alarak umut edelim.

Örgütlen, 'kader'i değiştir!

SADIK İŞCAN

Yine iş cinayetlerinin durdurulması için, her ayın ilk Pazar günü Galatasaray Lisesi'nin önünde Vıdan ve Adalet Nöbeti'nde İş Cinayetleri Eylemi'ne, iş cinayetlerinde yaşamını yitiren arkadaşların resimlerini taşıyarak katıldım. Bir alışveriş merkezinin yapımında çalışırken çadırlarda yanan işçilerden, elektrik direğinde ihmalkarlık sonucu ölen işçilere, Soma'da yakınlarını kaybedenlerden inşaatlardaki ölümlere kadar geniş bir yelpazede seyreden iş cinayetleri konu edildi. Daha birkaç saat önce haberini aldığımız Kartal'da üç inşaat işçisinin ölümü bize bu iş cinayetlerinin durdurak bilmeksizin devam edeceğini anlatıyor. Burada sizleri sayılara boğmak istemiyorum. Daha içeriden birebir yaşadığım, işçilerin en belirgin sıkıntılarını anlatmak istiyorum. 25 yıllık bir işçiyim. Başka hiçbir gelirim olmaksızın geçimimi işçilikle sağlıyorum.

İşçilerin sorunlarından en ağır olanı iş kazaları ve işçi ölümleridir. Siyasal iktidarın ölümler karşısında giriştiği "kader, alınyazısı, bu işe girerken böyle kaza ya da ölümler olasılığını biliyorlardı" tarzı iğrenç açıklamaları bir yana bırakarak, sorunun temeline bakmakta yarar var. Son yıllarda AB müktesebatına uygun olarak gerçekleştirilmeye çalışılan iş yerlerine 'zorunlu iş güvenliği' yasaları ile kurslar düzenlenmesi ve iş kazalarını önlemeye yönelik adımlar, üzümlere söylemek gerekirse, boş bir uğraştan öteye gitmeyecek. İş kazaları ve ölümler devam edecektir. Nedenleri ise çok basit; altyapı eksikliğidir. Bu durum/eksiklik hem işyerlerinin fiziki koşulları, envanter eksikliği ve

elbette patronların kâr hırsı nedeniyle her türlü önlemi göstermelik yapmasından; hem de çalışanların yetersizliğinden kaynaklanmaktadır.

İş güvenliği eğitimi veren firmalar, pratikte uygulaması zor olan bu programları, paket program olarak verirler. Bunlar hiçbir denetime tabi tutulmaksızın, kağıt üzerinde göstermelik olarak kalır. İşçiler açısından yeterli seviyede olmayan bilinçsiz yaşama, eğitim seviyesi oranlarının düşüklüğü, yetersiz beslenme, çalışma saatlerinin uzunluğu ve beraberinde gelen dikkat dağınıklığı; iş kazalarının önemli bölümünün iş başı yaptıktan sonraki iki saat içinde gerçekleşmesinin açıklamasıdır.

İşçi dediğin...

İşçilerin öncelikli korkusu işlerini kaybetmektir.

İşçilerin bir diğer sorunu ise sağlık alanındadır. Yeterli beslenemedikleri için sık ve uzun süreli hastalanmalarına yol açar. Bu durum kışın daha artar. Tedavi olmaya pek yanaşmazlar. Çünkü sık sık hastaneye giden işçi, ilk atılacak olandır. Bunun yanı sıra hastaneye giderken yapacağı masraftan kaçınır işçi. (Reçete 3 TL, üç ilaçtan sonra her ilaca 1 TL, ilaçların yüzde 20'si vs.)

İşçilerin sorunlarından biri de banka borçlarıdır. Tüket, tüket, satın al, al, al... Sonuç hemen hemen tümü bankalara borçludur. Çalıştığım yerdeki bir işçi, gırtlığına kadar borçlu olmasına rağmen, internetten 260 liraya birkaç bin liralık telefon aldı -gını zannediyor.

Bunun en canlı örneğini Soma'daki işçilerden, nasıl o zor koşullarda çalışmaya mahkûm olduklarını öğrenmiş bulunduk.

Hepsi gırtlığına kadar borçlu.

İşçilerin sorunlarından biri de haftalık çalışma saatlerinin uzun olmasıdır. Bu uzun çalışma saatleri, etrafındaki olayları görememesine ve değerlendirememesine yol açıyor. Ayakkabı kutusunda milyon dolarlar mı çıkmış? Başbakan kupon araziye kadar mı düşmüş? Onun için çok fazla anlam ifade etmiyor. Çalışıyor, çalışıyor...

İşçilerin sorunlarındaki önceliklerinden biri de faturalar ve sigara fiyatlarının yüksek oluşudur. Her işçi yüksek faturalardan ve sigaraya gelen zamdan şikayet eder. Tartışma konusu budur.

Hiç kuşkusuz, özellikle büyükşehirler için ulaşım ve ulaşım fiyatlarının pahalı oluşu ayrı bir derttir.

İşçilerin eğitim seviyesinin düşüklüğünden söz etmiştik. İşçilerin okuma alışkanlığı büyük oranda spor gazeteleri ve boyalı bulvar gazeteleridir. (Posta gazetesinin önemi, cinsel sorunlara çözüm öneren palavradan yazıları içermesidir.) Köşe yazıları hemen hiç okunmuyor.

Çok sayıda yabancı uyruklu kaçak işçi çalıştırılması da işçilerin işlerini kaybetme korkusunu körüklemektedir.

Dışardan bakıldığı gibi işçilerin sendikasızlık, güvencesizlik vb. sorunları dile getirilse de, işçiler bunları sorun olarak görmüyor. Bu bilinç çoğu yerde yitirilmiş. Dertlerini bireysel olarak çözme eğilimi gelişmiş.

Zaten sendika ve iş güvencesi bilinci gelişse, memlekette hiçbir şey aynı kalmaz. Dolayısıyla sol bu gerçekliği anlamak, bütün dikkatini işçi sınıfının örgütlenmesine, bilincinin yükseltilmesine vermek zorundadır.

İşçi Düşmanlığı Ligi'nde şampiyon kim olacak?

GÜRKAN HAYDAR KILIÇARSLAN

Geçenlerde **Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu** bir dünya haritası yayınladı. Bu haritada bazı ülkeler sarı renkte, bazı ülkeler koyu sarı renklerde, bazı ülkeler turuncu renkte, kimi ülkeler ise giderek kızaran kırmızı ve hatta kızıl tonlar ile resmedildiler. Sarımtırak ülkeler, işçilerin görece iyi çalışma şartlarına sahip olduğu ülkeler iken koyu renkli ve kırmızı kızıl renkli ülkeler işçilerin kötü ve en kötü çalışma şartlarına sahip olduğu ülkelerdi.

Doğrusu bu haritayı sosyal medyada ilk paylaşanlardan birisiydim. Hatta *Washington Post*'tan sonra Türkiye'de ilk yayınlayan GHK dostunuz oldu. Çünkü yayınlanır yayınlanmaz dakika farkıyla yakalamıştım. Garip bir şekilde bazı devrimciler, solcular bile şaşırdılar haritaya. Türkiye'nin renginin o kadar kırmızı olmasına hayret ettiler. Oysa şaşıracak bir şey yoktu. Çünkü Türkiye bu konuda 'büyük usta'nın üstün gayretleriyle her alanda olduğu gibi işçi düşmanlığı liginde de dünya liderliğine oynuyordu. Çin, Hindistan, Suudi Arabistan, Ukrayna, Cezayir, Kolombiya, Malezya, çeşitli Afrika ülkeleri ve birkaç yıldır derin sosyal süreçler ve çatışmalardan geçen kimi Ortadoğu ve Kuzey Afrika ülkeleri ile başa baş dişe diş bir mücadele veriyordu. Haritadan ortaya çıkan sonuç buydu. Türkiye bu sefer işçi düşmanlığı liginde gerçekten iddialıydı. Çankaya'nın şişmanı ve işçi düşmanı olan Turgut Özal yıllarında kaçırılan şampiyonluğa en çok yaklaştığımız zamanlardı.

O haritanın resmi adı **Çalışmak İçin En Kötü Ülkeler** olmasına rağmen GHK dostunuz o haritanın adına **Dünya İşçi Düşmanlığı Haritası** adını verdi. Çünkü işçilerin tesadüfen olumsuz ve kötü şartlar altında yaşadığına inanmak biraz ateist bir tutum gibi görünüyor bana. Çünkü hiçbir şeyin tesadüf olmadığına inanan iman sahibi müminlerin oldukça kalabalık olduğu bir ülkede yaşıyoruz. Öyle ya, madem hiçbir şey tesadüf değil bu alemde, neden işçilere düşman olan bir ülkede yaşıyor olmamız tesadüf olsun ki? Vardır bir ilahi hikmeti... Hikmetinden sual olunmaz zaten.

Söz konusu haritaya bakınca muhafazakâr ve mümin kullar ile dolu olan başta Suudi Arabistan ve Türkiye olmak üzere çok sayıda sözde Müslüman ülkelerin cidden işçi düşmanı olduklarını söylemek haksızlık sayılmasa gerek. Hele ki petrol zengini olan Suudi Arabistan ve Tayyip Erdoğan sayesinde kâinatın en güçlü ekonomisine sahip olan Türkiye'nin işçi düşmanlığını bir hobi olarak benimsediğini hiç sanmıyorum. Görünüşe göre başta Türkiye olmak üzere bu haritada kızarmış olan ülkelerde sistematik bir işçi düşmanlığı yapıldığını rahatlıkla

söyleyebiliriz. Yoksa neden kızsın bu ülkelerin haritaları?

Türkiye'ye gelmeden önce diğer kırmızı ülkelerden bazılarını şöyle bir kabaca gözden geçirelim. İşçilerin görece iyi şartlar altında çalıştığı ülkelerle ilgilenmiyorum. Beni işçi sınıfını en kötü şartlar altında çalıştıran ülkeler ilgilendiriyor. Ha şunu da not edelim ki, her ne kadar bazı Avrupa ülkeleri, Kanada, Avustralya, Rusya, Kolombiya hariç Latin Amerika ülkeleri işçiler açısından daha pozitif ülkeler gibi görünse de elbette biz biliyoruz ki oralarda da işçilere zulümler yapılıyor. Oralarda da iş cinayetleri kırmızı ülkelere göre az sayıda olsa bile iş kazası diye medya kanallarıyla yutturulmaya çalışılıyor. Ama çok daha beterler varken onlara sıra gelmez bu yazıda. O haritada görünen bazı işçi düşmanı ülkelerden örnekleme üzerinden gideceğim. Sizleri sayılara, istatistiklere boğmayacağım. Hatta neredeyse sayılardan tamamen uzak duracağım. Meseleyi ikide bir artık ayları sayılı olan, kendini Mehdi sanacak kadar kafayı yemiş topal ördek malum diktatöre getirmemeye özen göstereceğim. Oldukça Enternasyonal gideceğim bu yazıda... Dombalak diktatör yazılarım yüzünden GHK dostunuzun enternasyonal olduğunu unutanlara da kapak olsun hatta bu yazı.

ARABİSTAN'IN UCUZ KELLELERİ

İşçi düşmanı ülkeler arasında favorilerimden birisi olan Suudi Arabistan'da bildiği üzere Suudi pasaportlu Araplar pek çalışmazlar. Daha doğrusu çalışırlar ama eften püften laylaylom serin işlerde çalışırlar. Başta bütün ağır işlerde çalışanlar olmak üzere ülkenin neredeyse bütün işgücü, genellikle Pakistan, Hindistan ve civardaki yoksul Arap ve Müslüman ülkelerinden gelen işçilerden oluşur. O işçiler nasıl ki kendi ülkelerinde olumsuz şartlar altında çalışan işçiler ise petrol zengini Suudi Arabistan'da da bir gömlek daha iyi şartlarda olsa bile yine acımasız şartlar altında çalışırlar.

Söylemeye gerek yok. Suudi Arabistan

denen ülke dünyanın en çok taşeron işçi çalıştıran ülkelerinden birisidir. Bu hususta elbette Batılı uluslararası şirketler asıl inisiyatifi ellerinde tutan haydutlardır. Doğal olarak öyle sendikaymış, hakmış, tazminatmış gibi mevzularda oldukça yabancı bir ülkedir orası.

Diyebilirsiniz ki Suudi Arabistan'da bizdeki gibi bir 12 eylül 1980 ve Özal felaketi olmadı. Nasıl oluyor da bu ülke bu kadar rahat işçi düşmanı olabiliyor? Aslında Türkiye'den daha kolay oluyor orda. Şöyle kolay oluyor. Öyle İngiltere filan gibi sembolik filan değil, 21. Yüzyıl'da bildiğiniz kralların ve dalkavuklarının ülkesi oldukları için işçilerin canlarına okumaları oldukça kolay oluyor. Türkiye'de zırt pırt askeri ve sivil darbelerle anayasa filan değiştirmek gibi dertlerle uğraşan uluslararası kapitalizm orada krala ve dalkavuklarına iki rüşvet veriyor. İşlem tamam oluyor. Zavallı işçilerin canına okunmuş oluyor. İş cinayetlerinde ölen işçiler, Mekke'ye gidip ölen hacılar gibi memleketlerine bile teslim edilmeden tıpkı bir zamanlar mafya tarafından Las Vegas civarı çöllere gömülen cesetler gibi Suudi mafyası tarafından çöлін ortasına gömülüyor. Orada ölen yabancı işçilerin kendi ülkelerinde gömülme şansları bile nerdeyse olmuyor. Sendika mı dediniz?

Sonradan görme bir inşaatçı ve kısmi üretim fazlasıyla tüketim ülkesi olan Arabistan uluslararası amele pazarından işçilere "gel, sen de gel, sen gelme" diyerek işçi düşmanlığı liginde hatırı sayılır başarılar ve Türkiye ile kıyası kabil olmasa da ciddi işçi katliamlarına imza atmıştır. Zaten Batılı manada demokrasi derdi olmayan despot bir krallık olan Arabistan'da işçiler o kadar olumsuz şartlar altında çalışıyorlar ki, saatlerce kelle koltukta çalışıp kazanabildikleri üç beş riyal ile gizli gizli içki içmeye kalksalar kelleyi gerçekten koltuklarının altına da alabilirler. Yabancı işçiler Arabistan yarımadasında Kuveyt filan dahil, evlerinde şarap, rakı, bira üretimi yapmaktadırlar. Durum o kadar vahimdir orda.

HİNDİSTAN'IN DOKUNULMAZLARI

Hindistan, dünya işçi düşmanlığı liginde özellikle 21. Yüzyıl'da ciddi atak gösteren ülkelerden oldu. Özellikle tekstil, çelik endüstrisi ve yine Allah'ın belası inşaat sektörü başta olmak üzere Hindistan zaten kapitalizmin canına minnet olan geleneksel kast sistemini sistematik olarak uyguluyor. Bilindiği üzere Hindistan tarihsel ve kültürel açıdan sosyal sınıflara 'resmen' ayrılmış bir ülkedir. Hatta öylesine ayrılmıştır ki **Brahmanlar** Brahman aileleri ile, **Vaişyalar** yani tüccar, toprak sahipleri, çiftçiler yine kendileri ile, **Şudralar** yani işçiler ve köleler birbirleriyle evlenebilirler. Bakın daha paryalardan bahsetmedim bile. Paryalar ise 'dokunulmazlar' sınıfındandır ve hiçbir hakları yoktur. Sosyal kast düzeninde en alta olup canı çıkarlar olup en esmer olanlardır. Kısacası, Hindistan'da sosyal tabakalara bir de deri rengi karışmaktadır. İşte onlara 'parya' denilmektedir. Paryalık kurumu, resmi olarak olmasa bile kapitalizmin elinin değdiği her ülkede olduğu gibi paryalığın anavatanında canla başla yaşatılmaya devam ediyor.

Hindistan çok kalabalık bir ülke olduğu için orada yaşanan işçi cinayetlerinde de tıpkı Türkiye'de olduğu gibi kitlesel kıyımlara sık sık rastlanabiliyor. Ne de olsa resmi rakamlara göre 1 milyar 150 milyonluk nüfusa sahip bir ülke Hindistan. Dolayısıyla kapitalizmin fitratında var olan işçi cinayetleri konusunda hatırı sayılır bir rekora sahip bir ülke Hindistan. Tıpkı 75 milyonluk Türkiye gibi. Ne var ki bütün o nüfusuna rağmen Hindistan da Suudi Arabistan gibi Türkiye'nin elini bükebilmiş değil değerli dostlarım. Bu gidişle de başarması pek mümkün görünmüyor. Çünkü Hindistan'da iş sağlığı ve iş güvenliği konularında hatırı sayılır bir farkındalık oluşmuş durumda ve özellikle son yıllarda iş cinayetlerinde ciddi bir azalma olduğu görülmüyor. Neticede canlı bir paryanın fazla değer etmediği bir ülkede ölü bir paryanın hiçbir değeri yok. Her ne kadar nüfusun büyük bölümü parya olsa bile Hindistan burjuvazisi ve uluslararası sermaye yaşayan her paryanın aslında son derece değerli olduğunun farkına varmış durumda. Sadece o değerin hakkını vermiyorlar gariban paryalara. Bu arada kadercilikte dünyanın zirve ülkesi olan Hindistan'da iş cinayetlerinde ölen insanlar hakkında Türkiye'deki gibi asla ve asla "su testisi suyolunda kırılır" yorumu yapılmıyor. "Nerde hata yaptık?" diyerek daha az parya ölmesi için canla başla çalışıyor Hindistan'ın okumuş çocukları.

Aslında işçilerin çok ağır şartlarda hasbelkader yaşadığı ülkeler sıralamasında irili ufaklı pek çok ülke mevcut olmakla beraber bütün ülkeleri tek tek ele almamız mümkün değil. O yüzden dünya işçi düşmanlığı ligi hususunda özellikle son

10-15 yılda şöhret yapmış ve şampiyonluğa oynayan belli başlı ülkeleri ele alıyorum. Yoksa küçücük ufacık bazı ülkeler de var. Onlar Hindistan, Suudi Arabistan ve aslında işçi cenneti olması gereken Çin Halk Cumhuriyeti'nden daha beter durumdalar. Ne var ki yazımın konusu dünya işçi düşmanlığı liginde şampiyonluğa oynayan dört büyükler hakkında. Gelelim ligin üçüncü büyük takımına...

ÇİN MALLARI CUMHURİYETİ

Bir zamanlar Mao'nun ülkesi olan ve resmi adı hâlâ Çin Halk Cumhuriyeti olan ülke ise sözde 'sosyalist' bir rejim olduğu iddia edilen, devlet kapitalizmi garabetinin hüküm sürdüğü ülke son on yıllarda... Çin devleti, Batı kapitalizmi ile aşırı derecede organik bağlar kurarak gereğinden fazla entegre olması nedeniyle başta Batı dünyasına olmak üzere dünyanın neredeyse tamamına çok büyük hacimlerde yeryüzünün en dandik mallarını üreten bir ülkedir.

Türkiye'nin bir zamanlar lokomotif sektörü olan tekstilin 1990 sonlarında çökmesinin ana unsurlarından birisi, bağımlı bahçesini satıp Almanyalardan tekstil makineleri alan Maraşlı dondurmacılar gibi tekstil işine giren Çin'di. Ne var ki Çin bizim Maraşlı dondurmacılar gibi ilk rüzgarda iflas etmedi. Tam tersine nice pazarları ele geçirdi. Zaten yıllar önce dünyanın en büyük perakendecisi olan ve Türkiye'yi iki kez satın alacak cirosu olan, GHK dostunuzun da 3 yıl bünyesinde çalıştığı Amerikalı Wal-Mart'ın herkesten önce Çin'e girmesiyle Çin'in gelecekte ne haltlar çevireceği zamanında anlaşılmıştı. O yüzden takriben yaklaşık 15-20 yıldır bütün Kuzey Amerika insanları dünyanın en dandik kotlarıyla, gömlekleriyle, etekleriyle, elbiseleriyle, kaban ve ceketleri ile sünepe sünepe dolaşmaya devam ediyorlar. Kuzey Amerika halkının yaşadığı giyim ıstırabı ve işkencesi öylesine dramatik boyutlara ulaşmıştır ki Kanada'da yaşadığım sıralarda herkes bana "Bu güzel kot ile gömleği, bu enfes ceket, bu harika fanila ile donu nerden aldın?" diye sürekli sorarlardı. Bana göre son derece sıradan olan ve ucuzluk pazarından, hatta mahalle pazarından alınma Türkiye yapımı tekstil ürünleriydi onların hayran kaldıkları. Fakat her pahalı ve ucuz şeyin elbette bir bedeli vardı.

Çin denilen devasa ucuz işgücü devleti, başta Wal-Mart gibi küresel haydut perakendecilere mal yetiştirmek üzere sadece tekstil değil, akla hayale gelebilecek, hatta aklınıza gelmeyecek her şeyi çok ucuza üretti ve elbette işçi düşmanlığı konusunda küresel rekorlara imza atan ülkeler arasında yerini aldı. Pahalı olan her şeyin taklitlerini yaptılar ve korkunç hacimlerde üretiler. Üç kullanımlık tuzluk bile yaptılar. Şahsen ben yaşadım bu tecrübeyi. Üç kere sallamıştım ve inanın bana dördüncüsünde bozulmuştu.

Öte yandan son yıllarda siparişlere bağlı olarak biraz daha yüksek maliyetler ile daha kaliteli ürünleri de üretmeye başladılar. Hatta seri üretimde o kadar ileri

İşçi cinayetlerinde Avrupa birincisiyiz peki ama dünyada kaçınıcıyız? Hiç merak etmeyin dostlarım. Nasıl ki 2002 Dünya Kupası'nda dünya üçüncüsü olduysak bu turnuvada da dünya üçüncüsüyüz. Önümüzde sadece El-Salvador ve Cezayir var...

gittiler ki seri uydu üretimine başladılar. Hatırlarsınız. Türkiye de Çin'e uydu siparişi verip dünyanın uzaya uydu gönderen sayılı ülkelerinden birisi olduğunu filan sanmıştı geçtiğimiz yıllarda. İşin doğrusu Çin'in uydu üretmediği ülke parmakla sayılacak kadar azaldı ama Türkiye'nin sahtekar mafya rejimi ve mafya medyası mevzuu ya gerçekten bilmediğinden ya da tamamen kötü niyetinden olsa gerek çarpıtmıştı. ODTÜ öğrencileri gereken yanıtı vermişlerdi gerçi bizim saftirliklere.

Çin Malları Cumhuriyeti'nin dünyanın her yerinden daha ucuza üretemeyeceği hiçbir şey yoktur. Bizim dombalakların uzay uydusu diye Türkiye'ye yutturdıkları aslında atmosferin üst katmanlarında dolaşan sadece Türkiye'de "Acaba üç kişi protesto yapmak için toplandı mı?" maksatlı gözlem yapan sözde uzay uydularımız dahil. Ama aşırı ucuz olan mamullerin bedeli bildiğiniz mutlak işçi düşmanlığıdır. Bir de kısa ömürlü olmasıdır. Demem o ki Türkiye'nin Çin'e sipariş ettiği uydular pek yakında tepemize düşebilecekler. Çin mallarının karakteristiğidir bu. Yoksa o kadar ucuza nerden gelecek bu dandik yağurdun bolluğu!

Her şeye rağmen başta madencilik gibi dünyanın en tehlikeli iş dallarında olmak üzere bütün sektörlerde ait iş cinayetleri müsabakalarında, nüfusu tıpkı Hindistan gibi bir milyarı aşan koskoca Çin Malları Cumhuriyeti bile Türkiye'nin son 12 yıllık performansının yanına yaklaşabilmiş değil!

EN BÜYÜK TÜRKİYE! BAŞKA BÜYÜK YOK!

Her ne kadar an itibarıyla dünya işçi düşmanlığı liginde yukarıda bahsi geçen üç büyükler ve dördüncü büyük olan Türkiye'den önde giden ülkeler olsa da onları geçmek çocuk oyuncağı dostlarım. Zaten ufak tefek ülkeler onlar.

Türkiye bir kere mutlak Avrupa şampiyonu... Bunun tartışılması dahi gereksiz. İşçi cinayetlerinde ve işçi

katliamlarında özellikle son 12 yılda Avrupa'ya karşı ezici bir üstünlüğümüz var. 2000'de Avrupa şampiyonu olarak göğsümüzü kabartan Galatasaray'dan bu yana doğrusu Avrupa'ya bu hususta bir hayli duyurduk sesimizi.

İşçi cinayetlerinde Avrupa birincisiyiz peki ama dünyada kaçınıcıyız? Hiç merak etmeyin dostlarım. Nasıl ki 2002 Dünya Kupası'nda dünya üçüncüsü olduysak bu turnuvada da dünya üçüncüsüyüz. Önümüzde sadece El-Salvador ve Cezayir var. Yukarıda bahsi geçen üç büyüklerin hiçbiri yok kısacası. Salvador ve Cezayir dediğiniz nedir ki?

Ne işe yaradığını hâlâ çözemediğim SGK verilerine göre son 12 yılda meydana gelen iş kazalarında 12 bin 286 işçi hayatını kaybetti. Günde 172 iş kazasının yaşandığı Türkiye, Avrupa birincisi ve dünya üçüncüsü oldu. Ama ben size istatistiklere güvenmeyin derim. Hele de o istatistikleri bu devlet yayınlıyorsa!..

GHK dostunuz geçmiş dombalak işlerinin birinde mevcut mühendislik-görevlerinin yanında başka gönüllü çıkmadığı için "tamamen gönüllü olarak" İş Sağlığı ve İşçi Güvenliği kurullarına 2 yıl kadar başkanlık etmiştir. Neyse ki benim başkanı olduğum kurulun başına belalı bir iş gelmemiştir. Birkaç trafik kazası, birkaç kırık çıkık, orasını burasını kesen Müslüm Gürses hayranı teknisyen arkadaşlar dışında başımıza ciddi bir iş gelmemiştir. Fakat o iki yıl zarfında birlikte çalıştığım profesyonellerden belgeleriyle öğrendiğim kadıyla söyleyebilirim ki Türkiye'de son 12 yılda katledilen işçi sayısı 12 bin 286 değil, 16 binden fazladır 17 bine yakındır. Çünkü SGK verileri sigortalı işçileri kapsamaktadır. Kayıt dışı çalışanlar asla SGK verilerinde görünmemektedir.

Resmi devlet verilerini incelediğinizde her yıl neredeyse eşit sayıda işçinin öldüğünü görürsünüz. Oysa ülkedeki iktidar her sene ülkenin ekonomisini büyütmeyle dünyaya hava atan, övünen kendinden menkul

hatta meşhur bir iktidardır. Fakat kimsenin aklına "Madem ekonomi her sene büyüyor neden işçi ölümleri her sene aynı kalıyor?" sorusunu sormak gelmez. Çünkü güvenlik tedbirleri alınmayan bir ülkede ekonomi büyüye de büyümese de işçi ölümleri artar. Sanırsınız, her sene daha tedbirli oluyorlar. Oysa gerçek hiç öyle değil.

İşin gerçeği şudur. AKP iktidarı yıllarında her sene bir önceki seneden en az 75-100 ve giderek 125-150-175-200 gibi daha fazla sayılarda istikrarlı bir şekilde işçi öldürülmektedir. Kabul etmek gerekir ki **AKP iktidarı işçi cinayetleri konusunda her sene hedefini artıran bir seri katil titizliği ile çalışmaktadır.** Hatta 2014 yılında Soma katliamı ile 2013'e açık ara fark atmıştır. Kendi rekorunu yeniden kırmıştır.

İş ve İşçi Sağlığı Kurulu deneyimlerim sırasında öğrendim ki Türkiye son yıllarda bu hususlarda ciddi teorik adımlar atmıştır. Lakin bu adımların niyeti şaibeli olduğu için maalesef Türkiye, işçi cinayetlerinde Avrupa şampiyonu ve dünya üçüncüsü olmuştur. Peki, ama neden?

Neredeyse her şirkete İş ve İşçi Sağlığı kurulları oluşturmayı zorunlu hale getiren bir iktidar var ortada. Buna rağmen dördüncü büyük oluyor Türkiye bu korkunç ligde. Hatta 4 büyüklerin en büyüğü olabiliyor Türkiye. Nedeni basit aslında.

Cami inşaatlarını bile gerçekte din iman kaygısıyla yapmayan, neticede cami inşaatlarını "Bir inşaatır ve epeyce sebeplenecek dombalak vardır" şiarı ile yapan AKP iktidarının iş ve işçi sağlığı mevzuatlarını işçilerin anaları ve babaları hatırına çıkardığını sanmıyorsunuz herhalde... Bu sektörde de dünyanın paraları dönmektedir ve evet bildiriz ki paraların çoğu yine yandaş şirketlere ve havuz medyası gibi yaratılan 'iş güvenliği havuzları'na akmaktadır. **Her işleri gibi dostları alışverişte kandıran dünyanın en büyük işçi düşmanlarının iktidar olduğu bir ülkede Soma madeninde yangına oksijen üfleyen dangalakların bulunmasından daha doğal ne olabilir?** Yangına körükle giden bir iktidar bu.

Her şeye rağmen yine de 'umutsuzluğa yer yok' dostlarım. O haritadaki kızıl renklerin ne anlama geldiğini hepimiz biliyoruz. Soma'dan Bombay'a, Şanghay'dan Riyad'a, Kiev'den Bogota'ya, El-Salvador'dan Mogadişu'ya bütün işçiler ve emekçiler o kızıl rengin peşine düşecekler eninde sonunda... Büyük Gezi ayaklanmasında gördük ki kendini işçi sanmayan ama sapına kadar işçi olanlar bile ciğerlerine çektiler o rengi... Ve böylece işçi olduklarını anladılar nihayet.

Dünyanın en azılı işçi düşmanı olan Türkiye devleti bile günü gelecek bu ligden küme düşecektir. O kanlı şampiyonluğun hesabı da bütün bu cinayetlerin sorumlusu olan malum siyasi ak-mafya teşkilatının belli başlı organlarından fitil fitil sorulacaktır. Olacaktır. Hiç endişeniz olmasın. Ne dedikse er geç oldu. Bu da olacaktır sevgili dostlarım.

Altta kalanın canı çıkıyor!

SERKAN BÜKÜCÜ

Soma'daki maden faciası ve madenci katliamı birçok gerçeği su yüzüne çıkardı. Aslında toplumun her kesimine vurulan bir şamar gibiydi. Öyle ki, insanlar -en azından vicdan sahibi olanları- kazandıkları parayı ve bunu nasıl kazandıklarını sorgular oldu. Bu şamar toplum sathına eylemlilik olarak yansır mı bilmiyorum. Ama bu şamarı nasıl yedik en azından onu açıklamamız lazım; maden altında kalanlar nasıl 'altta kaldılar', onu netleştirelim.

Öncelikle, rasyonellikten uzaklaşmış ve büyük ölçüde bağnazlaşmış memleket insanımıza öncelikle olanların kutsal kitaplarda tanımlanan bir kader olmadığını basit verilerle aktarmak isterim.

Madencilikğin fitratı

Başbakan daha 'en baştan ihale kendisine ve hükümete kalmassın diye açıkladı: "Böyle şeyler madencilikğin fitratında var! Kader!" dedi. O nedenle, yaklaşık 100-150 sene önce olmuş maden facialarını örnek verdi. Tabii ki, maden faciası kavramı ancak o senelere ait bir olgu olduğu için zaten o tarihlerden örnek vermek zorundaydı. Hele hele ta 1907'de ABD'de olan maden kazasını örnek verip daha sonra da "Eee ABD; teknolojisi malum" demesi tam anlamıyla bir kara komediydi. Şahsen öfkeden kahkahayı bastım! Peki, 'vizyoner dünya lideri'miz neden daha güncel örnekler verememişti? Hemen açıklayalım:

Öncelikle, liberal iktisatçıların 'gelişmiş' diye tabir ettiği emperyalist ülkelerde 1950 ila 1970'lerin sonlarına doğru yaşanan *Refah Devleti* döneminin kazanımları özellikle klasik ve tehlikeli sektörlerde halen geçerli. Yani oralarda bir maden işçisini -her ne kadar neoliberal küreselleşme döneminde olsun da- öyle donanımsız bir şekilde, güvenlik önlemleri alınmamış ve gerekli teknolojilerle donatılmamış madenlere indiremezsiniz. Olur da sermayedar olarak en ufak bir ihmaliniz varsa ve bir emekçi hayatını kaybederse siz de çok ağır tazminatlar ödeyerek bütün malvarlığınızı kaybeder, bir de içeri girer hapis yatarsınız! O nedenle, özel sektörde bile olsa her türlü yatırımı uygulayıp, her türlü güvenlik önlemini almak zorundasınız. Ha, bunu emperyalizm çok insancıl olduğu için yapmaz; ama kendi insanının tepkisini çekmeyerek kapitalizmin devamını sağlamaktır.

Aydınlanmış ve senelerce büyük bedellerle demokrasi ve özgürlük mücadelesi vermiş Batılı emekçiler bu haklarını söke söke almışlardır. Batılı emperyalist devletler ne de olsa 'Bilgi Toplumu'na geçmişlerdir; ve büyük ölçüde ucuz maliyet ile bu tür 'pis işler'i emek sömürsüne dayanarak yapacak yarı-sömürge (az gelişmiş,

Gelişen teknoloji ile birlikte herhangi bir iş kolunun fitratında ölüm kalmamıştır ama yarı-sömürgelerde ölüm işçinin kaderidir! Bu kaderi yazan ise ne Tanrı, ne de kutsal kitaptır!

periferi) ülkeler etraflarında bulunmaktadır. Örneğin dökümcülük, maden, demir-çelik imalatı gibi 'pis işler'in neden Türkiye gibi emek haklarının zayıf olduğu ülkelerde yoğunlaşıyor? Denklem açıktır; katma-değerli yeni teknolojilere dayanan daha 'temiz' işler -biyomedikal, otomotiv Ar-Ge, tıp, Bilgi İletişim Teknolojileri, moda vb.- emperyalist ülkelerin merkezinde tutulurken, eski sanayiler -demir-çelik, emek yoğun tekstil, döküm, madencilik vb.- yarı-sömürgelere atılır. Sonuçta, Türkiye gibi ülkeler otomotivde montaj sanayi ile ilgilenir; demir-çelik Çin'e kalır, Batılı moda markaları kot taşıma, ayakkabı yapma vb. gibi ömürden ömür götüren işleri Uzak Doğu'daki çocuklara yaptırır. Üstelik, örneğin ayakkabıyı da 2 dolara mal edip 100 dolara kendi markaları ile dünyaya satarken, ayakkabıyı yapan çocuğa da 25 cent bırakılır. İşte 1978 *Washington Uzlaşması*'ndan sonra ortaya çıkan küresel sistemin özeti budur!

Buna rağmen 'gelişmiş' ülkede halen işleyen madenler varsa, gerekli oldukları için vardır; fakat onlarda artık işçi ölümleri yaşanmaz. Madenlerin hepsi gerekli önlemleri ve teknolojileri içerir. O nedenle, bizim padişah onlardan örnek veremez. Çünkü Almanya'da son 12 sene de sadece üç madenci ölmüştür. 2010'da ABD'de 29 madencinin yaşamını yitirdiği kazada ölen madencilerin ailelerine milyonlarca dolar tazminat ödenmiştir. Son 50-60 sene de emperyalistlerde toplamda 301 kişi ölmemiştir herhalde madenlerde! Çalışan maden işçisi ayrıcalıklı statüdedir. ABD'de neredeyse bir doktor ya da avukat kadar kazanırken, İngiltere'de yeni başlayan maden işçisi 5000 pound maaş alır.

Tabii ki, Batılı işletmeler kâr etmezlik de

yapmıyor. Çünkü Batı'da çıkan madenler gerekli teknolojilerle işlenir ve öyle satılır sömürgelere. Bugün Türkiye dünya bor rezervlerinin yaklaşık yüzde 70'ine sahip olmasına rağmen teknoloji yoksunluğundan dolayı bor madenini işlemeden ham olarak satabilmekte ve Batı'dan 15-20 katı fiyata kendi borunu işlenmiş olarak geri alabilmektedir. Kısacası ortada 'işin fitratı' diye bir kavram varsa bunun kuralları Tanrı ya da kutsal kitaplar tarafından değil, egemen kapitalist güçlerce çizilmiştir...

Soma'yı yaratan süreç

Kanımca, Soma'daki faciaya bizleri sürükleyen süreç iki ana eksen de incelenebilir. Birincisi, yukarıda özetlemeye çalıştığım makro etkenler ve küreselleşmenin getirdiği sömürgeleşme; ikincisi de daha mikro bazda işletme düzeyinde yapılan hatalar ve ihmaller... Öyle ki, aşırı kâr hırsıyla teknoloji ve güvenlik altyapısını sağlamayan Soma'daki maden işletmecisi şirket tüm hırsını emekten ve işçilerden çıkarmışa benziyor. Zaten ton başına 140 dolardan 23 dolara inen kömür maliyetini, -eğer ortada teknoloji yoksa- emek sömürsünden başka açıklayacak rasyonel bir yöntem de yok. Emek sömürsünü sağlayan Türkiye sistemi ise, elbette 'Tam bağımsız Türkiye' diyen solun 80 askeri darbesi sonucunda işkencelerle yok edilmesi ve Türkiye'nin bir sermaye cennetine dönüşmesi sayesinde yaratılmış.

Thatcher ve Reagan tarafından tüm dünyanın başına bela edilen 'özelleştirme' ve 'taşeronlaştırma', küreselleşme denen sömürgeleşme sürecinde başat rolü oynuyor. Acı reçetenin Türkiye'ye yansması ise; sendikası çalışan ve maden dışında hiç

bir yerde çalışamayacak hale getirilen, borçlandırılmış ve sistemin kölesi haline getirilmiş işçiler olarak karşımıza çıkıyor. Soma'da yerin metrelerce altına beş-altı senelik iş görmez maskeleri ile inmiş; zaten hiçbir güvenlik önleminin alınmadığı madende çalışmak zorunda bırakılmışlar. İşletmecinin İstanbul'da satacağı üç-dört 'rezidans' dairesi fiyatına satın alabileceği yaşam odaları dahi madene konulmamış; işçilere layık görülmemiş!

80'den sonra gelişen süreçte dertlerini anlatabilecekleri bir sendikaları yok. Sendikalar erimiş; var olanlar da sararmış! Özellikle, 2002'den sonra AKP iktidarı ile sektör iyice taşeronlaştırılmış ve işçilerin hiçbir iş güvencesi kalmamış. Sonuçta, hukukun olmadığı ve iş güvencesinin bulunmadığı bir ülkede göz göre göre ölüme yürüdüler onlar. Arkalarında gözü yaşlı analar, eşler ve çocuklar bırakarak...

Suç aslında toplumsal!

Yukarıda özetlemeye çalıştığım süreç, akıl tutulması yaşanan bir toplumda yine akıl tutulması ile başa getirilen ve devamlı olarak iktidarda tutulan bir hükümetin 80'den sonra emperyalist güçlerce oluşturulan ortamda nasıl yıkıcı sonuçlar doğurabileceğini ortaya koyuyor! Soma'daki katliam bunu tüm toplumun yüzüne bir tokat gibi vurdu! Ölen işçilerin hikâyesi aslında küresel sistemde altta kalanların hikâyesidir. Öyle ki, kendilerine doğru düzgün eğitim, yaşama şansı ve fırsat verilmeyenlerin hazin ve dramatik bir hikâyesi! Onlar aslında 'toplum'un altında kalanlar! Küresel sistemde yarı-sömürgelere biçilen role uygun olarak, otoriter ve neoliberal uygulamaların en altında kalarak ezilenler onlar! Üstelik şanssızlar da! Ne oy atabilecekleri bir muhalefet var; ne de kendilerine çıkış yaratabilecekleri fırsatları...

Örneğin, bu kadar acının üstüne 'ana muhalefet' kalkıp da kritik ve tehlikeli sektörlerin kamulaştırılmasını bile öneremedi. Bir diğer sol görünümü muhalefet ise, derdinin kimlik siyaseti dışında bir şey olmadığını bir kez daha kanıtladı! Halen, sus-pus! Gitgide muhafazakârlaşmış bağnazlaştırılan toplum ise, algısı dar olduğu için sadece ağlamakla yetinecek. Ve gelecek seçimde bu süreci yaratan esas sorumlulara oy vermeye devam edecek.

Kısacası şudur: Gelişen teknoloji ile birlikte herhangi bir işkolunun fitratında ölüm kalmamıştır ama yarı-sömürgelerde ölüm işçinin kaderidir! Bu kaderi yazan ise ne 'Tanrı', ne de 'kutsal kitaplar' dır! Bu kaderi yaratan, Batılı hegemonik kapitalist güçlerin kurallarını koyduğu dünya sistemi, onun yarı-sömürgelerde uygulayıcısı olan taşeron iktidarlar ve o taşeron iktidarları irrasyonel bir şekilde destekleyen lümpen, bilgisiz ve vicdansız toplumsal güruhlardır.

Yürekler ZONGULDAK şafağında atarken...

SERPİL ÇELENK GÜVENÇ

1990lar, MESS başkanlığında bulunmuş, işçilerin taktıkları cumhurbaşkanı Turgut Özal'ın, Denizler başışlanmasın diye ABD'den Türkiye'deki saççı gazeteci yandaşlarına çağrı yapan, zengin-sever Özal'ın ve kurucusu olduğu ANAP'ın iktidar olduğu yıllardır.

Önce söz konusu yıllarda emekçilerin koşullarına kısaca bir göz atalım...

Emekçilerin 12 Mart'la başlayan ve 12 Eylül'le süren hak kayıpları ANAP iktidarı döneminde de devam eder. Özelleştirmenin daha kolay yapılabilmesi için devlet memuru güvencesi kaldırılır, serbest bölgelerde on yıl süreyle grev yasağı getirilir, ihtiyaç fazlası askerlik yükümlülerinin kamu kuruluşlarında askeri disiplin altında işçi olarak çalıştırılmalarına olanak sağlanır, getirilen üyelik yenileme zorunluluğu nedeniyle sendika kasaları boşaltılır, ücretlilerin gelir vergisi yükü artırılır, emeklilik yaşı yükseltilir, özel sektörde örgütlenme büyük ölçüde kısıtlanır, SSK'nın konut kredisi sonlandırılır, süper emekliliğin getirilmesiyle birlikte prim tavanı yükseltilir, yaşlılık aylığı taban oranı düşürülür. Bunların yanı sıra, işyerlerinde denetim yapan müfettişlerin denetim ve yaptırım uygulama yetkileri sınırlandırılır ve sayıları azaltılır. Ve Bakanlar Kurulu kararlarıyla grev ertelemelerine sık sık başvurulur. Özetle, 12 Eylül'ü "20 yıldır biz ağıladık, onlar güldü" diyerek alkışlayan TİSK başkanı Halit Narin, Özal'ın ANAP iktidarında gülmeye devam eder.

Ne var ki, sendikaların başını çektiği 1989 Bahar eylemleriyle birlikte Türkiye işçi sınıfı 12 Eylül karanlığını yırtmaya başlar. Bu eylemler sonunda gerçek ücretlerdeki düşüş durur, daha da önemlisi kamu işçileri ortak kitle eylemi yapma geleneğini başlatırlar. Kamuoyunun önemli oranda desteğini yanında bulan bu eylemlerde Türk-İş Genel Merkezi üye sendikaların bu mücadelesine sadece açıklamalarla destek verir ama bu büyük ve yaygın kalkışma konfederasyonu o denli zorlar ki yönetim kurulu ilk kez 1 Mayıs'ı kutlama gereksinimi duyar. Eylemlerin kitleselliğinden dolayı 12 Eylül yasak ve kısıtlamalarının birçoğu fiilen ortadan kalkar...

1990'lı yıllar aynı zamanda büyük grev ve direniş günleridir. Özellikle 7 Şubat 1990'da Yeniçeltel kömür ocağındaki grizu faciasında 69 işçinin ölümünün tetiklediği Zonguldak havzası eylemleri yaygın bir biçimde sürer. Bu cinayetin ardından, 21 Şubat 1990'da binlerce işçinin katıldığı **İnsana Saygı Mitingi** düzenlenir. İşçiler "Maden şehitlerini anma, iş cinayetlerini protesto etme, emeğe ve insana saygı duymayanları kinama ve emek-barış-özgürlük talebini" yükseltirler. Genel Maden İş Sendikası başkanlığına Şemsi Denizer'in geçmesinden itibaren bir hareketlenme ve halkla bütünleşme başlar. Sendikacılar ilk kez 1965 Kozlu Direnişi'nde jandarma kurşunuyla can veren maden işçileri Mehmet Çavdar ve Satılmış Tepe'nin mezarlarını ziyaret ederler.

Sendika ve Zonguldak maden işçileri ilk kez 8 Mart ve 1 Mayıs'a katılırlar. Prangalar kırılmaya başlamıştır...

Ne ki, 23.8.1990'da TTK işyerleri ve MTA işyerlerindeki TİS görüşmeleri uyuşmazlıkla sonuçlanır. Ve ANAP iktidarı madenleri kapatma girişimini başlatır. Bardağı taşıran son damla olur bu. Havzanın tüm bölgelerinde, 30 Kasım'da başlayan, 59 gün süren, Şemsi Denizer'in anlatımıyla "...Zonguldak halkı ile cumhurbaşkanı ve Anavatan Partisi iktidarı arasında cereyan eden", iş ve emek tarihinin en büyük toplu grevi yaşanır. Grevin amacı, birinci gün yayınlanan Genel Maden İş sendikası gazetesinde **Ekmek Savaşı** başlığı altında açıklanır kamuoyuna: "İNSANCA ÇALIŞMAK, İNSANCA YAŞAMAK İÇİN, EMEĞİMİZİN KARŞILIĞINI ALMAK İÇİN, GÜVENLİ VE SAĞLIKLI ÇALIŞMAK İÇİN, EKMEĞİMİZİ VE ONURUMUZU KORUMAK İÇİN, GÖRMEYEN GÖZLERİ, DUYMAYAN KULAKLARI AÇMAK İÇİN, GÜCÜMÜZÜ, BİRLİĞİMİZİ GÖSTERMEK İÇİN, HAKLARIMIZI ALINCAYA KADAR EYLEMDEYİZ".

Bölgede her gün miting ve eylemler yapılır, ülkenin dört bir yanından işçiler, milletvekilleri, sanatçılar, yazarlar, gazeteciler, ozanlar, belediye başkanları ve diğer sendikalar akar Zonguldak'a.

"Madenlerin kapatılmayacağına dair söz verilsin, ücretleri daha sonra konuşalım" yolundaki sendika talebinin sonuçsuz kaldığı görüşmelerin akabinde, 21 Aralık 1990 günü Ankara'ya gitme kararı alınır ve emek tarihimizde **Büyük Zonguldak Yürüyüşü** adıyla anılan başkaldırı 4 Ocak 1991 günü başlatılır. Araçlarına polis ve askeri güçlerce el konulan işçiler, kar-kış-soğuk demeden yaya olarak yürümeye başlarlar başkente doğru. İlk gece Devrek'te, ikinci gece ise Mengen'de konaklayan işçiler evlere, mahallelere, okullara yerleştirilir. Çoğu iş sokaklarda ateş yakarak sabahlar. Yüz binin üzerindeki emek ordusu, yürüyüşün üçüncü günü, Mengen'in 8 kilometre ilerisindeki dar bir vadide, Deller Köprüsü önünde kurulan asker-polis barikatlarıyla durdurulur.

Denizdeki bir kum tanesi gibi bir anımız var bu öyküde...

Soğuk mu soğuk bir pazar. Zonguldak'ın 'Sarı

şapkalılar ordusunun adsız sansız yiğitleri'nin sendika başkanının, Şemsi Denizer'in yardım çağrısını veriyor televizyon. Bir Kartal arabaya, alelacele toplayabildiğimiz kadar battaniye ve kalın giysi doldurup TMMOB başkanı Teoman Alptürk ve bir gazeteci arkadaşla birlikte yola çıkıyoruz. Tıklım tıklım olacağını düşündüğümüz Zonguldak yolu bomboş. Mengen'e giremeyince birkaç sendikacı arkadaştan Şemsi Denizer'in Yeniçağa'da olduğunu öğreniyoruz. Denizer PTT'de Ankara'da Çalışma Bakanı İmren Aykut'la görüşme yaptıktan sonra bizim arabaya biniyor. Birlikte madencilerin kısırıldıkları o daracık boğaza giriyoruz. İki yanımdaki tepelerde ellerinden makineli silahlarla askerler... Düşmana karşı mevzilenmişler! Dayanılması zor kış soğuğu ve ordu, birlik olmuşlar ve teslim almaya çalışıyorlar emeğin ordusunu... Yedi barikat geçtikten sonra içeri ulaşıyoruz. Topladığımız parayı Denizer'e veriyoruz. "Canlarım" diye seslendiği işçilere yine sonuçsuz kalan görüşmeyi yumuşak bir sesle anlatıyor. "Ellerindeki yeraltı güneşiyle yerin derinliklerinden gelen" yüzbinlerin oluşturduğu kadınlar ve erkekler, soluklarını tutmuş dinliyorlar onu. Konuşma bitince, arabayı döşemeleri, koltuk kılıfları da dahil, o bir avuç katkıyı alıyorlar bizden. Kısacık konuşup dertleşiyoruz... Orada bulunan gazeteciler ve birkaç milletvekiliyle görüşüyoruz. Şükran (Soner) beklemenin bir faydası olmadığına, Ankara'ya gidip basınla ilişki kurmaya çalışmamızın daha yararlı olacağına ikna ediyor bizi.

Boğazımız düğüm düğüm, elden bir şey gelmediğinde insanın yüreğini dolduran o sıkıntıyla dopdolu tutuyoruz başkentin yolunu.

7 Ocak günü yürüyüşün önde gelen işçilerinden 201'i "barikatları zorladıkları" gerekçesiyle sabah uykularından uyandırılıp gözaltına alınıyor. İşçiler sendikanın kararıyla Zonguldak'a geri döndürülüyor, 8 Ocak günü yürüyüş sona eriyor ve Ankara'da görüşmeler başlıyor... Ancak 16 Ocak'ta ABD Irak'ta Körfez Savaşı'na girişti. O güne dek görüşmelerde işçi taleplerinin hiçbirisini olumlu yanıtlamayan hükümet, savaşı fırsat bildi. Milli Güvenlik gerekçesine sığınan Bakanlar Kurulu 25 Ocak 1991 günü MGK toplantısı sonrası yaptığı açıklamayla tüm

grevlerin ertelendiğini açıkladı. Önce Zonguldak grevinin 'işçilerin kaybını önlemek amacıyla' 30 gün ertelendiği açıklayan Çalışma Bakanı Aykut, açıklamanın anlamsızlığını fark edince ikinci bir açıklama yaptı. Ve grevin "Körfez bunalımı nedeniyle 60 gün ertelendiğini" duyurdu. 5 Şubat 1991 günü ise Maden İş kerhen bir sözleşme imzalamak zorunda kaldı.

Eksiklerine, hatalarına, sendikacıların eleştirilebilecek tutumlarına karşın, Büyük Zonguldak Yürüyüşü, ülkemiz emek tarihinin unutulmaz anlarından birisidir. Kentin tarihi konusunda değerli yapıtları bulunan Hamit Kalyoncu'nun deyişiyle **Zonguldak'ın kömüründe açan bir çiçektir.**

1989-2003 dönemi, Türkiye sendikacılık hareketinin, memur ve sözleşmeli personeliyle, kamu ve özel sektör işçisiyle, ülkenin hemen hemen tüm il ve ilçelerinde ve tüm işkollarında gerçekleştirdiği kitlesel eylemlerle dolu yıllardır. Bu eylemlerin kitleselliği, yasalardaki emek karşıtı birçok yaptırımın uygulanmasını ve bunların yanısıra lokavt uygulamalarını da engellemiştir.

20 Ekim 1991 genel seçimlerinde ANAP iktidarının düşmesinde de bu eylemlerin rolü büyüktür. 301 insanımızın cinayete kurban gittiği Soma'da **R.T. Erdoğan'ı markete tıkan, sarı sendikacıları istifaya zorlayan gücün tarihsel arkaplanı**nda bu sınıf mücadeleleri yatmaktadır.

Türkiye işçi sınıfının ve dünya işçi sınıfının eylemleri bu sömürü düzeni sürdükçe durmayacaktır çünkü daha fazla kâr için emeğin daha fazla sömürüsü, düzenin varlık nedenidir. RTE gibi söylersek **kapitalizmin fitratında canilik yatar.** Karl Marx, Kapital'in 3. cildinde bu durumu çok güzel anlatır:

"Emekçi, yaşamının büyük bir kısmını üretim süreci içinde geçirdiği için, bu sürecin koşulları, geniş ölçüde... onun yaşam koşullarıdır. Ve bu yaşam koşullarından ekonomi, kâr oranını yükseltmenin bir yöntemidir... aşırı çalıştırma, emekçiye bir dolap beygirine çevirme, sermayeyi çoğaltmanın ya da artı-değer üretimini hızlandırmanın bir aracıdır. Bu ekonomi, daracık ve sağlığa zararlı yerlere işçileri üst üste yığmaya... sağlığa zararlı ya da madencilikte olduğu gibi tehlikeli, vb., üretim süreçlerinde güvenlik kurallarını ihlâl etmeye kadar varır..."

Peki ne zamana kadar?

Büyük ozanın dediği gibi, emeğin örgütlü ordusu, bir şafak vakti karanlığın kenarından... ağır ellerini toprağa basıp doğruldukları zaman,

"Demir, kömür ve şeker ve kırmızı bakır ve mensucat ve sevdâ ve zulüm ve hayat ve bilcümle sanayi kollarının ve gökyüzü ve sahra ve mavi okyanus ve kederli nehir yollarının, sürülmüş toprağın ve şehirlerin bahtı bir sabah vakti değişmiş" olacaktır... Belki yarın belki yarından da yakın...

Türk-İş: İhanetin temelleri, tarihi ve bugünü

CAN GÜROLA

Soma bir kaza değildi. Soma AKP ve patronun işbirliği sonucu düşürülen maliyetler gereği alınmayan önlemlerdi. Kendi çocuğunuzu demir parmaklığı olmayan bir balkonda serbest bırakıp, düşüp ölmesine sebep olursanız ihmal suçundan hapse atılırsınız. Bu, göz göre göre kendi çocuğunuza karşı işlediğiniz bir cinayettir. Aynı şey Soma'daki işçilerini 'çocuğu gibi gördüğünü' söyleyen patron için haydi haydi geçerlidir. Bunu bilerek ve isteyerek, sırf maliyetler artmasın diye yapmıştır, çünkü Taner Yıldız'ın kendi ifadesiyle doğruladığı gibi maliyetlerin düşük tutulması gerekir uluslararası piyasayla rekabet için. Kazanın neden olduğunu söyleyemiyor, çünkü büyük ihtimalle kendileri daha iyi bir yalan senaryo uyduramamıştı kazadan sonra. Kazayla ilgili pek çok iddia var. Kesin olan ise, maden kazalarının hiçbir şekilde kader olmadığı. Soma olaylarının bir başka şeyi daha açığa çıkardığını görmek lazım. Devletin bölgeye polis ve asker yığması, Yusuf Yerkel'in madenci tekmelemesi, Tayyip'in bir emekçiye saldırması yanında düzenin çürümüşlüğü'nün en temel göstergelerinden biri olan Türk-İş'in kazadaki sorumluluğu açığa çıktı.

İnsanlığın 200 senelik aydınlanma serüveninde, kendi kaderini kendi eline almak diye tabir edilen şey, maalesef Soma'da yoktu. Çünkü işçi sınıfı örgütlülüğünün kısırlığı ve örgütlü olanın aslında sadece lafta örgütlü olması kaderini patronların insafına terk etmek anlamına geliyordu.

İşçi sınıfının tarihsel gelişiminde sendikaların rolü elbette vazgeçilmez bir unsurdur. Sınıfın bütün kesimlerinin kendi haklarını iktisadi açıdan savunmak için kullandığı bir araçtı sendikalar. Hatta sendikalar İngiltere'de *çartizm* adı verilen bir hareket vasıtasıyla genel oy hakkı için bile savaştı. İşçi sınıfı hareketi tüm Avrupa'ya dalga dalga yayıldıkça zamanın getirdiği basınçlarla yüz yüze geldi. Bu basınçlardan biri sendikalarda bulunan bürokrasydi. Bürokrasi temelde işçi sınıfının haklarını kağıt üzerinde savunan fakat kendisi sendika faaliyetinin getirdiği imkanlarla rahatta olduğu için gerçek bir mücadele içine girmeyen, maaşlı sendika memurlarıydı. Bunların en çok güç aldığı kesim, sendika içinde, sağcı yanlısamlara sahip işçi katmanları ve ortalama bir işçiden çok daha eğitilmiş ve iyi imkanlara sahip 'işçi aristokrasisi'ydi.

Türk-İş'in hikayesi de işte tam olarak burada başlıyor...

Osmanlı'dan Cumhuriyet'e işçi sınıfı...

Türkiye'de adından pek söz edilmeyen, hatta varlığı saçma sapan ontolojik ve şematik tartışmalara konu olan bir işçi sınıfı vardı. Kemalizmin ünlü sloganını hatırlarsak: İmtiyazsız, sınıfsız kaynaşmış bir kitle.. Türkiye'de ilkel sanayi ve sermaye birikiminin ilk ciddi atılımını Cumhuriyet döneminde yaptığını görürüz. Daha öncesinde kurulan tüm işçi sınıfı örgütlenmeleri ülkede sanayi yapılanması ve modern ücretli çalışan kavramı çok sınırlı kaldığından ötürü oldukça azdı.

Oysa bu topraklarda 1800'lerden itibaren İngiliz tekstil sanayisinin baskısıyla Adana'da Dadaloğlu gibi göçebe Türkmenlere kan kusturulmuş, pamuk ekimi için mevsimlik işçi uygulaması başlamıştı. Türkiye'de ilk enerji üretim merkezinin 1902'de Adana'da açılması İngiliz emperyalizmin isteği doğrultusunda idi. Zonguldak'ta Belçika ve Fransız işletmeleri Avrupa'nın sanayi merkezlerini beslemek için durmadan madenci işe almışlardı. 1921'de 2000'e yakın maden işletmesinin sadece 200 kadarı devlete aitti, kalanı hep yabancı firmalardı. Türkiye'de demiryolunun tarihine bakarsanız, Batı'nın iktisadi olarak sömüreceği bölgelerden geçtiğini görürsünüz, Bağdat Demiryolu bunun sonucudur...

Türkiye'de sanayileşmenin yan kolları dokumacılık ve çini, cam, bez işçiliği gibi iş tüketime yönelik devam etmiştir ve sayıları bir elin parmaklarını geçmez. Kısacası Türkiye, sanayileşme evresinin başlangıcından itibaren yarı-sömürge ekonomisi gereği, kaynaklarını emperyalizmin Batı'da bulunan merkezlerine transfer etmiştir. Buradaki aşağılık taktik, kendi işçi sınıfının grevinden korkarak sürekli taviz

veren emperyalizmin, yarı-sömürge ülkelerde işçi sınıfı hareketini bastıran her girişime alkış tutmasıdır. Kendi ülkesindeki işçi sınıfına rüşveti bu geri ülkelerden sömürdükleriyle dağıtmaktadır çünkü. 2010 senesinde ABD'nin tüm dünyadan 1 trilyon dolar kaynak aktararak bu rüşveti dağıtmaya bir şekilde devam ettiğini görebiliriz.

Devrimlerin karakersizliği!

Dolayısıyla Türkiye'de işçi sınıfı örgütlerinin cılızlığı sadece sanayinin gelişmemişliğinden kaynaklanmıyordu. İttihat ve Terakki'nin 1908 devriminden sonra sendikaları yasallaştıran kararlarını 30 gün süren uzun ve yaygın bir grev hareketinden korkup kaldırması, Kemalizmin Bolşevizmle mücadelesini daha Mustafa Suphileri öldürdüğü günden itibaren devam ettirmesi, Takrir-i Sükun kanunu sayesinde bunu olabildiğince bastırması bunun örnekleridir.

1925'te pek çok sendikanın bir araya gelerek kurduğu Amele Teali Cemiyetinin 30 bin üyesi vardı. Dönemsel olarak bakıldığında 15 milyon kişilik bir ülkede 300 bin tane modern ücretli işçi olduğu rakamlarla sabitti. (Bu Ekim Devrimi'ni yapan Rus işçi sınıfının toplumsal oranlamasına yakındır ve uzun süre Türkiye'de bir işçi sınıfı olmadığını iddia eden liberal ve milliyetçi sapmalara sahip solun başka bir gerçeklikte yaşadığını net biçimde ortaya koyar.) Amele Teali Cemiyeti'nin talepleri arasında bir iş yasası çıkarılarak grev hakkının tanınması ve 1 Mayıs'ın resmi bayram ilan edilmesi yer alıyordu. Buna Kemalizmin cevabı net oldu. Takrir-i Sükun kanunuyla 1927'de Cemiyet kapatıldı ve 1 Mayıs günü için Bahar ve Çiçek

Bayramı icat edildi. Bugünün AKP'sinin işçi düşmanlığına uydurduğu kılıflarla 100 sene öncesinin iktidarları arasında fark yoktu kısacası.

Cumhuriyet döneminde demiryolu inşaatlarından tutun, sanayi merkezlerinin açılmasındaki payına kadar emperyalizm iktisadi olarak Türkiye'yi sömürmeye devam etmişti. Bankacılıkta yüzde 57 oranında bir yabancı sermaye ağırlığı varken, demiryollarında bu oran yüzde 60'lara, sanayide ise yüzde 50'lere dayanıyordu. Başta İsmet İnönü ve Celal Bayar olmak üzere, Mustafa Kemal ve arkadaşları sık sık yabancı ülkelerin elçileriyle sermaye ve yatırım olanakları konusunda pazarlık ediyordu. Türkiye'nin demiryolları yapımını büyük oranda yabancılar finanse etmişti mesela. Bu sömürü elbette işçi sınıfının gelişimine sebep oldu ve sermaye her daim kendi mezar kazıcısını yarattı.

Örgütsüz iş yasası!

1936'ya gelindiğinde grev ve örgütlenme hakkına sahip olmayan bir iş yasası çıkarıldı. 1946'da Çalışma Bakanlığı kuruldu ve işçi örgütlerinin kurulmasını sağlayan yasalar çıkarıldı. 1946'da bu değişimin olmasının sebebi, Türkiye'nin giderek Batı kampına yanaşmasıydı ve bu kampın 'komünizmle mücadele' için belli başlı taktikleri Türkiye'de uygulamak istemesiydi. Emperyalizm işçi sınıfıyla mücadelede şerbetliydi, onu yasaklayarak değil, onu evcilleştirerek 'komünizm tehlikesi'ni önleyebileceğini düşünüyordu. Rus Devrimi'ni önlemek adına polis sendikacılığını geliştiren çarlığın polis şeflerinden Zubatov'un taktikleri 20. Yüzyıl'da bu sefer emperyalizm tarafından kullanılıyordu.

Bir 'sarı sendika'nın ihanet sicili...

1952'de Türk-İş bu şartlar altında kuruldu. Türkiye'nin tam da NATO'ya kabul edilmek için Kore'de savaştığı yıllardı. Demokrat Parti tıpkı AKP gibi kendi programını gerçekleştirirken engel çıkarmayacak sosyal kurumlar yaratıyordu. 1950'lerde Türk-İş'in gelirler kalemi incelendiği zaman görülen şey Türk-İş'in gelirlerinin dörtte üçünün hükümet yardımıyla sağlandığıdır.

Bu dönemde, bilhassa 1950'lerin sonlarında Demokrat Parti'nin rezil bir diktatörlük kurma yolunda hızla adım attığı yıllarda, Türk-İş grevleri önleyici bir görev üstlendi. 27 Mayıs darbesinden sonra Türk-İş başkanları yargılandı ve çeşitli cezalara çarptırıldı. 27 Mayıs ülkede bir 1908 devrimi havası yaratmıştı.

Dönemine göre oldukça ilerici bir burjuva demokratik anayasa yapıldı. İşçi sınıfı ve öğrencilerin eylemleri giderek arttı. Türk-İş gene boş durmadı, bu sefer 1962'de komünizme karşı Tandoğan'da miting düzenledi. 1965 Zonguldak madencileri grevi ve Paşabahçe direnişi sırasında Türk-İş'in ihanetleri iyice açığa çıktı.

Yarılma

Emperyalizmin ve devletin istekleri doğrultusunda kurulan ve işçi sınıfı hareketini önleme amaçlı çalışan sendika 1967'de bu rezilliğe daha fazla tahammül edemeyen sendikacılar vasıtasıyla bölündü. DİSK kuruldu. Rus Devrimi sırasında Zubatov'un sendikalarının kontrolinden çıkarak örgütsüz işçi sınıfını da

örgütleyip, ekonomik mücadeleden siyasi mücadeleye geçmesini sağlayan tarihi ironi Türkiye'de de gerçek oldu. DİSK dönemin sola ve sosyalizme dönük atmosferi içinde şekillendi ve gelişti.

15-16 Haziran 1970'te işçi sınıfının ilk büyük kitlesel kalkışması görüldü. 12 Mart'a kadar grevdeki işçi sayısı 129 bine çıktı. Bu yeni bir dönemdi ve karşı devrimci güçler daha ciddi biçimde sendikalar üzerine eğilmeye başladı. 12 Mart döneminde DİSK'e pek çok baskı yapıldı.

DİSK'in giderek güçlenmesi karşısında şaşkınlığa düşen Türk-İş yönetimi çareyi Milliyetçi Cephe ve Ecevit hükümetleriyle daha yakın ilişkiler geliştirmekte buldu. Faşist terör işçi sınıfının tüm grev çadırlarını

ve binalarını kurşunlarken Türk-İş faşist terörün doğrudan destekçisi MESS ve TÜSİAD'a karşı açıktan pozisyon almadı, uslu çocuk rolünü oynamaya devam etti. 12 Eylül 1980 darbesinde Türk-İş çalışanlarına grev ve gösteri yasakları çerçevesinde devam etmesine izin verilen tek sendikal birlik olarak devam etti.

Türk-İş Genel Sekreteri Sadık Şide cuntanın çalışma bakanı oldu. Bu sırada, cuntaya istenen ölçüde direnemeseler de, DİSK yöneticileri mahkemelerde asılmakla tehdit ediliyor, DİSK Başkanı Abdullah Baştürk "Siz benim ancak ceketimi asarsınız" diyerek cuntaya tavır koyuyordu.

İşçiyi polise şikayet ettiler!

12 Eylül sonrası Türk-İş işbirlikçi karakterini mükemmelen sürdürdü. Ülkenin kaynaklarının açıktan yağmasının ilk perdesi olan 24 Ocak kararlarına göstermelik muhalefetin ardından, Özal hükümetlerinin neoliberal uygulamalarında gene göstermelik muhalefete devam etti. 1987'de başlayan sınıf hareketinin yükselişi karşısında Türk-İş belli başlı hamleler yaptı. Bu hamleler içinde farklı kollarda grevlerin örgütlenmesine öncülük eden sendikalar da oldu ama bu ihaneti sadece perdelemek içindi. Türk-İş genel sekreterlerinden Emin Kul'un ANAP üyesi olarak sonradan çalışma bakanı olması 90'lardaki Türk-İş'in halini net biçimde ortaya koyar.

1991'de Zonguldak'taki büyük madenci yürüyüşü sırasında Türk-İş'in bürokratları artık Özal dönemi uygulamalarının madenciler üzerinde yarattığı basıncın öfke patlamasına dönüştüğünü gözlemleyerek eylemin başına geçtiler. 1991'deki madenci yürüyüşü eğer bir genel greve dönüşseydi Özal döneminin sonunu getirebilirdi fakat sendikal bürokrasi daha fazla ileri gidemezdi. Özal Ankara'da polis barikatlarını kurdurmuştu, gerçek mermilerin devreye girmesi an meselesiydi. Grev Körfez savaşı bahane edilecek zorla etrelendi. İşçiler hükümetin teklif ettiği rakamları kabul etmek zorunda bırakıldı.

Bu bürokrasinin doğasında vardı, bürokrasi mücadelenin keskinleştiği dönemde kendi hayatı tehlikede olmadığı sürece solcu gözükmeye eğilimlidir. 78 dönemindeki faşist terör karşısında durmak bilmeyen işçi sınıfı hareketinde Türk-İş'in söz sahibi olmaması kendi hayatını tehlikeye atmamakla doğrudan bağlantılıydı. 90'larda böyle bir tehlike olmadığı, patron sendikacılığının iyice ayıuka çıktığı dönemde hem yükselen Kürt ulusal mücadelesi karşısında milliyetçilik kartıyla sınıfı bölerek,

hem de burjuvazinin ve onun siyasi partilerinin belli klikleriyle kol kola girerek yaşamını sürdürdü. 1990'lara damgasını vuran neoliberal dönüşüm, özelleştirme karşısında sadece atıp tutmakla ve reel ücretlerin sürekli düşmesini, hakların budanmasını sağlayan sözleşmeleri kabul etmekle geçirdi günlerini. Arada bir burjuvazi içindeki klikler arasında taraf oldu. Örneğin 1997'de Türk-İş Refah Partisi'ne karşı greve geçti. Aynı dönem DİSK'in başka amaçlarla bu eylemde olduğunu bilmemize rağmen Türk-İş'in amacı eski bürokrasinin iktidarını yeniden kazanmasını sağlamaktı.

O dönem Türk-İş genel başkanı olan Bayram Meral'in lüks arabası ve büyük miktarda araziye sahip olması bürokrasinin işçi sınıfının yanına bile yaklaşamayacağı yaşam standardını ortaya koyuyordu. 1997'de ortalığı yakan Türk-İş yönetiminin 2001'deki kriz ve sonrasındaki İMF programı, Kemal Derviş yönetimine karşı ürkek bir kedi görünümünü alması ancak sendikal bürokrasinin çıkarlarıyla açıklanabilir.

Yakın tarihe baktığımızda ise bürokrasinin bir başka eğilimine, mücadelenin gerilediği dönemlerde tüm rezil karakterini ortaya koyan gericiyle nasıl sahip çıktığını görürüz. AKP'nin iktidarını cumhuriyet mitinglerinden çok daha fazla sarsma niteliğine sahip olan TEKEL işçilerinin eylemleri karşısında Türk-İş bürokrasisi o rezil yüzünü gene gösterdi. Önce işçileri göstermelik bir genel grev ve eylemlerle oyalamaya çalıştı, işçiler aldatıldıklarını görüp Türk-İş binalarını işgal etmeye başlayınca AKP polisine işçileri şikayet ettiler.

TEKEL direnişi sırasında Genel Başkan olan Mustafa Kumlu gibi karakterleri işçilerin 1 Mayıs kürsüsünden kovalamasına bizzat şahit olan biri olarak Soma'yı anlamak için Türk-İş'in tarihine bakmanın yeterli olduğunu düşünüyorum.

Öfkeyi harekete geçirmeli!

Bir kişisel anımı anlatmayı burada gerekli görüyorum, bir arkadaşım marketler zincirinde çalışıyordu. Orada görevli bulunan Türk-İş temsilcilerinin müdürlerle nasıl kol kola olduğunu görünce sınırları bozulmuştu. Sonradan çalışma koşullarına isyan edip işyerini haklı olarak terk etti. Bu olayın ertesinde yüzleşme için Türk-İş'in şubesine gittik. Görüşmede bir sürü bahane uydurarak aslında nasıl sendikacı olduklarını kanıtlamaya çalışıyorlardı. Bu sırada Türk-İş içindeki ulusalcı muhalefete dahil olduklarını fark ettik, yani hükümete muhaliflerdi ama hâlâ sarı sendikacılığın bayrağını taşıyorlardı. Görüşmeden aklımda en net kalan şey bir zamanlar işçi olan ve ucu ucuna yaşayan Türk-İş bürokratinin üzerindeki takım elbise, son model telefonu ve ekilmiş saçlarıydı. O günden beri sendikal bürokrasiyi ekilmiş ve boyanmış saçlarla özdeşleştirim. Yapmadır, sahtedir ve bir şeyleri örtmeye çalışır. Aynı şekilde bir abimin anlatıldığı gibi, Türkiye'de sendikaların genel merkezleri Ulus'taydı bir zamanlar, çünkü Ulus'taki pavyonlarda sendika paralarını yiyorlar ve o dönem sivriilen işçi liderlerini bu şekilde kendi yanlarına çekmeye çalışıyorlardı. Bu anlamda Türk-İş bürokratlarının çoğunun eski birer işçi olması sizi aldatmasın, onlar sadece başka bir yaşama geçmek için işçi kardeşlerinin sırtına basarak yükseldiler ve rahat yaşamlarına kavuştuktan sonra eski hallerini unuttular.

Sınıfın yaşamsal çıkarlarını savunması gereken, en azından Soma madenlerinde gerekli önlemlerin alınması için canını dişine takması gereken Türk-İş bürokratları kazadan hemen sonra verdikleri demeçlerde "Madenin hiçbir eksiği yoktu, Soma Holding çok iyi bir şirket" gibi saçma sapan açıklamalar yaptı. Bir başka Türk-İş bürokrati "Bakanımız Taner Yıldız çok güzel ölü saydı" diyerek insanı çıldırtacak şekilde konuştu. Soma katliamını protesto etmek için 3 dakikalık iş bırakma eylemi gibi saçma ötesi işlere giriştiler ve tamamıyla teşhir oldular. İnsanlar yığınlar halinde internette ve

sokakta sendika bürokratlarına küfür etti.

Bu öfkenin pratiğe dökülebilmesi gerekir. Herkes ülkeyi ucuz emek cennetine çeviren, AKP'li bakanın deyimiyle 'Ara eleman ülkesi' haline getirmeye uğraşan bu cehennemden kurtulmanın yollarını arıyor. Taşeronlara, kıdem tazminatının kaldırılmasına, çift vardiya, haftada 6 gün çalışma zorunluluğuna, sağlık sigortası ve primlerin ödenmesine, enflasyona bağlı zamma, sağlık izinlerine kadar her türlü hakkı budanmaya devam eden işçi sınıfı kendi temsilcilerinin iş cinayetlerine ve katliamlarına karşı sessizliğine bir şekilde karşı koymak ve bunu değiştirmek zorunda.

Sarı sendikacılığa ve sendikal bürokrasiye karşı mücadelede bazı temel ilkeler savunuyoruz:

- Temsilciliğini yaptığı işçilerden yaşam standardı daha yüksek olamaz sendika yöneticilerinin.
- Sendika harcırahları ancak sendikal faaliyetler için kullanılabilir ve hesaplar herkesin denetimine açık olmalıdır.
- Kongreler ve şube yönetiminin seçimine kadar tam bir şeffaflık sağlanmalıdır.
- Örgütlenme çalışması yürütmeyen, işyerindeki sorunlara karşı militan bir mücadele azmi sergilemeyen her sendikacı görevinden alınmalıdır.

Fakat sendikal mücadele tek başına yeterli değildir. Sendikaların mücadele sınırları sadece ekonomik koşulların iyileştirilmesiyle ilgilidir, yapılması gereken bu koşulları her defasında kötüleştiren iktidarın alınmasıdır.

İşçiler kendi kaderlerini ellerine almaya başladıkları dakika tüm ülke ve hatta dünya değişecektir. Soma'nın öfkesi tüm yönleriyle çürümüş bir sarı sendikacılıktan tutun, dünyayı ele geçirmiş sermaye rejimine kadar tüm pislikleri boğacak öfkedir.

Bu öfkeyi örgütlemek için elimizi taşın altına koymalıyız, yoksa başka Somalar gene kapımızda olacak... Bizim anamız ağlayacağına, patronların anası ağlasın artık!..

Somalı madencilerin ve ailelerinin yanında yine b

Soma maden katliamı, vicdanı olan ve halkına karşı borcu olduğunu hisseden bütün üniversite öğrencilerinin kalbine bir bıçak gibi saplandı. İlk saatlerde bir şey yapamama duygusu ile içimiz içimizi yedi; aslında üniversite öğrencilerinin çoğunluğu üniversite işgalleri ve boykotları ile, yaptığı sokak eylemleri ile elinden geleni yapmıştı. Ama yetmiyordu ve hazmedemiyorduk. Hele de Somalılar tekmeleyen, tokatlayan alçakları gördükçe...

Büyüklerimiz de çok üzüntülüydü... Ama onların hissettiği bir şok duygusundan çok "Yine mi? Lanet olsun!" ile özetlenebilir. Biz gençlere üzümlere "Siz Zonguldak Devrek'teki maden katliamını bilmezsiniz..." dediler.

Haklıydılar. Ama bu ülkenin tarihinin katliamlar tarihi olduğunu biliyorduk. Mesela İstanbul'un 'Kadir Abi'sinin ellerinden öpen ve Ayamama deresinin taşmasıyla oluşan sel felaketinde ölen 33 insanı unutmamıştık. Yine devrimciler yardımına koşmuştu insanların, ondan önceki deprem felaketlerinde de koşmuştu. Ondan önce Sinanlar, Denizler koşmuştu...

15 Mayıs Cuma günü üniversiteli arkadaşlarımızla birlikte otobüslere binip Soma yoluna çıktık. Arkadaşlarımızla gurur duyuyorduk. Sinan Cemgil şehit olduktan sonra babası Adnan Cemgil'in köylülere yaptığı konuşma aklımdaydı:

"Ben varlıklı bir aileden geliyorum. Öğretmenim. Ekonomik durumum oldukça iyi. Oğlumu en iyi şekilde yetiştirdim. En iyi okullarda okuttum. Ülkenin en güzide üniversitesi ODTÜ'de okuyordu. Hiçbir şeye ihtiyacı yoktu. Ölmese yüksek mühendis çıkacak ve o da varlıklı bir hayat yaşayacaktı. Fakat o sizin iyiliğiniz için öldü. Bunu bilersiniz diye söylüyorum..."

31 Mayıs günü Nurhak dağlarında şehit düştü Sinan Cemgil, Kadir Manga ve Alpaslan Özdoğan...

Ama boş yere ölmemiş olmaları; ya da Soma'nın civar köylerine de uğramış olması birileri. Kınık'a mesela...

Kınık, Soma'nın biraz ilerisinde ve katliamın olduğu maden dışında da birçok maden işçisinin yaşadığı bir yer. Soma'da uygulanan sıkıyönetimden dolayı şehrin girişini kapamış polis ekipleri, bizi ilçeye sokmadılar. Kınık'ın girişinde otobüsümüzü durdurduk, girişte insanlar bizi karşıladı. Acılarını paylaşmak için geldiğimizi söyledik. "Hoş geldiniz, burada kimse size bir şey yapamaz, siz televizyonda dedikleri gibi provokasyon için değil bizim için geldiniz" dediler. Sarıldık birbirimize...

Sonra merkezdeki CHP binasının önünde toplandık ve Kınıklı maden işçileri ile konuşmaya başladık. İnsanların ne kadar çaresiz bırakıldığını ve devletin bölgeyi nasıl abluka altına aldığını daha o an, insanların çok kısa bir süre içinde etrafımıza toplanmasından ve daha bir şey sormadan anlatmaya

başlamasından anlamıştık.

Madenden çıkan işçilerle konuştuk. Kendi imkânları ile çıktıklarını söylediler. Hepsinin arkadaşları aşağıda kalmış. Nasıl anlatılır bilmiyorum ama insanlar öyle şeyler anlatırlar ki... (Küçükken anneannemden çok duyduğum "Allah'ım sen kimseye taşıyamayacağı yük verme" lafının ne demek olduğunu o an anladım.) Olanları işçilerin kendi ağzından dinlemek, bunların gerçekten olduğunu kabullenmek bile dünyanın en zor işlerinden olmalı.

İçeriden çıkan bir maden işçisinin anlattığına göre ellerindeki maskeler sadece 45 dakika dayanıyormuş. Birçok işçi maskeleri değişerek kullanmış ama yetmemiş. Bunu anlatan işçi 8 saat sonra kendi imkânları ile kurtuluyor. Zaten insanların dediklerine göre kurtarılan az sayıda işçi de yine işçi arkadaşları sayesinde kurtulmuş, dışarıdan gelen kurtarma ekiplerinin çıkardığı kimse yok...

Bir başka maden işçisi kurtuluşunu anlatıyor. Arkadaşları ile birlikte gazın içinde ağır ağır yürüyorlar. Bir ara çok uykusu geliyor, üşümeye başlıyor. "Uyursam öleceğimi biliyorum," diyor. Çocuklarını düşünüp zar zor kalkıyor, arkadaşlarından birçoğu kaldıkları yerde kalıyorlar. Kalan arkadaşları ile yürümeye devam ediyorlar. Çıkışa doğru giderken düşenler oluyor, yani ölüyorlar. Döküle döküle gidiyorlar yani. En sonunda kapıya geliyorlar. Tam kapının önündeyken çıkamayıp yığılıp kalan işçiler olmuş. Anlatan işçi çıkıyor.

İçeride çok ölü olduğunu söyleyen başka bir işçi anlatıyor. Olaydan sonra madenin içine girmişler. Boynunda gazdan oluşan yanıklar var. "**İçeride yığınlarca ölü vardı,**" diyor. Artık ölen işçilerden her yerin kapandığını, kurtarma çalışması yapmak için ölülerin üstlerine basmak zorunda kaldıklarını söylüyor. Kimilerinin elinde kaşıkla öldüğünü, kimilerinin gazdan etkilenmeme umuduyla kafalarını suya sokup o halde öldüğünü anlatıyor. Birçok işçinin gazdan kafası şişmiş. Bize çay ikram eden bir işçi ise tam gireceği sırada haberin geldiğini söylüyor: "**Dakikalarla hayatıyım.**"

Hayatta kalan bütün işçiler tesadüflerle hayatta olduğunun farkında, neden herkesin yüzünün donuk olduğunu anlayabiliyoruz bu yüzden. Dört gün izin yapıp, işe başladığı gün ölen bir işçi de var mesela...

Daha sonra cenaze evlerini dolaşmak için gruplara ayrıldık. Her grup farklı bir bölgeye dağıldı. Bize evleri gezdirecek bir maden işçisi ile birlikte sokakları dolaşmaya başladık. Bu işçi abimiz de gece vardiyasında olduğu için hayatta. İlk eve geldik. Toplanmış insanlara başsağlığı dileyerek içeri girdik, hayatını kaybeden işçinin anne ve babası içerideydi. Ölen işçinin adı Ergün. Babası anlatıyordu. Ergün'ün katliamın olduğu gün bir kız çocuğu doğmuş. Eşinin ise kocasını kaybettiğinden

Soma'da, Kınık'ta madencilerin köylerini dolaşırken tanık olduğumuz acı satırlara dökülecek cinsten bir acı değil. Yüzlerce yaşamın söndüğü topraklardan sessiz bir isyan yükseliyor. Ve bir kez daha gördüğümüz şudur: Bu devlet yaşatmayı değil, sadece öldürmeyi biliyor!..

Sinan Cemgil, 1965 Varto depreminde bir köylüyle sohbet ederken.

hâlâ haberi yok. Tabii doğan bebeğin de...

Annesi oğlunu anlattı bize. Oğlu bir haftadır "Başım ağrıyor anne, gaz var içeride" dermiş annesine. Herkes olaydan önce bu gaz sızıntısının bilindiğini söylüyor. Annesi, "Oğlum zaten her zaman eve geldiğinde, 'Anne ben yarın gitmeyeceğim işe, çok yoruluyorum' diyordu. Benim oğlum da üniversite okumuştur. Elbiselerini temizleyemiyordum, çamaşırının karası çıkmıyordu. **Yazık değil mi oğluma?**" diyor.

Babası anlattı sonra... Kendisi de emekli bir maden işçisi. Satılmış sendikacıardan bahsetti, yıllardır insanlara örgütlü olmanın neden

gerektiğini haykırdığını anlattı. "Çin'de ölen madenciler de benim evladım, Gezi'de ölenler de" dedi. Şeker hastalığından dolayı ayağı sakat olmasa o da Gezi eylemlerine destek olmak için İstanbul'a gelecektmiş. "Başka çaremiz yok. Yeni Ergün'ler olmasın diye mücadele edeceğiz, örgütleneceğiz" dedi. O köy evinde Ergün'ün babası, bir emekli maden işçisi bize sosyalizmi anlattı. Tam oturduğu yerin üstündeki duvarda çerçeveletirilmiş bir kareden Yılmaz Güney'in bize baktığını fark ettik. Gözlerimiz dolu dolu dinledik. Sonra başka bir eve geçmek üzere oradan ayrıldık... İkinci gittiğimiz cenaze evinde başka bir

Devlet, koca bir tarım nüfusunu mada

Soma izlenimlerinden oluşan ekonomik ve sosyal bazı bulgular:

○ Denetimlerin ne kadar hukuksuz yapıldığı, denetimcilerin patronla olan enseye tokat ilişkisi, konuştuğumuz maden işçileri tarafından söylenmiştir. En son denetimde denetimcinin madenin içine bile girmeyerek patronun verdiği mangal partisine katıldığını da yine madencilerden duyduk.

○ Madende çalışmak isteyenler, çavuş, dayıbaşı ya da avantacı diye tabir edilen eli sopahlar tarafından belirleniyor; bildiğimiz tabiri ile "amele pazarında". Bu adamlar yeri geldiğinde prim için işçi dövüyor, canları isterse işe almıyorlar. Gerçek anlamıyla bir kölelik var.

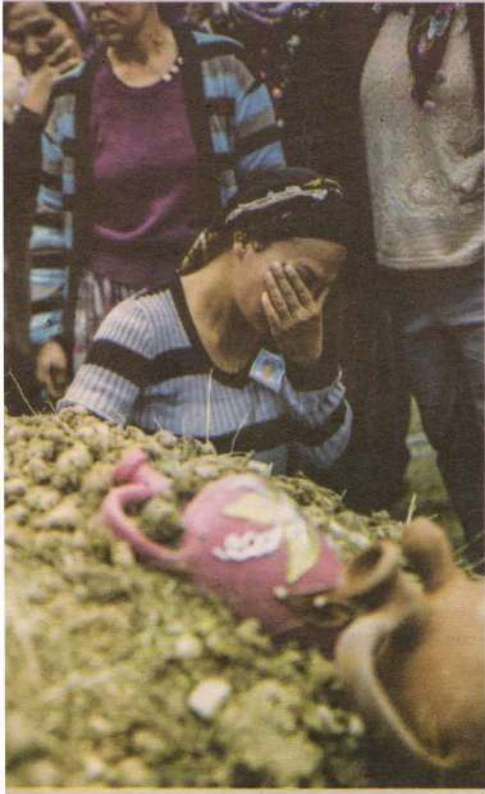
○ Köylülerin madende çalışmak zorunda bırakılması süreci neo-liberal politikaların en somut göstergesi. Seneler önce tarım ve hayvancılıkla uğraşan köylü, uygulanan

kredi politikaları ile bu uğraşlardan zarar eder hale gelmiş ve hatta borçlanmış. 1000 lira maaş alıp olduğu gibi ya da dörtte üçünü kredi borcuna ödeyen çok maden işçisi ile karşılaştık.

○ Gezdiğimiz civar köylerde hayatta kalanlar daha çok yaşlılar ve küçük çocuklar. Aileler devletin sağlayacağı yardım konusunda bile umutsuz konuşuyor. Öldüğü halde oksijen maskesi takılarak sedye ile dışarı çıkarılan madencilerin aileleri "Dışarıda öldü demek için yaptılar, o zaman maaş bağlanmıyor" dediler bize. Doğruluğu var.

○ Soma ve civar köylerdeki insanların psikolojileri bozuk. Kınık'ın bir köyünde iki intihar haberi aldık. Bu haberlerin artabileceği konuşuluyordu. Psikolojik yardım bu noktada önemli duruyor ama devletin bunu karşılamayacağı da ortada. Gözlemlerimiz, bölgede alanında uzmanlaşmış psikolog,

e bir tek devrimciler vardı

Sonra başka bir eve geçtik. Orada hayatını kaybeden işçi Kenan'ın babasıyla konuştuk. Herkes geride kalanlara yanıyordu, Kenan'ın babası ise oğlunun bir çocuğu bile olmadan gitmesine üzülmüyordu. "Ondan geriye bir şey kalmadı" dedi.

Aslına bakarsanız biz daha sormadan insanlar anlatmaya başlıyordu ve her evde bizi kendi çocukları yerine koyarak karşıladılar. Her evde "Umudumuz sizsiniz" dediler. Bize gerçekleri anlattılar ve "Bizi siz kurtaracaksınız, memleketi de... Arkanızdayız gençler" dediler. Deyim yerindeyse gittiğimiz her evde ufak çaplı forumlar oluyordu.

İktidarın Soma ve çevresini abluka altına alınması da tam olarak bundandır. Devrimci gençler ve halkın bir araya gelmesinden korkuyorlar. Aslında biz bunun böyle olduğunu ağabeylerimizden dinlemiştik. Bizim **RED** dergisi yazarları Ümit Dertli seneler önce Dinar depreminde sonra şehre gittiklerini, polislin otobüslerini durdurduğunu söylemişti. Yardımları dağıtmak için etrafları polisle çevrilmiş olarak sadece şehirde kısa bir tur atabildiklerini söylemişti. İnsanlar o zaman Afyon'da kendilerine yardıma gelen insanlara nasıl çaresiz durumda olduklarını bağırmışlar.

Biz devletin yaşatmaya değil öldürmeye göre örgütlendiğini ağabeylerimizden dinlemiştik. Aslında Van depreminde de aynı olmuştu. Yaşamayı değil öldürmeyi ve sürdürmeyi becerebilen devlet, konteynarlarda elektrikler kesilen, soğuktan tir tir titreyen Van depremezdelelerine de gaz sıkıyordu. Ama ülkenin diğer ucundan pek haberimiz olmamıştı. Başımızdakiler de yaşattıkları değil öldürdükleri çocukların çerçeveli fotoğrafları ile mitinglerde poz vermişti. Ölen bir madencinin babası da söylemişti aslında: **"Devlet telefon dinlemesini biliyor, teknoloji var yani! Madenlerde kullansalardı ya o teknolojiyi!"** Evet, devlet bizi öldürmek için var. Bundan sonra da başka türlüünü yapamaz bu devlet. En fazla yapacağı oraya hacıları hocaları gönderip 'unutun, şükredin, boyun eğin' fetvası verdirme. Ama biz de varız. Varto depreminde sonra Muş'a giden Sinan Cemgil'lerden beri varız.

Belki aklımıza gelmeyen anlatacak çok şey var, anlatamayacağımız şeyler de var. Bazı şeyleri kelimeler anlatmaya yetmiyor. İnsanların çaresizliğini gördük ve çaresizliğin nedenlerini... O nedenlerden biri de bizim. Oraları unutan biz! Büyük iddialarımızla birlikte hep unutan biz... Her evden çıktığımızda gözlerimizin içine öyle baktılar ki; insanlara söz verdik: **Yine geleceğiz, unutmayacağız.** (Ben oğlunu kaybetmiş emekli maden işçisi babanın başı önüne eğik, arka arkaya yaktığı sigaraları içişini gözümün önünden silemiyorum günlerdir.) Unutmayacağız. O da yetmez. Bu davanın takipçisi olacak ve hesap soracağız.

**YAKUP CAN KARADENİZ,
BAHADİR ARSLAN, ONUR DALAR**

Düşünen bir işçi-işsiz sorguluyor...

Daha önceden randevu alıp da geldiğim Mazhar Osman SSK Hastanesi'nde, sosyal güvencem olmadığından -15 lira olan muayyene ücreti 3 kat artmıştı- 54 lira istedi gişedeki sorumlu. Üzerimde yeterince para olmadığı, çalışmadığımı ve KPSS sınavına hazırlanan üniversite mezunu olduğumu dile getirdim lakin gişedeki görevli şikayetimi hasta haklarına bildirmem gerektiğini söyledi. Gittiğim 'hasta'-nenin hakları şubesi ellerinden bi şey gelmediğini devletin çıkardığı yasalar doğrultusunda hareket ettiklerini anlattı.

Yılmadan, yorulmadan koşar adımlarla, Başhekim Yardımcısı'nın karşısına çıktım. Sosyal hukuk devleti olarak Anayasanın 2. Maddesi gereği sağlığın ücretsiz olması gerektiğini bildirdim. Birkaç yere telefon eden Başhekim Yardımcısı'nın bilgisayarında, açık olan sayfada gündemle ilgili 'Soma'da Bağıra Bağıra Facia!' spotu dikkatimi çekerken hemen diğer linkte popüler bir sitede bataklık oyunu, facianın acısını geçiştirircesine açık duruyordu! Onca telefondan sonra, Müdür Yardımcısı'na sevk edildim. Bir saate yakın toplantısı süren Müdür Yardımcısı başından savarcasına güvenlik görevlisi aracılığıyla, Taahhüt Birimi'ne gönderdi. Taahhüt'teki çalışan, 10 günlük senet imzalayıp öyle işlem yapabilme şansım olduğunu, senedi ödeyemesem hacizle karşılaştığımı, Kaymakamlık'a gidip vakıfa derdemi anlatmamı buyurdu. Üç saate yakın konuşurma ve oyalama neticesinde sistemde 2 bin liraya yakın birikmiş GSS prim borcum olduğunu, bu parayı yatırma koşuluyla ücretsiz faydalanma imkanım olacağını dile getirdi!

Son iki yılda sigortalı işlerde dört aya yakın çalıştığım için, soğuk algınlığı ilaçlarını yüzde 20 ödeyerek almıştım ama ne hikmetse bir Aspirin bile almadığım halde 2 bin lira durduk yere borçlu çıkmıştım! Bu durum sinir katsayımı daha da artırdı. Şifa bulmak için geldiğim hastanede ruhum daha da depreşti. Söz konusu olan para değil burada; trilyonlarca kara para vurgunu yapanları Ak-layanlan sistem, 'sosyal hukuk devleti TC'nin, zor durumda olan vatandaşı için aynı duyarlılığı göstermemesi!

Her gittiğim birimde, oradaki yetkililerle ağız dalaşına girdim; sistemin herkesi ezdiğini ve mağdur olan insanların bu durumda cam çerçeve indirmekte haklı olduğunu dile getirdim. "Bunlara gerek yok, hakkınızı başka türlü arayın" diyen ve 900 liraya çalışan sekreterin yüzüne, "Zamanında 1 Mayıs'da insanlar mücadele etmeseydi şu an 14 saat çalışırdın" dedim, başını önüne eğip sustu.

Bu insanlar, prangalarının farkında olmayan, kredi borcuyla köle haline getirilen kapitalist sistemin kurbanlık koyunları. Taahhüt birimindeki gencin masasında sendika taktimi dikkatimi çekti ve daha da öfkelenim. Bu duyarsızlık, kepezelik midemi bulandırdı.

Muaviye'nin yüzüne "Bu sarayları ne ile yapıyorlarsın? Eğer halkın parasını ve malını harcıyorsan bu zulümdür, kendi paranla yapıyorsan bu israftır. Evinde ekmeği olmayan yoksulun eline kılıcı alıp bütün halka karşı ayaklanmamasına şaşarım" diyen Ebu Zerr El Gifari, Yezit torunlarının İslam coğrafyasında muktedirlerin bu doymak bilmeyen açgözlülüğü ve hırsına tanık olsaydı yalnızlığa gark ettiği dürüstlüğüyle isyan ederdi. Dini sömürüyle beslenenlere ve mazlumları dilendirip sadaka kültürüne razı eden bu düzene...

Neyse konuyu dağıtmayalım... Düşünen Adam'ın suskunluğu, daha derin isyanlara ve öfkeyle yoğunlaştığım harcıma azgın bir gebelik halinde doğurmaya her geçen gün daha yakınlaştırdıysun, haksızlık karşısında sussan dilsiz şeytanlar ve bana dokunmayan bin yaşasın diyerek üç maymunu oynayanlar elbet bir gün halkın coşkun akan seli karşısında vicdan ve adalet ne olduğunu öğrenecek ya da hatırlayacaktır... Diyelim ve kapatalım...

RAMAZAN BAŞAR

madenlere köle etti

psikiyatrist ve sosyologlardan oluşan Psikolojik Rehabilitasyon Merkezi kurulmasının gerekliliğini ortaya koymaktadır. Geleceksizlik kaygısı en derin biçimiyle artık Soma'da hissediliyor.

○ Madene çocuk yaşta başlayan işçilerin okullarını ekseriyetle çok erken yaşta bıraktıklarını düşününce devletin bölgeye uyguladığı eğitim politikasını da anlamış olduk. Devlet neredeyse bölgedeki okulları kapatacak hale gelmiş. Madencilik Soma'da aynı askerlik gibi zorunlu bir hizmet halini almış.

○ En dikkat çekici nokta ise 'röдовans' sistemi. Yani devletin ocaklarını patronların taşeron olarak işletmesi... Devletle patronun sınırsız işbirliğini ortaya koyan bu uygulama, madende çalışma koşullarının köleliğe dönüşmesinin temel sebebidir. Tüm madenler derhal işçi denetiminde kamulaştırılmalıdır.

Çentik atacak yer kalmadı!

FATİH ÇELEBİ

13 Mayıs 2014 tarihinde Soma'da bir maden Locağında meydana gelen katliamla beraber, insan hayatının bir oy pusulasından daha değersiz olduğu bilgisini memleket olarak bir kez daha tazelemiş olduk. Olayın müsebbipleri ortalıkta utanmadan, arsızca arz-ı endam eylemeye devam ededursun, onlara son sözümüzü henüz söylemiş değiliz.

Bu katliamı ısrarla is kazası sınıfına sokmaya çalışanlara öncelikle 5510 sayılı kanunu hatırlatalım. Bu kanuna göre iş kazası:

1. Sigortalının işyerinde bulunduğu sırada,

2. İşveren tarafından yürütülmekte olan iş nedeniyle sigortalı kendi adına ve hesabına bağımsız çalışıyorsa yürütmekte olduğu iş nedeniyle,

3. Bir işverene bağlı olarak çalışan sigortalının, görevli olarak işyeri dışında başka bir yere gönderilmesi nedeniyle asıl işini yapmaksızın geçen zamanlarda,

4. Emziren kadın sigortalının, iş mevzuatı gereğince çocuğuna süt vermek için ayrılan zamanlarda,

5. Sigortalıların, işverence sağlanan bir taşıtla işin yapıldığı yere gidiş geliş sırasında,

meydana gelen ve sigortalıyı hemen veya sonradan bedenlen ya da ruhen özre uğratan olaydır.

Bu durumu kendi tanık olduğum bir iş kazasıyla örneklemek isterim. Çok genç yaşlardan beri çeşitli işlerde çalışan bir işçiyim. O dönemde havalimanında görece rahat bir işte çalışıyordum.

Havalimanında 13:30/00:30 vardiyasına henüz başlamıştık. Görevim yolcu hizmetleri bölümündeydi. Bizler

gelen yolcunun evraklarını kontrol eder, valizini etiketleyip, uçuş kartını verdikten sonra, bant üzerindeki bagajı ilgili uçağa yükleme yapılması için hemen bilgisayarın yanı başındaki düğmeye basmak marifetiyle 'şut altı' denen yükleme noktasına yollardık.

('Şut altı' bölgesinde çalışmak beden gücü olarak yorucu olmasının yanı sıra, -maden işkolundaki kadar olmasa da- sağlık açısından riskli ve çalışma koşullarının da pek rahat ve kolay olduğunu söylemek mümkün değildi. Zira ağır valiz nedeniyle bel incinmesi, bel fıtığı, kemik ve eklem rahatsızlıklarının yanı sıra uçak motoru sesi dolayısıyla işitme kaybı ve sağırılık yaşayabilmek mümkün. En uç olaylar arasında uçak motoruna kapılıp kıyma olmak dahi söz konusu olabiliyor 'apron'da çalışanlar için. Artık gerisini siz düşünün. İş kazasından iş kazası, meslek hastalığından meslek hastalığı beğenin...)

Neyse ki arkadaşımızın yaşadığı ölümün olmamakla beraber ucuz kurtulduğunu söyleyebileceğimiz bir iş kazasıydı. Arkadaşlar konteynerlere yüklemeyi yaptıktan sonra uçağa yüklemek üzere traktör denilen iş makinesine konteynerleri birleştirme esnasında bir diğer arkadaşımız iki konteynerin arasında kalmak suretiyle sıkıştı. Her bir konteyneri yüzlerce kilo ile ifade etmek mümkün. Arada sıkışan arkadaşımız iri yarı olmasının da verdiği şans sonucu sadece kaburga kemiklerinde birkaç kırık ile olayı ucuz atlattı.

Arkadaşımız iş kazası raporu tutularak hastaneye kaldırılıyor ve bir ay iş göremez hale geliyor. Tabii ki çalışmakta olduğumuz yer fazla göz önünde olduğu için, şirket üzerine düşen sorumluluğu

yerine getirdi, bunu belirtmekte fayda var. Aynı türden kazalarda, mesela inşaatlarda, patronlar kolayca sorumluluktan kaçabiliyor.

İş kazasından bahsetmek için öncelikle, kazanın meydana geldiği yerdeki fiziki çalışma koşullarına, iş güvenliği açısından yeterliliğine, olayın meydana gelişine, kazanın sebebine, buna dair daha önceden alınmış ve geliştirilmiş tedbirlere vs. bakmak gerekiyor.

İş kazalarını önleyici tedbirler almak ve araçlar geliştirmek işverenlerin önem vermedikleri bir konu. Çünkü alınacak her önlem ve geliştirilecek her araç, hem zaman hem de ekonomik bir maliyet doğuruyor. E, birincil amacı kâr elde etmek olan bir yapının da bunu önleyici tedbirler alması demek, elde edeceği kârın bir bölümünden mahrum kalması anlamına geliyor.

Ruhunu para denen maddeye teslim etmiş bir 'beyin'e işçinin değeri sual olunur muydu?

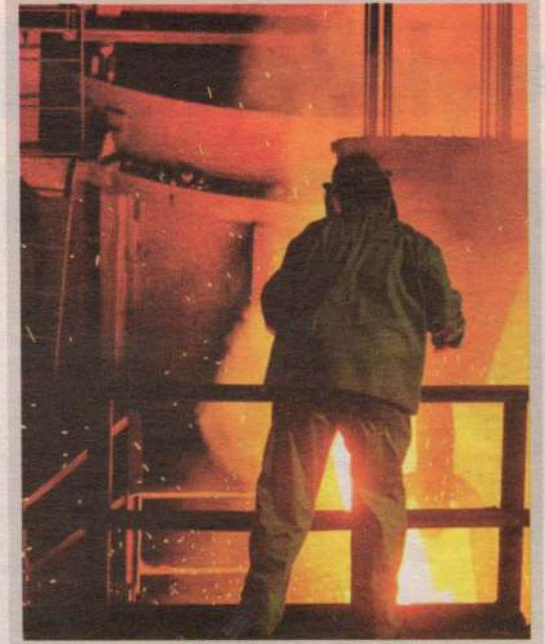
Soma katliamına giden yolların taşları da işte bu ahval içerisinde Gargamel ve Azman'larının desteği ile döşenmiş ve ateş düştüğü yeri yakmıştır. Hayatı emekçi halka zindan etmeye yemin etmiş bu azılı çeteyi sokaklarda ve fabrikalarda, barikat ve grevle durdurmadan başka alternatifimizin bulunmadığı bir kez daha gün yüzüne çıkmış bulunuyor. Savaş yerine uzlaşmayı seçenlere ve öğüt edenlere

Bülent Celal'in ölümsüz dizeleriyle son sözü söylemek yerinde olacak:

Çentik atacak yer kalmadı gökyüzünde.

Çentik atacak yer kalmadı düşlerimizde.

Çentik atacak yer kalmadı öfkemizde... Uzlaşma yok!

Mehmet'in izi...

Sabahın ilk ışıklarıyla kalkılır yataktan. Cumartesi haftanın en zor günüdür. Ağır iş günleri üst üste bindikçe beden takatten düşer, direnç azalır, yorgunluk uykusuzluk katlanılmaz olur. Hafta tatilinde yapılacakların hayalini kurmak bile yorar insanı.

Allah bilir Mehmet de o cumartesi sabahına ölümüne yorgun uyanmıştı. İşğa alıştırmaadığı için durmadan kırıpçırdığı gözlerini zorlukla açıp banyonun yolunu bulmuş, yüzüne avuç avuç soğuk su çarparak ayılmaya çalışmıştı. Uyuyanları uyandırmamak için ayak uçlarına basarak mutfağa gitmiş, akşamdan kalma bir parça böreği alelacele ağzına atıp sigarasına altlık yapmıştı.

Allah bilir, Mehmet, on altısından beri yakasını bırakmayan tanıdık bezginliğe, o gün tam kapının eşiğinde yakalanmıştı.

"Mehmet otuz yaşında, iki çocuk babası bir işçidir. Gebze'nin en büyük çelik fabrikasında asgari ücretin azıcık üstünde bir maaşla çalışır. Yorgundur Mehmet, tükenmiştir. Üstelik ustabaşı ile kavga etmiştir. Azarlar, küfürler havada uçuşmuştur. Susmuştur Mehmet, iki çocuğunun rızık için susmuştur."

Olay olduğunda mesai saati bitmek üzereydi. Koca haftanın yorgunluğu iliklerine işlemiş işçiler, öbek öbek soyunma odalarına doğru ilerlerken keskin bir çığlıkla oldukları yere çivilendiler. İlk şaşkınlıktan sonra sesler yükseldi. Ortalık ana-baba gününe döndü. Şaşkınlığını atan ne olduğunu anlamaya çalışarak sesin geldiği yöne, pik demir üreten yüksek fırının olduğu bölüme doğru koşuyordu. Gördükleri durum korkunçtu. Çüruf inceltme havuzunun etrafında toplanan kalabalık, yüksek fırından boşaltılan tazyikli suya kapılarak doksan derece sıcaklıktaki çüruf havuzuna düşen Mehmet'in cansız bedenini çıkarmaya çalışıyordu.

Mehmet'in iş arkadaşları bir süre evine gidip geldiler. Sendika birkaç haftalık erzak bıraktı. Sonra günler günleri kovaladı. Ateş düştüğü yeri yaktı. Fabrikanın patronları Mehmet'in karısı ile iki çocuğuna altı ay vadeli bir çek yazıp gönderdi. Kimseye dava açılmadı. Kimse ceza almadı. Mehmet'in kırk ekmeği yenirken ondan geriye neredeyse hiçbir iz kalmamıştı...

ÖZNUR KORKMAZ

Evlenecekti... Ciğerlerini kurtarmalıydık...

MUZAFFER ARSLAN

Öksürükleri sıklaşmıştı, mendili ağzına kapatıyor, buruşturup atıyordu. Biz ısrarla bir doktora gitmesini söylüyorduk. Hiç orali olmuyordu Orhan. Bir çelik firmasında usta işçiydi. Çatıda profilin üzerine baykuş gibi tünemiş kaynak yapışını çok izlemiştir. Bir insanın yaptığı işi bu kadar sevdiğine, Orhan'ı tanımasam inanmazdım. Hakkına atmaca gibiydi. Patrona kök söktürüşüne çok tanık oldum. Projede var olan aksaklıkları fark eder, mimarlarla kafasında dalga geçerdi.

Gerçekten de pratik hiç de kağıt üzerinde yazılıp çizilen gibi olmuyor. Bu ayrıntıcı özelliği ve çalışkanlığı yüzünden, patron diklenmelerini görmezden geliyor, daha çok sorumluluğu benim üstüme yıkıp gidiyordu. Aklı sıra işçilerin tepkisini bana döndürüp sorunlardan sıyrılacaktı. Ona göre ben hem pazarlama, hem müdürlük yaptığım için kendi adamıydım. Ama bilmediği o kadar çok şey vardı ki...

Bir buçuk yıl olmuştu işe başlayalı. İlk zamanlar işçiler bana güvenmiyor, yanlarına geldiğim zaman sohbetin konusunu ustaca değiştiriyorlardı. Adım gibi biliyordum patron ve benim hakkımda konuştuklarını. Ama zamanla benim kendilerinden biri olduğumu ve onları asla satmayacağımı anlayıp güvenmeye başladılar. Artık daha derin sohbetler edip, birlikte yemek yiyor, gülmüş edilebiliyorduk. Hepi topu 20 kişiydik. Alın terinden gayri geliri olmayan, kazandıkları her kuruş altın kadar değerli, namuslu, dürüst emekçilerdi. Hepsinin ustasıydı Orhan. Zekası, becerisi ile doğal bir önderdi. Zamanla çok iyi arkadaş olmuştuk. Abi kardeş gibiydik, evlilik hayallerini, sevdiği kızı anlata anlata bitiremiyorlardı.

Sıcak bir Haziran günü alışveriş merkezi olacak binanın çelik çatısını yapıyorduk. Öğle arası yanıma geldi gülümseyerek. "Abi" dedi, "Senin için solcu diyor arkadaşlar, doğru mu?" Gülümsedim. "Nereden çıkardınız bunu?" diye sordum. "Abi bizim Ali var ya, o ilk fark etmiş, Ankara'da çalışırken de senin gibi bir abi varmış, hep işçinin yanında oluyormuş, işçiyle yemek yiyip, onlarla muhabbet edermiş, sen de öyle yapıyorsun ya, işte o dedi, 'Bizim müdür solcu' diye..."

"Orhan kardeşim, ben hayatım boyu emekten, haktan, adaletten yana oldum, emekçilerden yana oldum. Evet solculuk budur ve ben de solcuyum..."

Gittikçe öğle sohbetlerimiz politik meselelere kaymaya başlamıştı. Hele 1 Mayıs'a toplu olarak katılmamız, bizleri iyice birbirimize kenetlemişti. Hayatlarında ilk kez işçi bayramına katılıyorlardı. O coşkularını anlatmam mümkün değil.

Orhan beni sevdiği kızla da tanıştırdı. Bir Pazar günü, "Abi mutlaka görüşmemiz gerekir, çok önemli, parkta buluşalım" deyince meraklanmıştım. Dedigi saatte gittim. Yanında sevgilisi vardı. Çıttı pıttı, güleç, esprili bir kız... Bir mağaza zincirinin şubesinde kasiyerlik yapıyormuş, Ayten. Birbirlerine çok yakıştıklarını düşündüm. Birbirlerine baktılar, bir şey soracaklar ama sanki çekiniyor gibiydiler. Orhan dayanmadı, "Abi biz üç ay sonra evlenmeyi düşünüyoruz, nikah şahidim olur musun?" diye sordu. Gülümsedim, "İstedğin bu olsun kardeşim."

İkisi de çok sevinmişti. Düğün, nikah hayalleri günlük muhabbetlerimizin yegane konusuydu. İşte bu süreçte, Orhan değişmeye, zayıflamaya, öksürmeye başlamıştı. Öksürdükçe sigarayı daha çok içiyor, sohbetlerden kaçıyor, molalarda yalnız kalıyordu.

Kaç kez sordumsa anlatmadı. En sonunda hepimizin ısrarı üzerine doktora gitmeye razı oldu. Öğleyn atölyenin önüne geldiğinde ben dışarıdaydım, hali hal değişti. Yanına koştum, daha "Ne oldu demeye kalmadan, gözlerinden yaşlar dökülmeye başlamıştı. Sakinleştirilene kadar dökmediğim dil kalmadı. Az ilerdeki çay ocağına adeta kolundan sürükleyerek götürdüm.

Her şeyi anlattı. Üç yıl önce zorlu iş koşulları, aşırı çalışma ve düzensiz beslenme sonucu vereme yakalanmış. Tedavi görmüş, altı ay önce kontrole gittiğinde doktor, tamamen iyileştiğini söylemiş ama bu öksürük başlayınca korkmuş, sonra balgamından kan gelmeye başlamış, lanet etmiş kendine, çok üzülmüş, hatta Ayten'in kalbini kırmış. Şimdi gittiği doktor, tetkikler yapmış, film çekmiş ve hastalığının çok ilerlediğini söylemiş. "Sigarayı bırakmazsan, verdiğim diyet listesine uymazsan ölürsün" demiş. Diyet listesini bana uzatırken, "Abi şeker, yumurta, et, tuz, kızartma, yoğurt, süt, daha bi ton şey yasak ben ne yiyeceğim? Sigarayı da bırakamıyorum, kaç kez denedim, abi ben öleceğim" dedi.

Dilim döndüğünce, bilgim yettiğince

anlatmaya çalıştım, iş koşulları ağırdı, aslında bir sanatoryuma acilen yatması gerekiyordu. "Abi ben çalışmazsam açım. Nasıl tedavi olacağım?" Ne diyeceğimi bilmiyordum. Sadece, "Bulacağız bir yolunu" diyebildim.

Bir türlü aklım almıyordu bu çağda bir insanın verem olabileceğini ama olmuştu işte

ve benim en iyi dostum Orhan'ı bulmuştu o hastalık.

Ertesi gün işe erkenden gittim, Orhan'la konuşacağım şeylerin akşamdan provasını yapmışım, onu en hassas noktasından yakalamalıydım. Geldiğinde dünkü halinden neredeyse eser kalmamıştı. Şaşkınlıkla baktığımı görünce, "Abi yaşamaya karar verdim. Sigarayı bıraktım. Bu sabah balık börekli kahvaltı yaptım. Çok iyi besleneceğim ve doktor ne derse onu harfiyen yapacağım. İyileşmek için sanatoryuma gitmeme gerek yok. İşimde arkadaşlar ve sen yardım edersin abi, artık ağır işler yok. Ben proje okuyup görev vereceğim." Güllüyordu... "Orhan, bundan sonra müdür sensin" dedim, yanıma gelen arkadaşlar da güllüyordu. Son anda aklıma geldi, "Orhan, Ayten'in gönlünü aldın mı, durumunu anlattın mı?"

"Abi anlatmaz mıyım yaşama kaynağım o benim. Ne onu yalnız bırakırım ne de işçi sınıfını." Orhan'ın temiz ve onurlu yüzüne baktım. Bu kez duygulanma sırası bendeydi. Gözlerimin yaşardığını göstermemek için işim varmış gibi atölyeden içeriye girdim...

"Ölmüştür geçmiştir"

En zalim insanda bile bir vicdan kırıntısı ararız, olmasını bekleriz, biraz biraz kazıyıp o kalıntıyı açığa çıkartmaya çalışırız ya... Zahmete gerek yok çünkü başlıktaki "Ölmüştür geçmiştir" sözünün eden şahısta o kırıntı dahi yok.

"Ölmüştür geçmiştir" öyle mi?

Ne geçmesi ulan, ne geçmesi?

Berkin eceliyle mi öldü, çaresiz hastalığı mı vardı, trafik kazası mı geçirdi?

Biz annesinin dediğine inanıyoruz. Çünkü o anne politik yapıyor, senin gibi tek ayak üzerinde kırk yalanı bilmiyor. O anne oğlunu ekmek almaya yolladı. Vele ki öyle olmasın. Vele ki eyleme, sapanıyla, maskesiyle gitsin... Ne olur?

Senin paralı katillerine öldürme hakkı mı veriyor eylemciler?

Berkin 14'ünde bir çocuk delikanlı, o katledildi... Onu senin emrindeki polisler katletti. İktidar için her yol mubah kimine... Katliam, yalan, rüşvet, riya, haramilik...

Ama Berkin ekmek kadar katıksız, saf, temiz....

O annenin, o babanın gözünden bak, moda deyimle 'empati' filan yap demeyeceğim. Çünkü bu mümkün değil. Ama sus! Kapa o ayarsız çöneni. Bizim acılarımızla siyaset yapma...

Bizim ülkemizde bazı özel günler, aylar, insanlar vardır.

Mesela 30 Mart, 6 Mayıs, 18 Mayıs, 15-16 Haziran... Mahir, Deniz, İbo ve bu ülkenin mangal yüreklili kızları ve erkekleri.

Sen bizim acı günlerimizi çoğaltıyorsun.

1970 15-16 Haziranını unutmamak biz, Gezi'yi ve düşenleri unutmamak. Ölenler öldü ama geçmedi. Ne senin ne de iktidarının gücü yeter unutturmaya.

Unutulacak olan, ölmüş, geçmiş olan sen olacaksın. Bu düzenin zulmü olacak. Dünyanın nefretle anılan diktatörleri ile aynı sayfada basılacak resmin.

Ama Berkin aklımızdan hiç çıkmayacak. Yüreklilerimizde, vicdanlarımızda, gelecek düşüncesiyle yaşamaya devam edecek.

Öldüğünü sanıyorsun ya... En büyük yanılgın bu.

Her Haziran bunu hafızalardan çıkmayacak şekilde hatırlatacak...

Çizmeleri çıkarmak...

Sayfa hakkımı her biri henüz 15 yaşında olan küçük kuzenlerimin Soma hakkında yazdıklarını paylaşmak için kullanıyorum. Melike, Deniz ve Berkay'ın görüşleri aşağıdadır. (Hakan Tabakan)

"Çizmelerini çıkarayım mı, sedye kirlenmesin."

I.

Sınıf ve Ayrımı

Toplumda hep hafta eşitlik deriz. Ama bu işçinin bu sözleri herkesin eşit olduğunu göstermiyor. Bu bizim suçumuz. Ona bu soruyu sordurtan biziz, bizim toplumumuz. Ona kendini bir sedyeden daha değersiz hissettirenler bizleriz. Dediğim gibi hafta eşitliği savunuruz ama yolda bir çöpçü gördüğümüzde yüzüne bile bakmayız. Onu yaptığı işten utandırırız. Büyük olaylardan sonra herkes doğru olanı söyler ne yazık ki olaydan önce doğruyu değil kendi istediğini yapar.

O işçiyi hatta çocuğunu bile aşağılar. Herkes bir doktora hayranlık, saygınlık duyarken maddi anlamda daha kötü bir ailenin babasını, o işçiyi, aşağılamaz mı? Kimsenin ben böyle yapmıyorum deme hakkı yok. Herkes bir çöpçüyü görünce çok pis kokuyor deyip yüzünü diğer tarafa çevirmiştir. Onu yaptığı işten utandırmış, o çöpten bile daha değersiz hissettirmiştir. Onun değersiz hissetmesinin en büyük etmeni toplumdur. Bana göre toplum dışındaki bir diğer suçlu ise hırslı devletlerdir, o devletlerin bize algılattığı zenginlik hatta insanlık ölçüsüdür.

Daha okulda başlayan bu algı herkesin sahip olduğu şeye sahip olmayan kişiyi dışlamayla kendini gösterir. Bunun gelişmiş hali bu işçinin kendisini sedyeden daha değersiz hissetmesini sağlayan, onun işinden hatta kendisinden utanmasını sağlayan algının ta kendisidir. Hep dizilerde ya da filmlerde görürüz hor görülmüş insanlar, maddi durumu yetmediği için çocuklarına istediklerini alamayan aileler. Ayakta alkışlarız o filmleri, bazıları nutuk çeker ancak herkes işçiye kafa çevirmeye devam eder. Bu algıyı yıkmamızın yolu toplumca, devletçe çalışmaktır bence. Algıyı yıkmak kolay değildir.

Yaşanan Soma olayından sonra herkes bu işçinin sözünü paylaştı. Peki, yolda gördükleri işçiye, çöpçüye selam verip onları bir sedyeden daha değerli hissetmeleri için bir şey yapıyorlar mı, yapıyor muyuz? Bunun çözümü için algıyı değiştirmeliyiz dedik. Peki nasıl değişir bu algı? En basiti sınıf ayrımı yapmadan yaklaşmak insanlara. Madencisine de doktoruna da aynı günaydını söylemek, aynı tarafımızı

çevirmek her ikisine de. Zenginlik ölçütü olarak bize empoze edilenlerle savaşmak bu algıyı yıkmamızın yolu. (Melike)

II.

Ekmek Peşinde Koşan İyi İnsanlar

Şimdiki dünya düzeni insanları birbirinden uzaklaştırmaktadır. Bu uzaklaşma ise yaşamımızın her anında karşımıza çıkar. Belli bir kısmı ezerken yeni gelen nesle de ezmek öğretilmektedir. Nasıl mı? Küçüklüğümüzden beri işçi amcaların kirli, fakirlerin de hırslı öğretilmesiyle başlar ezme duygusu. Bize iyi olmamız aşılarken aslında diğerlerini kötü çıkarmaya çalışılmaktadır. Hırslı ve kirli insan sadece örnektir. Eli yüzü kirli sokaktaki insanlara baktığımızda kaçımız onun iyi biri olup ekmek peşinde koştuğunu düşündük ki zaten.

Ezilen sınıf üstün sınıfı nasıl görmektedir diye düşünemeyiz çünkü hayata onların gözünden bakmadık ve bakamayacağız. Çünkü bunu tahmin bile edemeyiz. Onların da kendini yük olarak gördüğünü düşünüyorum. Eğer ben onların yerinde olsaydım kendimi yük olarak görürdüm. Aslında bu tamamen yanlış. Aslında biz onların yüküüz.

Üzerinde durduğumuz örneğe gelecek olursak şunu düşünebiliriz. Kendi gördüğüm bazı hastane durumlarında da doktorların bazıları ve bazı asistanlar işçi sınıfından insanları dikkate almıyor. Bu hastane devletin vatandaşlara bir hizmeti olması gerekirken vatandaş kendinin bu hakkı olduğunu düşünmüyor. Çünkü onlara bunun onların hakkı olduğunu hissettirmiyoruz.

Özellikle son 20 yılda özentilik ve kültürden kopma isteği içerisindeyiz. Marka giyip kola içip ahlak kurallarını çiğneme isteğimiz var. Annemin de anlattığına göre Anadolu insanı farklıymış. Misafir etme konusunda cömertken misafir olma konusunda ahlaklıymış. Bu işçinin ruh halinin

kendini misafir gibi hissetme durumunda ortaya çıkan bir hal olduğunu düşünüyorum. Ama bu tamamen yanlıştır. Orada kendini misafir gibi değil, yük gibi değil, en doğal hakkıymış gibi hissetmelidir. Bizim görevimiz ise bu vatanda herkesi evinde hissettirmektir. İşçi, çizmelerini çıkarma düşüncesi yerine hakkını arama düşüncesinde olmalıdır. (Deniz)

III.

Özgüvensizliği Yıkmanın Yolu

Günümüzde işçiler çok zor şartlar altında çalışmaktadır. Özellikle de maden işçileri. Yerin 3000 metre altında çok zor şartlar altında çalışıyorlar. Böylesine tehlikeli bir ortamda güvenlik ve tedbirin en üst seviyede olması gerekirken sırf daha fazla kar elde edebilmek uğruna birçok ihmâl söz konusu. Sırf birileri daha fazla para kazanacak diye 301 işçi hayatını kaybetti. Bunun açıklaması "işin fitratında var" olamaz. Bunların hesabı sorulmalıdır.

Madende çalışan işçiler ülkenin fakir kesiminden gelmekte ve çok düşük rakamlara çalışmaktadırlar. Böyle bir kazaya rağmen o işçiler gene madene girmeye razı olur çünkü başka şansları yok. Bakmak zorunda oldukları aileleri, ödemek zorunda oldukları kredi borçları var.

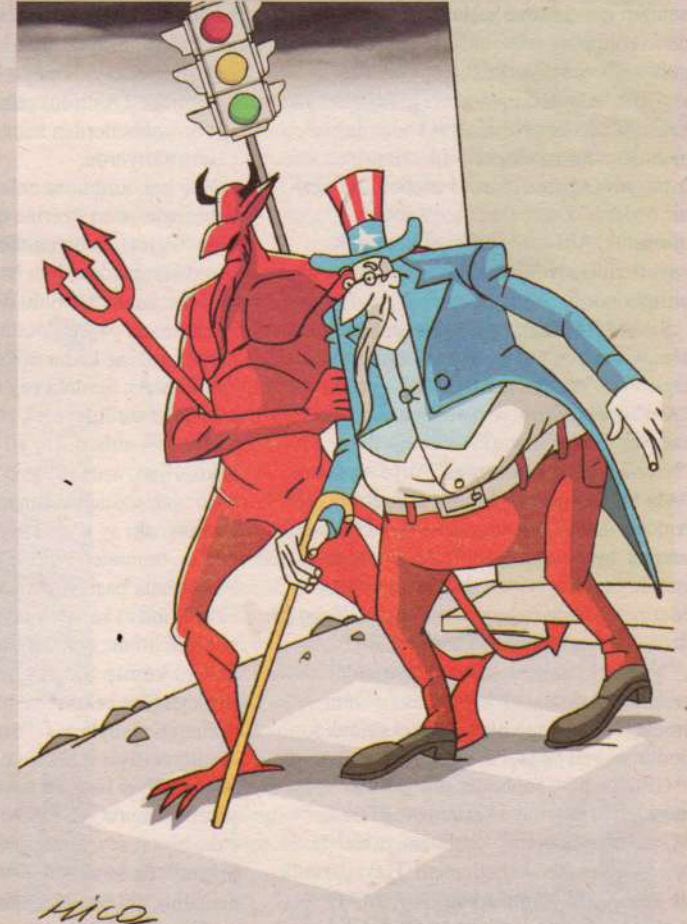
"Çizmelerini çıkarayım mı, sedye kirlenmesin diyen adam bunu geçirdi şoktan ya da temizlik için söylemedi. Kimse o ruh haliyle bunu düşünmez. O çalışma ortamında o kadar çok ezilmiş, hor görülmüş ki o bu soruyu sorabiliyor. İşçilere daha refah bir çalışma ortamı sağlamalıyız. Avrupa'da maden işçileri ancak 3 yıl eğitimden sonra madene inebilmektedirken bizim ülkemizde, Soma'da, 10 günlük işçilerin olduğu tespit edilmiştir. İnsanlardaki özgüvensizliği ortadan kaldırmalıyız. Bu da ancak eğitimle olur. İnsanlar eğitilmiş olursa kendine güvenir, hakkını arar, bilinçli olur. Böyle bir soruyu soracak hale gelmez. (Berkay)

ŞEY+AN+IRNAĞI

HİCABİ DEMİRCİ

Kendi Azrailini besler hergün...
Bizim madencilerimiz.

Arif olmayanlar için Doğu Perinçek

ULAŞ KARAKUL

Su satırlar Doğu Perinçek'in 23 Mayıs tarihli açıklamasından: "Okmeydanı'nda iki yurttaşımız katledildi. Birisi karanlık bir örgütün attığı patlayıcılarla dünyamızdan göçtü gitti, bir yurttaşımız da polis kurşunuyla hayata veda etti. Ancak o kurşuna, 'polis kurşunu' demek ne kadar doğru? Olayların gelişmesi bir teriple karşı karşıya olduğumuzu gösteriyor. Polise atılan molotof da polis kisvesi altında sıkılan kurşun da o teribin eylemleridir. PKK'nın da olayların içine boylu boyunca girdiğini saptıyoruz. Oradaki topluluğun arasına Apo posterleriyle girmişlerdir, kıskırtmalarda bulunmuşlardır ve polis müdahalesini davet etmişlerdir."

Tayyip Erdoğan, "Polis nasıl sabrediyor anlamıyorum" derken, Doğu Perinçek de yukarıdakileri söylüyordu. Olan bitenin bu şekilde baş aşağı çevrilmesi, gerçeğin bu bağnaz reddi, Doğu Perinçek'in Silivri sonrası eylem planının şu ana kadar tanık olunan en çarpıcı örneği. Halka yönelik polis terörünün inkarı değil sadece, aynı zamanda yıllarca AKP'nin operasyonlarına hedef olduktan sonra AKP'yi sessiz sedasız listeden çıkarmasının da hiçbir zaman unutulmaması gereken vesikası. Doğu Perinçek muhtemelen İşçi Partisi-Aydınlık çevresinin bu açıklama üzerine dehşete düşen mensuplarının uyarıları üzerine ertesi gün açıklamaya Erdoğan'ın sorumluluğu başlıklı bir ek yapana kadar basın açıklamasında hükümetle ilgili tek bir kelime geçmiyordu. O ekten sonra da hâlâ AKP kelimesine tesadüf edemiyoruz.

Benerci Kendini Niçin Öldürdü'de Nazım Hikmet Benerci'yle konuşurken pencerenin önünde Vedat Nedim'i görür,

"Düşündüm Benerci'yi
ve me'ün bir ihtimalle birden
yüreğim cızz etti.
Arif olanlar için,
bu fasıl burada bitti..."

Doğu Perinçek arif olmayanlar için yapıyor bu açıklamaları ve sadece hâlâ İşçi Partisi içinde-etrafında tutunup da yüreği Haziran ateşiyle yanımlara anlatıyor tüm anlattıklarını. Haziran'da Medeni için Taksim'e / Kızılay'a çıkmış mensuplarını, birinin sokağa Apo posterleriyle çıkmasının polislin onları vurması için geçerli bir neden oluşturduğuna ikna etmeye çalışıyor. Doğu Perinçek, İP'nin sosyalist referanslara kişisel olarak hâlâ bağlı kalmaya çalışan eski kadrolarına ve Aydınlık başyazılarından deklare edilen siyasi tutuma kayıtsız şartsız rıza gösterecek kadar 'parti eğitimi' almamış TGB'lilere ayar veriyor. Ölmemiş olsa bu ayardan nasibini alacak olanlar arasında Abdullah Cömert de vardır!

Ama bu mızrak hiçbir çuvala sığmıyor. Doğu Perinçek söze olayların sıralamasını değiştirerek başlıyor. "Okmeydanı'nda iki yurttaşımız katledildi. Birisi karanlık bir örgütün attığı patlayıcılarla dünyamızdan göçtü gitti, bir yurttaşımız da polis kurşunuyla hayata veda etti." Hayır öyle olmadı!

Önce polis cemevinin bahçesinde cenaze sahiplerine başsağlığı dilemek üzere gelmiş olan Uğur Kurt'u vurarak öldürdü. Arif Yılmaz, bu cinayetin ardından çıkan çatışmalarda kullanılan el yapımı patlayıcı nedeniyle hayatını kaybetti. Bu iki olayın sıralaması, önemsenmediği için yer değiştirmiyor. Açık devlet terörünü yok saymak ve olayı faileri açıkça ifade edilmeyen bir 'tertip' haline getirebilmek için yapıyor. AKP'nin parti sözcülerinin, valilerinin, emniyet müdürlerinin bile cüret edemediği bir

biçimde ilk kurşunu kimin attığına yönelik bu yer değiştirme daha sonra söyleneceklerin gerekçesi olarak kullanılıyor.

"Ancak o kurşuna, 'polis kurşunu' demek ne kadar doğru?" diye soruyor Doğu Perinçek. Devlet memuru bir emniyet mensubuna resmi yollarla tedarik edilmiş, o memurun resmi silahı ile ateşlenen, başbakanı tarafından yeterince sabrettiği ifade edilen polislin sıkıldığı kurşunu polis kurşunu saymamak, bunca AKP'li resmi/gayri resmi görevli dururken Doğu Perinçek'e nasip oluyor! Eğer video kayıtlarıyla, balistik raporlarla, şununla bununla Uğur Kurt'u öldüren merminin bir polis silahından çıkmış olduğu kanıtlanmamış olsa Uğur Kurt'un 'topluluğun arasına Apo posterleriyle girmiş' kimselerce öldürülmüş olduğunu ileri sürmekte hiçbir tereddüt göstermeyecektir.

Elbette Doğu Perinçek sadece ateş eden failden değil Uğur Kurt'un ölümüne yol açan sürecin failinden söz ediyor. Peki kim o fail? Bunu bilmiyoruz, söylemiyor bize. Seçenekler arasında Apo posterini açanlar var, polis içindeki 'karanlık görevliler' var, molotof atanlar da var. Ama hükümetin belli ki bir sorumluluğu bulunmuyor. Hatta hükümetin halka karşı sistematik silah kullanımından söz edilmesini bir kenara bırakalım, bir takım kimselerin birbirine ateş etmesini engellemek türünden adli sorumluluğu bile bulunmuyor. Neredeyse hükümet, olayların bir mağduru gibi görünüyor. Metnin içine sonradan eklendiği ve açıklamanın temel tutumuna hiç uymadığı için atın üzerine konmuş kelebek gibi duran Erdoğan'ın sorumluluğu kısmını geçince sorunun herkesin sorunu ve düzeltmenin de herkesin sorumluluğu olduğunu görüyoruz. "Hepimizin sorunu, hepimizin sorumluluğu anlamına gelir. Siyasal partilerimiz, sendikalarımız, kitle örgütlerimiz, derneklerimiz, gençliğimiz ve deneyimli kuşaklarımız, bu sorumluluğu hep birlikte omuzlarımızda taşıyoruz." Bu 'bizim' siyasal partilerimiz denen şeyin içinde AKP'nin yer almadığını iddia edebilecek kimse var mı? 'Siyasal partilerimiz' çoğullaştırması ve 'polis içerisindeki karanlık görevliler' belirlenmesi ile bir AKP'linin ağzından dile getirilebilecek "tüm partiler şehit madencilerimiz için bir araya gelmeli ve paralel yapının bu vesileyle bir darbe tezgahlamasına engel olmalıdır" gibi 'birliğimizi ve dirliğimizi' gözetken açıklamaları arasında bir fark var mıdır?

Gelenek ve Hareket

Haziran, sadece hükümeti sallamadı, kendi statükosunu pekiştirmenin ötesinde bir ufka sahip olmayan pek çok sol-muhafız siyasi yapı, alışkanlıkları ile hareketin baskısı

altındaki gerilimin ağırlığıyla çatırdadı, sersemledi. Bu krizi aşmanın yolu olarak herkes dönüp örgütsel tarihini Haziran'ı içerecek biçimde güncelliyor. Tarih yazımı her zaman bugünden geriye doğru çalışan zihinsel bir işlemdir. Öyle olduğu içindir ki Haziran'ın kendisini doğruladığını iddia etmeyen bir tane siyasi yapı bulunmamaktadır.

Örneğin İP-Aydınlık çevresine bakarsanız, Haziran Ayaklanması önce cumhuriyet mitingleri sonra 19 Mayıs 2012 ile açığa çıkan ve 29 Ekim'de Ulus'ta toplanan kitlelerin Silivri ölü muharebelerinde pekişmiş kararlılığının ürünüdür. Haziran aslında TC'yi savunma eylemidir.

Kendi değerlendirmesi ile TKP, 10 yıldır politikaları Haziran'a doğru çizmiştir, Tekel direnişinde Haziran'ın nüvelerini görmüş ona yatırım yapmıştır. Haziran'ın eşitlik ve özgürlük eksenli ideolojik dayanaklarını ilmek ilmek örmüştür.

Hatta ve hatta iktidarı hedef alan bu büyük halk ayaklanmasına, 10-12 yıllık tüm mesaisini AKP operasyonlarına rıza üretmeye ayıran DSİP bile 'nasıl da haklı çıktık' diye yavaşlayabilmektedir. Bu liberal tayfa, Haziran'ı AKP'nin DSİP desteğinde sürdürdüğü demokratikleşme faaliyetine ara vermesinin bir sonucu olarak görmekten hiç çekinmez.

Elbette bu bütün özgüven tazeleyici analizlere rağmen gerçek, gerçek olarak kalmaya devam eder. İşçi Partisi açısından da Haziran başlangıçta büyük bir özgüvensizlik alanıydı. Merkezi olarak mesafeli hatta neredeyse şüpheyle yaklaşıyorlardı. O sırada asıl önderliğin cezaevinde olması nedeniyle gerekli kıvraklığı, harekete eklenme hamlesini, özellikle TGB'li gençlerin iradesi aracılığıyla gösterdiler ve kitlelerin içinde etkili merkezlerden birisi olarak yer aldılar. Milyonlarca insanın ülkenin her yanında ölümler ve yaralıları vererek direndiği anda, parti bürolarındaki deneyimli kadroların tereddütlerine pek kulak asan olmuyordu. 31 Mayıs'ta odasından çıkmayan o kadrolar işte Doğu Perinçek'in açıklamasında 'deneyimli kuşaklar' olarak ifade edilenlerdir. Silivri sonrası süreç, zamanında Silivri kapılarında dayananların, Haziran'da barikatlara koşanların içerden çıkanlar lehine çatışmalı işlerden, sokaktan uzak tutulmak istendiği, hareketin açtığı alanda başkasıyasa çevrelerle temas etmelerinin engellendiği süreçtir. Gelenek hareketin bağrında açtığı yaraları onarmakta, talimatlar ve başyazılarla mevzilerini tahkim etmektedir. Bu kendisi açısından neredeyse tüm canlı ve toplumda bir etki yaratan damarların koparılmasını gerektirse bile.

Bir damarı koparırsanız kan akar. O yüzden Mart'tan beri Doğu Perinçek'in yazdıkları o çevrede binlerce insanın bir yerini kanatıyor. Soma'dan sonra katil devlet değildir diyor o, katil sermaye ya da piyasa da değildir. Katil özelleştirmedi ve onu uyguladığı için bir miktar da AKP'dir. Bunu 1 Haziran'da Kızılay'da kafasına gaz fişegi yiyip Ethem'in yanında hastanede yatmış militanın gözüne baka baka söylüyor.

"Erdoğan diktatör değildir" diyor, ona diktatör demenin güçlü görünmesine hizmet ettiğini ileri sürüyor. Bu eleştirir gibi duruşun arkasındaki yumuşatmayı Erdoğan'ın meclisi ve kabineyi AKP ilçe teşkilatlarına çevirdiği, polisi faşist milis grupları gibi kullandığı bir dönemde, Bilal trafik cezası yiecek olsa hakim ve savcıların Fizan'a sürüldüğü operasyonların arasında, Anayasa Mahkemesi'ni bir tür noterlik gibi gördüğünü her fırsatta dile getirip Barolar Birliği Başkanı'nı azarlayarak bütün kamu gücünün kendi şahsında temsil edildiğine gerçekten inanan bir 'Milli Şef' için söylüyor. MİT'i şahsi güvenlik teşkilatı haline getirip hukuk karşısında bağımsızlaştıran birisi için diktatör dersek, "Olduğundan güçlü görünür" diyor. Gücü siyasal hasmını büyük bir açıklıkla tanımlamak ve ona karşı farklı kesimleri birleştirmekten gelen halk hareketini, imanı hiç sarsılmayan küçük bir grup Aydınlatıcı dışında kimsenin kulak asmayacağı gerçeklerle ayrıştırıyor, kitlelerin arasındaki mesafeyi derinleştirecek ve ortak hedefi bulandıracak bir hatta tutunuyor.

Devlete, hükümete laf geleceğine Okmeydanı'nın gençlerine sataşırım diye Uğur Kurt'un üzerinden atlamaya, gözleri Ayhan Yılmaz'a çevirmeye, bu vesileyle asıl sorumluluğun poliste değil ona direnenlerde olduğunu kanıtlamaya çalışıyor. "Tamam Uğur Kurt'u polis vurdu onu biliyoruz da niye Ayhan Yılmaz'ı aynı şekilde anmıyoruz, onun faillerinin üzerine gitmiyoruz?" diyor. Polis şiddeti ve devletin suçları üzerinde duranlara vicdan çağırısı yapıyor. "Ancak halk yönetimi kurmak isteyenler, halkın vicdanıyla birleşerek iktidara ilerleyebilirler."

Öyledir ama halkın vicdanı Doğu Perinçek'in umduğu noktada değildir. Halkın sadece sokakta çatışan kesimleri değil ama polis saldırdığında onları evlerine alan amcaları-teyzeleri de Doğu Perinçek'in umduğu çizgiyi çoktan geçmiştir. Kendini Mustafa Kemal'in askeri olarak gören on binlerce insanın, ilk defa geçen yıl Haziran ayında bir eyleme katılan öğrenci ya da işsiz gençliğin direnişi bir kültürel motif olarak da edinen yüzbinlerce üyesinin vicdanında zirhli araçlarla mahalle basıp sağa sola ateş eden polislerle karşı konulmasında kınanacak pek bir şey yoktur. Bu tür bir eylem vicdanlarına sığar. Ama bu iktidarın resmi ya da gayri resmi güçlerince öldürülen gençlerinin başında "Devlet katil değildir" demeyi, AKP'ye değil de ortalığı karıştıran karanlık güçlere bakmayı önermeyi, Uğur Kurt'u vuran kurşunun polis kurşunu olmadığını savunmayı vicdanlarına sığdıramazlar. Uğur Kurt'un omzunda çocuğuyla gülen yüzüne bakarak Doğu Perinçek'in söylediklerini dinlemeye devam edemezler.

Halkın vicdanını ölçü alacaksanız illa cami cemaatinin, AKP ve MHP'nin toplam oy oranının yüzde 90 olduğu taşra kasabalarındaki vicdanı ölçü almayın, biraz da oğulları öldürülen Hataylılara, Gazi Mahallesi'nin, Tuzluca'yı'nın, Lice'nin nefes alamaz hale getirilmişlerine bakın. Çünkü bir umut varsa en çok oralarda vardır. Çünkü halkın bugün merhametten çok adalete ve cesarete ihtiyacı vardır. Soma'da katledilen yüzlerce işçinin daha toprağı kurmadan birlik ve dirlik uğruna ortalığı yatıştırmaya çalışmak kendisini solda sayan bir siyasi partiye değil olsa olsa İskenderpaşa cemaatinin vaizlerine düşer...

Alman derin devletinde bir tuhaf 'temizlik'

SERDAR KAZAK

Almanya'nın Eisenach kentinde 4 Kasım 2011 günü bir banka soygunu sonrasında bisikletle kaçan iki faşistin sığındığı karavan bir Amerikan filminin final mekanı için gereken bütün özelliklere sahipti. Polislin tuttuğu resmi zabıtlara göre karavanın iç kısmı tamamen yanmıştı. Kafasından vurulmuş, kısmen yanmış iki erkek cesedi vardı içerde. Cesetlerin hemen yanına pompalı bir tüfek ve iki adet boş mermi kovani düşmüştü. Pompalı tüfeğin namlusunda patlamamış yeni bir mermi daha vardı. (Focus Dergisi, Sayı 38 / 2012)

Bu cesetler 1998'den beri aranmakta olan Uwe Mundlos ve Uwe Böhnhardt adlı iki 'skinhead'e (dazlak) aitti. Karavan 10 gün önce banka soygunu için kiralananmıştı. Olaya dair polislin verdiği ve anaakım medyanın da bir fastfood paketi gibi hiç düşünmeden aldığı versiyondu bu.

Banka soyacak bir adam neden bütün kimlik bilgilerini vererek, hantal bir karavan kiralar? Hadi kiralar diyelim, bu adam soyguna giderken kullandığı karavana son 10 yıl boyunca işlemiş olduğu bütün suçların bütün delillerini doldurur mu? Soygundan yakalansa birkaç ay belki bir-iki yıl yatıp çıkacakken müebbet cezağı garanti edecek bütün delilleri neden yok etmez? Hadi diyelim adam manyağın teki olduğu için delilleri yok etmedi o zaman neden soyguna giderken yanına alır?..

Bütün bunlar orta zekaya sahip bir kişinin sorması gereken sorulardı. Ne 'araştırmacı gazeteciler' ne de savcılar sordular ama. Münih'te sürmekte olan davaya müdahil olarak katılan birkaç avukat ve bir kaç da istenmeyen sol gazeteci sordular bunları. Onlara da yanıt vermek yerine komplo teorisi yapmamaları söylendi.

Karavandaki yangın tamamen söndürüldükten sonra itfaiyenin teknik uzmanları yangın yerinin fotoğraflarını çekmeye başladılar. İtfaiyenin söndürülen her yangından sonra olayı belgelemek için yaptığı son derece normal teknik bir uygulamaydı bu.

Bu sırada olay yerine Gotha Emniyet Müdürü Michael Menzel geldi. Bütün bu bölgeden sorumlu bir emniyet görevlisinin olay mahallindeki ilk işi itfaiyenin hafıza kartına el koymak oldu. Bu kart, ne dava öncesinde ne de davanın görülme sürecinde bir daha ortaya çıkmadı. Karta el koymuş olan Michael Menzel kartı nereye koyduğunu bir türlü anımsayamadı. Bu karta neden el koyduğu sorusunu ise, "Olayla ilgili fotoğrafların basına sızmaması için" diye yanıtladı. Oysa Menzel olay mahalline geldiğinde buranın sıradan bir yangın yeri olduğunu sanıyor, bu karavanın Almanya tarihinin en büyük cinayetler serisini

Resmi bilgilere göre üç kişiden oluşan NSU örgütünün tamamı...

çözecek delillerle dolu bir depo olduğunu henüz bilmiyordu. Burada yatan iki cesedin kimler olduğu, hatta olayın bir cinayet olduğu dahi bilinmiyordu. Bu nedenle de diğer yangınlarda olandan farklı bir uygulama gerekmiyordu. En azından teorik olarak.

Polis olaydan sadece bir kaç saat sonra, karavanda ölen iki kişinin kimliklerini açıklamakla kalmadı, bu kişilerin daha önce öldürülen sekizi Türk, biri Yunanlı olmak üzere toplam dokuz esnafın ve bir kadın polislin failleri olduğunu da kesin bir şekilde açıkladı.

Polisin daha o akşam, adli tıp raporuna dahi gereksinim duymadan dünyaya duyurduğu bütün bu bilgileri tespit edebilmek için adli tıp üç gün daha uğraştı. Münih duruşmasında tanıklığına başvuru adli tıp uzmanları cesetlerin ikisinin de

kafalarına çok yakın mesafeden pompalı bir tüfikle ateş edilmiş olduğunu, bu nedenle kafatası kemiklerinin ve beyinlerinin küçük parçalar halinde karavanın içine püskürmüş olduğunu, iki cesetten de kafa ve yüz diye bir şey kalmadığını, bu nedenle de sadece cesetlere bakarak kimlik tespitinin olanaksız olduğunu detaylı bir şekilde anlattılar. Polislin bu cesetlerin kimliklerini nasıl olup da bu kadar hızlı tespit ettiği hâlâ bilinmiyor.

Karavandaki yangını söndüren itfaiyecilerin anımsamalarında cesetlerin kafalarının parçalanmış olduğu yoktu. Hatta Nazilerden birisinin şakağında küçük bir mermi deliği bulunduğu ve koltukta oturur halde bulunduğu da anımsamalar arasındaydı. Ancak itfaiyenin çektiği fotoğraflar kayıptı, itfaiyecilerin yanlış anımsadıklarına kanaat getirildi, polislin tuttuğu zabıtlar esas alındı.

"Lütfen komplo teorisi yapmayalım!"

Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) adlı suç örgütüyle ilgili ceza davası 6 Mayıs'ta birinci yılını doldurdu. Bu bir yıllık süreçte başlıktaki cümleyi önceki yaşamımın tamamında duymadığım kadar sık duyduğumu söyleyebilirim. Soldan sağa devlete sadık bütün politikacıların ve gazetecilerin bu konuda konuşmaya başlamazdan önce kendilerini söylemekle sorumlu hissettikleri bir cümle bu.

Bunun sadece bir cinayet davası olmadığı herkesçe biliniyor. Ortada bir siyasi cinayetler serisi var. Birbiri ile hiç bir ilişkisi olmayan ama ne hikmetse dokuzu aynı silahla öldürülmüş 10 kişi var. Farklı bir silahla öldürülen tek kişi olan kadın polislin ırkçı Ku Klux Klan örgütü ile ilişkilerini kanıtlayan deliller bulunuyor. Köln kentinde bir büyük bombalama eylemi var. 14 adet banka soygunu ve çok sayıda kundaqlama var. Ve işin en ilginç yanı, bütün bu olayların hemen tamamında 'tesadüfen' olay yerinde mevcudiyeti tespit edilen fazla sayıda gizli servis elemanı var. Bu gizli servis elemanlarını zaman zaman koruyup kollayan politikacılar, TV muhabirleri ve gazeteciler var. Ölen Türk esnaftan birisinin çiçekçi dükkânı olmasından kalkarak, cinayeti 'çiçek mafyası'na yüklemeye kalkışan cinayet masası dedektifleri bile var.

Bir karavanda ölü olarak bulunan Neo Nazilerle ilgili olarak, "Şakağında küçük bir mermi deliği vardı, koltukta oturur halde bulundu" biçiminde tanıklıklar da var. "Ağzına soktuğu pompalı tüfikle kendi kendisini öldürdü. Kafası paramparçaydı, kimliğini tespit edemedik çünkü yüz diye bir şey kalmamıştı" biçiminde tutulmuş zabıtlar da... "Neo Nazilerden birisinin akciğerlerinde kurum kalıntıları bulundu, demek ki bu kişi ateşi yakmazdan önce arkadaşını öldürdü, sonra delilleri yakıp kendisini öldürdü" biçiminde bir otopsi raporu da var. Aynı cesedin "akciğerlerinde en ufak bir kurum ya da is kalıntısına rastlanmadı. Yangın bu kişi öldükten sonra çıkmış olmalı" biçiminde bir başka otopsi raporu da. İfade vermeye gideceği gün daha önce şeker hastası olmadığı halde, şeker komasına girip ölen tanıklar var. Otomobilinin içinde durup dururken yanarak ölen tanıklar var...

Bu arada bir de yargılanmakta olan bir Nazinin giydiği giysinin renkleri hakkında davadan daha fazla yorum yapan bir medya var... Ama biz lütfen komplo teorisi yapmayalım!

Olur, bir dahaki sefere insan mantığını zorlayan bunca olayı bir kez de izafiyet teorisiyle açıklamayı deneriz!..

Olay bununla da bitmedi. Federal Polis Genel Müdürü Jörg Ziercke 21 Kasım 2011 tarihinde *Frankfurter Allgemeine* gazetesine verdiği demeçte, otopsi sonucu cesetlerden sadece Uwe Mundlos'un akciğerlerinde kurum tortusuna rastlandığını, buradan da Mundlos'un arkadaşı Uwe Böhnhardt'ı öldürdükten sonra karavanı ateşe verdiğini, en son iş olarak da kendisini öldürdüğünü tespit ettiklerini belirtti. Hemen bütün medya ve savcılık bu senaryoyu gerçek olarak aldı ve yayınladı. Oysa tanıkların ifadelerine göre iki faşistin ölümüne neden olduğu düşünülen tüfek seslerinin arasında sadece bir kaç saniyelik bir zaman geçtiği belirtilmişti, bu da yangın çıkartmak için yeterli bir zaman değildi.

Jena kenti adli tıbbı 2014 Mart ayında meclis araştırma komisyonuna bir rapor sundu. Bu raporda incelenen cesetlerin akciğerlerinde en ufak bir kurum, is ya da duman izine rastlanmadığı kesin bir şekilde kanıtlandı. Karavanda çıkan yangınla Mundlos'un ölümü arasında geçen süre kısa olduğu için akciğerlerine kurum kalıntısı ulaşmamış olması yeterince mantıklı bir açıklama olabilirdi. Ancak Almanya'nın en üst düzeydeki güvenlik görevlisinin bu konuda kamuoyunu yanıltmış olması bu tür bir açıklamayı olanaksız hale getirdi.

Mermiyi kim sürdü?

İki faşistin ölümlerindeki en büyük çelişki ise cesetlerin hemen yanında bulunan 70 mm'lik iki boş kovan ve tüfeğin namlusuna sürülmüş olan bir mermidir. Resmi açıklama iki faşistten birisinin tüfeğin namlusunu diğerinin şakağına dayayıp ateşlediği, karavanı ateşe vermesinin sonrasında da namluyu kendi ağzına sokup tetiğe bastığı biçiminde. Karavanda onca hafif silah dururken, silahlar konusunda deneyimli bir adamın intihar için hiç de uygun olmayan uzun menzilli bir tüfek seçmiş olmasının mantıksızlığını bir tarafa bırakalım. Olayda kullanılan *Winchester* tam manuel bir silahtır. Bu silahla ateş ettikten sonra tekrar ateş etmek için namlunun altındaki mekanizmanın geriye doğru çekilerek boş kovanın çıkartılması, sonra aynı mekanizmanın yeniden ileriye itilmesi suretiyle namluya yeni bir mermi sürülmesi gerekmektedir. Bu durumda, ya karavanda faşistleri öldüren üçüncü bir kişi vardı ve ateş ettikten sonra dalgınlıkla boş kovanı çıkarttı veya da Mundlos öldükten sonra uzun namlulu bir tüfeğin görece ağır mekanizmasını önce dipçik yönünde sonra da namlu yönünde iki kez hareket ettirdi. Yediği tüfek mermisiyle kafası dağılan bir ölü için oldukça zor bir harekettir bu.

Federal Polis tüfeğin yere düşerken mekanizmanın tesadüf eseri ileri geri hareket etmiş olabileceğini açıkladı. Bunun mümkün olmayacağını söylemek için uzun boylu silah uzmanı olmak da gerekmezdi. Mahkeme ➔

ise federal polisin verdiği bu bilgiyi 'doğru' olarak kabul etti, olayın bir intihar olduğunu kayıt altına aldı.

Bütün bunlar olurken, en ufak bir iz bırakmadan bunca eylemi gerçekleştiren örgütün üçüncü elemanı Beate Zschäpe, Zwickau'daki örgüt evinde geciken arkadaşlarını bekliyordu. Bilgisayarında yapılan incelemeler Zschäpe'nin bu süre boyunca Zwickau bölgesinde trafik kazası olup olmadığını araştırdığını gösterecekti. İki arkadaşını banka soygununa gönderen bir kişinin otoyol idaresinin internet sayfasında trafik kazası olup olmadığını değil polisin sayfasında soyguncularla polis arasında bir çatışma olup olmadığını merak etmesi daha mantıklı olabilirdi.

Berliner Kourier gazetesi sonraları Zschäpe'nin bu saatlerde Saksonya eyaleti içişleri bakanlığına kayıtlı bir telefonda arandığını ancak kendisine ulaşılmadığını tespit etti. Eyalet içişleri bakanlığı Zschäpe'nin telefonunun açık olup olmadığını tespit etmek için aradıklarını açıkladı. Ancak kayıtlara göre bu telefon numarasının da teorik olarak emniyet tarafından bilinmiyor olması gerekiyordu.

Sonra gökten inmiş olması belki muhtemel bir vahiyle aydınlanan Beate Zschäpe bir anda ayaklandı. Büyük olasılıkla can korkusu içinde evinde bulunan bütün örgütsel doküman ve cd'lerin bir kısmını güvendiği kimi adreslere gönderdi. Bu hareket Zschäpe'ye devlet karşısında önemli bir pazarlık gücü verdi o da bu gücü sonuna kadar kullandı.

Evinin içindeki tüm belgelerle birlikte ateşe veren Zschäpe, Saksonya eyaleti gizli servisine de çalışan Neo Nazi Andre Emminger'i telefonla aradı. Bu telefon görüşmesinden çok kısa bir süre sonra da ortalıktan tamamıyla kayboldu. Zschäpe'nin saklandığı süre boyunca nerede kaldığını bilen tek kişi Emminger'di. Onun cep telefonunda yapılan bir araştırma bu tarihlerdeki bütün kayıtların özel bir programla bir daha geri getirilemeyecek şekilde silinmiş olduğu tespit edildi. Telefon kayıtlarının hat sunucusunun serverinde 1 ile 6 ay arasında saklandığı da bilindiği halde, ne polis ne de savcılık bu kayıtları telefon şirketinden talep etme gereği duymadı.

Çok büyük olasılıkla bu zaman zarfında Beate Zschäpe ikili oynayan Emminger'i kullanarak devletle pazarlık etti. İşlenen bütün bu suçlardan zaten ölmüş olan iki dazlağın sorumlu tutulması; kendisinin ise sadece yardım ve yataklık etmek suçundan hüküm giymesi garanti edildikten sonra, 8 Kasım 2011 tarihinde polise teslim oldu. Bu tabii kanıtlanması şu anda mümkün olmayan bir iddia. Bunun gelecekte de mümkün olacağını sanmıyorum. Ancak devlet bütün bir süreci aydınlatacak bunca kanıtı yok etmekle bu iddianın doğruluğunu itiraf etmiş sayılabilir.

Nazi artıkları 'uzman' olarak her yerde kullanılabilir...

Almanya boyutunda bir devletin kendi halinde bir çiçekçiyi öldürmesi için makul bir neden bulmak zor. Resmi açıklama Nazilerin bu insanları 'Türklerden nefret ettikleri için' kadın polisi de 'devletten nefret ettikleri' için öldürdükleri biçiminde. Bu, belki üç tane psikopat Nazi bozuntusunun savunmasız dükkan sahiplerini öldürmesini kısmen açıklayabilir ancak Anayasayı Koruma Örgütünün (Alman yurtiçi gizli servisinin resmi adı) o üç Nazi bozuntusunu yıllarca koruyup kollamasını açıklamaz. Bunun arkasında başka bir şeyler olması gerekir.

İşlenen bu cinayetlerin Türkleri yıldırıp Almanya'dan gitmelerini sağlama ya da ülkede kargaşalık çıkartma gibi bir amacı olmadığını baştan söyleyebiliriz. Bunlardan herhangi birisini düşünen bir gizli servis, işlediği cinayeti ölenin karısının üstüne yıkmaya ya da mafyanın yaptığını kanıtlamaya çabalamazdı.

Bu adamların Türkleri gerekirse teker teker öldürüp bitirmek gibi bir amacı olduğunu da sanmıyorum. On senede on kurban var ki onlardan da birisi Yunanlı, bir diğeri de Alman Ku Klux Klan örgütüne üye olduğu iddia edilen bir kadın polis. Büyük olasılıkla Almanya topraklarında trafik kazasında ölen Türklerin sayısı bundan çok daha fazladır.

Alman devletin derinliklerinde doğup büyümüş bir çekirdek örgütün neyi amaçlamış olabileceğini net olarak söylemek artık olanaksız. Bunu söylememizi sağlayacak binlerce kanıt bir daha geri gelmemek üzere yok edildi. Sahnelenen bu korkunç oyunun oyuncu ve figüranlarının kendilerinin bile olayların perde arkasını tam olarak bildiğini sanmıyorum. Bütün bu olaylar olup bittikten sonra ortaya çıkan tablodan yola çıkarak kimin bu işten kârlı ya da zararlı çıktığına bakıp, bu işi kimin yaptığını ya da yaptırıldığını tahmin etmeye çalışabiliriz. O bile kesin bir sonuç sağlamaz.

Soğuk savaş yıllarında, Batı Almanya'da müttefiklerin icazeti ile eyaletlerde oluşturulan Anayasayı Koruma Kurumları'nın ortak amacı ülke içinde gelişmesi muhtemel komünist tehlikeye karşı istihbarat toplamaktı.

Bu kurumların insan alt yapısı başlangıçta sadece Nazilerden oluşuyordu. Bu gelenek soğuk savaşın sonrasinda da bir şekilde devam etti. (Bu satırları yazmakta olduğum günlerde *Der Spiegel Dergisi* soğuk savaş yıllarında NATO'nun Batı Almanya'da gizli bir Nazi ordusu kurduğuna dair belgeler yayımladı. Henüz okumaya vaktim olmamakla birlikte benim burada özetlediğim tarihsel bilgilerin bu gizli örgüte örtüştüğünü tahmin ediyorum.)

Doğu Bloğunun dağılmasından sonra bir anlamda işlevsiz kalan bu yerel istihbarat örgütleri kendilerine yeni hedefler, yeni iş kolları aramaya koyuldular. 90'lı yıllarda bütün toplumun biraz daha sağa kaymasını sağlayan Solingen,

Mölln, Rostock ve Hoyerswehrda olaylarının bu kurumların imzasını taşıması artık sır olmaktan çıktı. Geçen bu süreçte giderek devletin kontrolünden çıkıp kendi başına işler yapmaya başlayan bu Kurumların lağvedilmesi de giderek daha sık talep edilmeye başlandı.

Beate Zschäpe mahkemede...

V-Mann'lar

Anayasayı Koruma Kurumları bir bilgi toplama yöntemi olarak örgütlere ajanlar da sızdırmaktadır. Almanca Vertrauens-Mann (Güvenilir Adam) ya da Verbindungs-Mann (Bağlantı-Adamı) sözcüklerine dayanarak V-Mann diye adlandırılan ajanlar genellikle örgüt içinde yer alan birilerinin çoğunlukla para karşılığı bilgi vermeye

ikna edilmesi ile angaje edilir. Sol örgütler hakkında bilgi veren V-Mann'lar gerçekten örgüt hakkında bilgi veren ve çok sıkı denetlenen ajanlardı. Neo Nazi örgütlere sızdırılan ya da bu örgütlerden angaje edilen ajanlarda ise kimin kim için ajanlık yaptığı pek belli değildir. V-Mann'lara ödenen abartılı yüksek ücretler aracılığıyla devletin aralarında NSU da olmak üzere yeraltı Nazi örgütlerine para aktardığı da artık bilinen bir gerçek. Bir örnek olarak *Spiegel-Online* 07.02.2013 tarihinde Tino Brandt adlı bir ajanın içinde yer aldığı NPİ için 1994-2000 arasında 200 bin avro harcadığını, bu parayı da 'ajanlık ücreti olarak' devletten aldığını yayınladı. NSU örgütünün ortaya çıkmasından sonra V-Mann'ların sayısı ve aldıkları para büyük ölçüde azaltıldı da tamamı ile sıfırlanmadı.

Nasyonal Sosyalist Yeraltı (NSU) adlı örgütü bir anlamda kuran, kollayan, ona alt yapı ve parasal destek sağlayan yurtiçi istihbarat örgütü işte bu anti-komünist geleneğin ulaştığı son noktadır.

NSU adlı örgütün 11 yılda resmen elini kolunu sallayarak sekiz Türkü, bir Yunanlı ve bir de Alman polisi öldürdükten sonra 'çokertilmesi' neleri değiştirdi?

Anayasayı Koruma Kurumu'nu dağıtılmasına yönelik talepler sadece sol kesimde değil burjuva kesimde de yoğunluk kazandı. Bu talebe kesinlikle karşı olanlar bile "lağvedilmesi değil ama reforme edilmesi" gibi lafları telaffuz ettiler.

Bu taleplere olumlu yanıt veren tek eyalet olan Berlin kendi anayasayı koruma örgütünü lağvetti. Elemanlarının bir kısmını Türk devlet kurumlarına dağıttı bir kısmını da emekliye sevk etti. Bunun yerine de eyalet polisi çerçevesinde daha kolay kontrol edilebilir ve daha verimli çalışacağı iddia edilen bir istihbarat dairesi kurdu. İşlevleri eski gizli servisle aşağı yukarı aynı olan bu yeni istihbarat dairesinin neleri değiştireceğini önümüzdeki dönemde göreceğiz.

Bu taleplere olumlu yanıt vermeyen eyaletlerde ise Nazilerle doğrudan ilişki kuran elemanlar dahi adli soruşturmalara karşısında canla başla savunuldular. Bunun için deliller açıkça yok edildi, hatta bir cinayet sırasında bizzat olay yerinde bulunan bir gizli servis elemanı "talihsizlik sonucu, yanlış zamanda yanlış yerde olduğu için" serbest bırakıldı. Bu arada aklansalar bile, ilginç bir

şekilde bu elemanların hemen tamamı örgütten temizlendi ve emekliye sevk edildiler. Tek tek eyaletlerin ve federal hükümetin anayasayı koruma kurumlarının başkanları görevlerinden alındı, bu kurumların yeniden örgütlenmelerine yönelik adımlar atıldı. Bu kurumlar hükümet tarafından biraz daha kolay kontrol edilen devlet kurumları haline getirildi. Buna paralel olarak bütçeleri ve teknik donanımları artırıldı. Terör örgütleri hakkında daha fazla bilgi kaydetmelerine olanak tanıyan yasal düzenlemeler yapıldı, yetkileri artırıldı.

Adına, Berlin'de olduğu gibi, lağvetmek de dense, diğer eyaletlerde olduğu gibi reforme etmek de dense, sonuç olarak gelişme birbirine benzemektedir. Bir yandan gizli servis yukarıdan daha kolay kontrol edilen bir kurum haline getirilirken, bir yandan da halka karşı daha büyük yetkilerle donanmış, daha güçlü bir örgüt haline getirilmiştir.

Ben bunun savaş sonrasında devletin Nazilerden 'temizlenme'sine benzer bir operasyon olduğunu düşünüyorum. O zaman da toplama kampında bizzat adam asarken fotoğrafı yayınlanmamış olan Naziler aklanıp sonraları kullanılmak üzere bir kenara park edildiler. 50'li ve 60'lı yıllarda Alman gizli servisinin NASA'ya kadar hemen her kurum bu tür adamlarla doluydu. Şimdi de gizli servis içinde Neo Nazilere destek vermiş olan elemanların ceza almış ya da almamış olması o kadar önemli değil. Bu adamların tamamı orada ve daha 50 yaşına bile gelmeden tam maaşla emekli edildiler. Bunun adı emekli etmek değil yedeğe almaktır. Bir zamanlar birlikte çalıştıkları arkadaşlarının ya da diyelim ki Avrupa'da iktidara gelmesi olası bir faşist gücün onlarla iletişim kurması her an mümkündür. Bu adamları yakın bir gelecekte, örneğin istihbarat danışmanı olarak, Ukrayna ya da Gürcistan gibi bir ülkede görürsek şaşmamalıyız.

Yine de belirtmek zorundayız ki, gerçek dünya ile çok da ilişkisi olmayan bu arkaik Nazi örgütü Avrupa'da şimdilerde güçlenmekte olan faşist partiler arasında bir paralellik kurmak doğru olmaz. Cinayetler işleyen ve elbette gerçek sayısı sadece üç kişi olmayan gizli örgüt olası bir durum için yedekte tutulsa bile, tarihsel ömrünü tamamlamış bir örgüttür. Günümüz kapitalizmi ne böylesi bir ideolojiye ne de böylesi bir örgüte gereksinim duyuyor.

Bütün bu olanların Almanya Federal Cumhuriyeti'nin dünya emperyalist sistemi içinde yeniden konumlanması için gereksinim duyduğu restorasyona politik kolaylık sağladığını söyleyebiliriz. Bu süreçte devletin görünen ve görünmeyen yapısında önemli değişiklikler yapılmıştır. Daha dün Nazilerin suçlarını örtbas eden bir eyalet içişleri bakanı bugün Yeşillerle koalisyon kurmuş, üstelik de babası Yemenli, Tarek Al Wasir isimli bir kişiyi kendisine bakan atayarak aynı eyaletin başbakanlığına seçilmiştir.

Bu restorasyon sırasında devlet kurumları içinde yapılanan irili ufaklı alt gruplardan bir kısmının diğerleri tarafından kullanılması, saçma bir takım işler yapması, diğerlerine göre daha avantajlı ya da dezavantajlı duruma gelmesi, bu arada bir kısmının da tamamıyla tasfiye edilmesi hatta öldürülmesi gayetle normaldir.

Çerkeslerin var olma savaşı

SEMİH AKGÜN

Insanlığın ve uygarlığın nefes aldığı günden günümüze, "insanın insana ettiğini, hangi canlı yapmıştır ki?" Baştan sona beyaz sayfaları, karanlık renklere boyayan bir canlı olmuş insan.

Bugünün Rusya coğrafyası da tarihin en karanlık sayfalarını yaşamış ve o defterleri dipsiz bir kuyuya fırlatıp atmış ve unutmıştır. Çarlık Rusyası demir pençesi altında hem Rus halkını, hem de egemenliği altına aldığı onlarca halkı inletmiştir.

Dünyanın en büyük trajedisini yaşamış halklardan olan Çerkesler, Çar despotizminin, savaş, kıyım ve sürgün politikalarının en büyük kurbanı oldular. Çarlık rejiminin, Kafkasya halkları üzerindeki uygulamaları ve sonuçları o kadar ağır oldu ki bu halklar hem nüfuslarının önemli bir kısmını soykırım ve sürgün ile yitirdiler, hem de doğal gelişim süreçleri baltalandı. Ve Çerkesler kuşkusuz diğer Kafkas halklarına göre, tüm yurt coğrafyalarını yitirmiş ve etnik temizliğe uğramış oldu.

Bu o denli zorlu, yıpratıcı ve uzun bir savaşı ki... O denli ağır ve yıkıcı sonuçları oldu. Bugün şöyle bir dönüp dışarıdan bakanlara, geçmiş çok eski dönemlere dayanan bir halkın geride bıraktıkları, silik, soluk ve bulanık bir bilgi birikiminden başka bir şey yokmuş gibi görünür. Oysa durum böyle midir?

Yitik bir halkın çocukları, üzerinde görülen her türlü toz, kir ve pasa rağmen, temiz bir bezle üzeri silindiğinde parıldayan bir piyano gibi kültürel / dilsel / geleneksel değerleri bir çırpıda ortaya çıkabiliyor.

Çerkes halkı korku tünellerinde pişirildi, vahşet manzaralarında işkenceler uygulandı; nüfuslarının en dinamik, en umut vaat eden unsurlarını yitirdi, dünyada cehennemleri yaşıyor ve yaşadıklarından büyük bir travma öyküsü ortaya çıktı.

Rus tarihçi Suluyev şöyle yazıyordu; "... Dağlılar (Çerkes Halkı) teslim olmuyor diye biz başladığımız işten vazgeçecek değildik. Silahlarını almak için Dağlıların (Çerkes Halkının) yarısını yok etmek gerekiyordu. Soykırıma giriştiğimizde kadın ve çocukların birçoğu ormana kaçıyordu. Bunların çoğu gezi ci birliklerimiz tarafından bulunuyor, genellikle de öldürülüyorlardı."

A. Ş. Puşkin ise şöyle yazıyordu; "... Çerkesler bizden nefret ediyor. Onların özgürlüğünün hüküm sürdüğü uçsuz bucaksız, yemyeşil topraklarından attık. Köyleri harabeye döndürüldü. Kabileler toptan yok edildi..." Üstelik Puşkin bunları Çerkes soykırım ve sürgününün uygulandığı 1864'ten 28 yıl önce 1836 yılında söylüyordu!

Yine A. P. Berge de benzer şeylerden söz ediyordu: "... Novorossi (Ts'emez) koyunda 17 bin kadar dağlının (Çerkesin) toplandığı kıyıda gördüklerimi unutamam. O duruma, Hristiyan da, Müslüman da, ateist de olsa dayanamaz. Rus tarihinin yüzkarası olan bu acı sayfa, Adige (Çerkes) tarihi açısından büyük zararlara yol açtı. Sürgün, ekonomik, sosyal ve kültürel gelişmeleri, tarihini ve politik bir birlik olma sürecini uzun yıllar kesintiye uğrattı."

Çerkesler yaşadıkları bu olumsuz süreçlere ve üzerinden 150 yıl geçmesine rağmen hâlâ varlıklarını sürdürebilmeyi başarabilmiştir.

Öte yandan, çok güçlü kültürel ve dilsel dinamiklere sahip olmalarına rağmen Çerkesler, sürgün ve katliam süreçlerinin etkilerini üzerinden atmayı hâlâ başaramamıştır.

Anayurtlarından uzakta kendilerine yeni bir yaşam ve yeni bir düzen kuran bu insanların dördüncü, beşinci ya da altıncı kuşakları bugün Ortadoğu ve Avrupa'nın farklı coğrafyalarında doğuyor farklı kültürlerle tanışıyorlar ve burada, farklı dillerde eğitim alıyorlar. Farklı soylardan insanlarla karışıp, değişik geleneksel değerlerle kendi değerlerini birbirlerine katıştırıyorlar. Yine de acı geçmiş, kendilerine karşı yapılan soykırımı, sürgünü, ülkelerinden uzaklaştırılmış olmalarını unutmadılar ve akıllarının bir köşesinde önemli durdular. Bu durumu besleyen en önemli faktör, Çarlık despotizminden, başarısız 'sosyalizm' deneyine, oradan

da Rusya Federasyonu sürecine uzanan uzun dönemler boyunca Çerkeslerin sorunu hiçbir zaman çözülmedi. Bir parça Sovyet döneminde halkların kendi özel gelişmelerine saygılı gibi duran bir anlayış baş gösterdiyse de, onu izleyen totaliter dönemler ve son zamanlarda da Putinizm ile beraber Çerkes sorunu giderek büyüdü, giderek yara kanamayı sürdürdü.

Soykırım ve sürgün, evet, belli bir dönemde yapıldı ve sonra sönümlendi ama, hiçbir zaman bitmedi. Aksine soykırım ve sürgün ile ilgili tüm işlemesi gereken hak ve hukuk kanalları kapalı tutuldu, Çerkes halkı üzerinde ağır bir baskı uygulandı, soykırımcıların meydanlara dikilen

Büyük Çerkes Sürgünü

büstleleriyle Çerkes halkı tahkir edildi ve aşağılandı. Ve her şeyden önemlisi Çerkeslerin geriye anayurtlarına dönüşleri her şekilde engellenmeye çalışıldı. Buna bir istisna, göstermelik de olsa Kosova

Çerkeslerinin geri dönüşü oldu. O da göstermelik bir adımdı ve Çerkes halkını etkilemeye yönelikti.

Bugün sadece Çerkesler için değil, dünyanın hangi köşesinde bir halka yapılmış zulümle karşı karşıya gelsek, duyarlı insanların yapacağı tek şey, özdeşlik kurmak olacaktır. Ve bu özdeşlik hali, sanki yapılan zorbalıkların kendimize yapılmışçasına hayıflanmaktan çıkıp, içimizde bir isyan ve direnişe dönüşür.

Doğunun İran, Çin, Türkiye gibi köklü ülkelerinde uygarlık düzeyi her ne kadar çok gelişmiş gibi görüne de, demokratik düzeyleri ve insana yaklaşım biçimi o denli

geri ve ilkel durumdadır. Rusya, Doğulu bu ülkelerin arasında en Batılı olanı gibi durmasına rağmen, sayısız halka emperyal politikaların en büyük vahşet manzaralarını yaşattırıştır. Rusya geçmişle acil olarak yüzleşmeli ve geçmişte yaptığı hata ve yanlış politikalarından vazgeçmelidir..

Ama nasıl?

Fakat durun bakalım; bu ülkelerde bazı güzel gelişmelerde olmuyor değil! İnsanoğlunun durup da kaldığı ve buz kalıpları içinde donduğu bir süreç var mıdır? Olabilir mi?

Süreçleri hızla atlatılabilen, sindirerek geleceğe yürüten topluluklarda, sağlıklı bir gelişmeden söz edilebilir. Donmak tehlikeli bir yok oluş sürecidir ya da çarkların ağır ağırları doğru çalışması anlamına gelebilir.

Doğunun köklü imparatorluklarında son olanları bu şekilde algılamak gerekebilir. Bakınız Türkiye'de tabandan bir demokratik gelişim hareketlenmesi yükselmektedir. Çin'de kabuk kırılmaktadır. Ve İran içten içe kaynarak gelişen bir rönesansın ayak seslerini tüm dünyaya dinletmektedir...

Tüm bu gelişmeler her şeyin o kadar da kötü biçimde değişmediğinin ara durak sinyallerini vermektedir. Yani fazla umutlanmadan, ama tümüyle umutvar da olmadan, tünelin ucundaki ışığı şöyle bir 'uzaktan göze tutmak' gerekmektedir.

Uygarlık yaratıcılarının başardığı önemli bir olgu, halkların nabzını tutmak diye adlandırdığımız şeyi çok iyi yapmaktır. Tümü ile ipleri ele vermeden, hafiften dokundurarak, istek uyandırmak. Asla 'şehvete kaçmadan'!

Fakat bu alışverişte iki özne mi vardır? Bir özne, bir nesne mi vardır? Yoksa iki nesne mi? Çok tartışılır!

Yine de Doğu'da halen her tür hafifleme uygulamalarına rağmen devlet gücünü, ağırlığını koruyor. Osmanlı'dan beri Türkler için 'Devlet Ana' diye hitap edilen, gerçekte diktatör bir babadür devlet. Ve binlerce yıldır toplumun derinlerine kök salmış pederşahi iklim, ağır devletçi politikalarıyla öznenin, "asıl olan devletin bizzat kendi öz varlığı" olduğunu bize kanıtlamaktadır; "Söz konusu devlet ise gerisi teferruattır!" yani devletin bekası, insandan da, halktan da önde gelir.

Aynı durumun benzerlerinden farklı olmadığı açıktır. Çin'de, İran'da, Rusya'da her tür kendine özgü gelişim süreçlerine rağmen, insana, topluluklara, özel durumlara, istisnalara, diğerlerine bakışı Türkiye'den öyle çok da farklı değildir.

Çerkeslerle, Rusya'nın arasındaki sorun, Türkiye'nin, Kürtlerle olan sorununa benzemez. Her iki sorun da, etnik ve egemenlik sorunları altında değerlendirilebile...

Her iki tarafta da çözüm yolları mutlaka

farklı olacaktır. Prensipite bir olsa da.

Nazilerin Avrupa'da uyguladığı Yahudi ve Çingene soykırımını ya da Rusların fail olarak katıldığı Katın trajedisini bugün insan olan herkes derininde hisseder. Bosna'da Müslümanlara, Sudan ve Nijerya'da Hristiyanlara karşı yapılan imha savaşları vb. kıyımlar, insan yüreğini burkar. İnsan olmanın erdemi ve gereği budur.

Ve yeryüzünün farklı ülke ve bölgelerinde yüzlerce facia yaşamış bulunan halklar kadar, Çerkes halkının acısını yüreğinde duymak için Çerkes olmaya da gerek yoktur. Sadece insan olmak yeterlidir.

Rus ya da bir başka kökenden de olsa, insani eğilimler ve çağdaş hukuk normlarını bilen ve uygulama iradesinde olan her hangi birey ve kurum, mutlaka bugün 'Çerkes Soykırımı'nı ve 'Büyük Sürgün'ü tanımalıdır.

Tarihte yapılmış böylesi bir acımasızlık ise uygulayıcılarının torunları tarafından kabul edilmek bir yana, sorgulanmalı ve teşhir edilmelidir.

Henüz böyle bir dünya ile karşı karşıya değiliz. Dar bakış açısı, tarihsel düşmanlıklar doludur geliyor. Duyarsızlıklar, sertlikler ve baskıcı tutum süregeliyor. Karşısındakini yok saymak, saygı göstermemek aslında gerçekte insanoğlunun hayvanlıktan insanlığa geçişinde ne kadar yol al(ama)dığını da kanıtlıyor. Bazı istisnalar olsa da!

Dönemin Rus yöneticileri ve askeri önderleri bugün yaşıyor olsalardı, Lahey'de yargılanan Sırp kasaplar gibi yargılanırdı. Oysa onlar bazı torunları tarafından kutsanan büstleriyle, işgal topraklarında boy gösteriyorlar. Bugün eski Çerkes ülkesinden -Çerkesya'dan- geriye kalan Karadeniz kıyılarının mahzun kent ve kasabalarında soykırımcı Rus general ve üst düzey yöneticilerinin büstleri hâlâ kent meydan ve bulvarlarında boy gösteriyor ve Çerkes ulusuna yapılmış tüm haksız ve canice uygulamalar, kahramanlıkla bir tutularak soykırıma uğramış halkın çocuklarının yüreklerini kanatmayı sürdürüyor.

Bütün bu son Soçi Kış Olimpiyatları'nın arkasında da bu gerçek yatıyordu. Soykırım ve sürgünün 150. yılında yapılan kutlamalar, sanki yüz binlerce insanın canını alarak uygarlık taşıdıklarını düşünenleri onurlandırır gibi gerçekleştirildi. Ve binlerce

yıldır barış ve kardeşlik emellerine hizmet ettiği söylenen olimpiyatlar, kendi yurtlarını savunan insanları vahşilere, gerçek vahşet uygulayıcılarını ise uygarlığın mimarlarına çevirmişti. Rus idaresince çocuk, yaşı ve kadın demeden imha ederek, Çerkesleri bu topraklardan çıkartmış olmalarının açık bir kutlamasına dönüştürülen Soçi Olimpiyatları da Karadeniz'in bu unutulmuş kıyılarında bu halkı ve ülkeyi de sonsuza kadar ölüm ve yok oluşa doğru itiveriyordu...

Olması gereken olmuyor her zaman. İnsanlar hangi şeyin doğru, hangisinin zararlı olduğu konusunda farklı düşünce, kanaat ve bilgilere sahipler. Bu farklılıklar, kişileri, toplulukları, kurumları birbirlerinden bağımsız kılıyor.

Uyumun, birlikte yaşamanın ve barışın yolları da giderek bize uzak düşmeye başlıyor. Sonra bir dizi sorun arka arkaya geldiğinde, yıldızların uyumsuzluğu ortaya çıkıyor. Ve (sevgili) Mars karar veriyor. Sanki tıkıldığı delikten çıkıp emrediyor; "Savaşın!" diye.

Biz aslında uysal insanlar da Mars'ı kıramayacak kadar nazik varlıklar olduğumuz için, yeriz birbirimizi.

Gerçekte her sorunun bir çözüm yolu vardır. Hatta belki birkaç çözüm yolu. Ancak bu bazılarının işine gelmez ve askıda kalan sorunlar, sürekli kanayan bir yara gibi ağıttan akmayı sürdürür, durur.

Ne zaman taraflar yitirdiklerinin farkına varır, o zamana kadar...

Rusya ile Çerkesler arasında, Soçi Olimpiyatları'yla küllenmiş sorunlar, gerginlikler, tekrar tekrar su yüzüne çıkmakta ve sorun giderilmediği sürece de çıkmayı sürdürecektir.

Tarihi geri çevirme kabiliyeti bulunabilse, bazı olaylar hiç yaşanmamış olabilseydi, bugün Rusya'nın güneyindeki bu bölgede, 25 milyondan fazla nüfuslu ve 350 bin kilometrekare genişliğinde özgür bir Çerkesya Cumhuriyeti yaşıyor olabilirdi.

Fakat olan olmuştur, tarih bir daha değişemez ve geri döndürülemez şekilde cereyan etmiş, binlerce yıllık geçmişe sahip bu özgün halk neredeyse dibinden budanmış ve kökleri orselenmiştir. Bir daha bir araya gelmeyecek şekil ve usullerde dağıtılmış, yok oluşun kucağına bırakılmıştır.

O zaman bu zamandır, Çerkes halkı hep ağlıyor. Gözleri ağlamasa bile, yürekleri...

O zaman bu zamandır, hep içlerinden konuşuyorlar. Diyalogu yasak ettiler ister istemez kendilerine.

O zaman bu zamandır, yaşayanlar ile ölümler arasında bir fark kalmamıştır.

Gerçi bu halk ölümlerine de yaşayan muamelesi yapmıştır çoğu zaman... Fakat bu kez olanlar yaşayanlara ölü muamelesidir!

Şimdi Çerkeslerin arasından bazıları çıkmış "Biz yaşamak istiyoruz" diyorlar!

Oysa yaşamak, gevşemek ne güzel! Kendine 'biçilmiş rollerde' ve rotalar sınırında dolaşmak varken!

Bu gençlere de ne oluyor? Bu zamana kadar olan her şeyi sorguluyorlar!

Çerkes coğrafyasında yeni bir şeyler mi oluyor? Ya da olacak?

Yeni roller, yeni kartlar... Hiç olmadığı kadar derinden gelen bir toplumsal tektonik hareketlenme...

Ve olağanüstü dinamizm... Belki bugünleri beklerken, göbek çatlattı ama, hiçbir şey değişime engel olamayacak.

Burada Çerkes aydınları şöyle bir durup düşünmeli; manipülasyona gelmeden, seçenekler içinde en mantıklı, kendi toplumsal bünyesini ve gelişimini sağlıklı biçimde tesis ederken, insanlığın barış iklimine de zarar vermeyecek bir adım atabilmeyi başarabilirler mi?

Kıscacası başkalarınınkini değil, kendi rolünü, oyununu ve senaryosunu canlandırmak durumunda aydınlar.

Kurgusu, soru/yanıtları, metodolojisi, kronolojisi tamamen Çerkes ve Kafkas coğrafyasına uygun olan.

Böylesi bir durumda Almanya'dan Yahudilere, Rusya'dan Polonya'ya yaptığı özrün daha büyüğünü istemek de Çerkes aydınlar düşüyor.

Rusya, Kafkasya ve Çerkesya'da yaptıklarından dolayı, bölge halklarından özür dilemeli ve uygulamaların tamiri ile bölgesel barışın yeniden imarı için yapıcı bir tutum sergilemelidir.

Tarihi geri döndürmek mümkün değildir. İstenmeyen durumların yeniden ortaya çıkmasını önlemek için özgürlükçü, demokratik ve sorunları çözümlemeden yana bir irade gerekmektedir. Bunun için tarafların karşılıklı olarak kendilerini savunma psikolojisi durumundan çıkartmaları, güvenlik ortamının sağlanması ve özeleştirile içten bir yaklaşım geliştirmeleri gerekmektedir.

Şimdi Çerkes aydınlarının önceliği, Rusya Federasyonu hükümeti ve Duma'dan bu özrü, tarihsel olayların hümanist ve objektif bir bakış açısıyla irdelenip komisyonlar kurulmasını beklemektir. Tabii beklerken boş durmamalı, 'Sürece olumlu katkı verebilmek için neler yapılabilir?' sorusunun yanıtı aranmalıdır?

Bir Ceza Hikayesi

SUZAN YILMAZ OKAR

Ergenekon süreci, darbecilerden hesap sorulduğu, sivilleştirildiği, demokratikleşildiği yalanı üzerine kuruluydu. AKP ve Gülen Cemaati ortaklığıyla yürütülen bu davalarla düşman belirlenen herkes aynı hukuksuzluğun esiri haline getirildi. Ama sesi boğulanlar yılmadan konuştu. Haksızlığı, hukuksuzluğu, adaletsizliği anlattılar; en çok da iç sesleriyle. Suzan da kendi iç sesiyle "dışarıdaki" birinin "içerisini" anlatıyor; çocukluğundan bu yana geçen onca zaman içinde iktidarlar ve rejimler değişse de, hep aynı insanların aynı nedenlerle hedef alındığını gösteriyor bize. Hedef alınanlar neden hedef alındığını biliyor. Hedef alanların bilmediğini ise Suzan söylüyor bize: "Ama yine de onların bizden beklediği gibi korkuyla yaşamaya boyun eğmedik."

-Ahmet Şık-

Bu kitap bir aylık öyküsü mü? İlk bakışta öyle denebilir. Döneme özgü kurgusal gerekçelerle dört duvar arasına kapatılmış bir adamın dışarıdaki sevgilisinin "sensizlik" öyküsü. Ama daha derininde bu bir birleşme, bir "senlilik" öyküsü. Suzan ile Baha, bu zorlu ayrılığı yaşamaları sayesinde bu denli birleşebildiler belki de. Ayrılığın diyalektiği... Tüm zalimlikleri aşan ve aşağılayan güzelim bir diyalektik.

-Ender Helvacıoğlu-

Kitabı okurken Suzan'ın kelimelerini duydum, sevdiği için atan kalbini, gözlerini gördüm yeniden. Bu kitap bu ülkede insanca yaşamak isteyenlere ödetilen bedellerin kalbe ve gözlerle yansımasıdır.

-Melda Onur-

Ukrayna'daki devrimci süreç Yanukoviç'in devrilmesinin ardından ikinci perdesini yaşıyor...

EMPERYALİSTLERE VE RUSYA'YA KARŞI...

Yatseniuk-Turchinov ikilisinin yeni hükümeti, AB ve IMF ile imzaladığı rezil anlaşmanın ardından işçilere ve halka karşı vahşi bir saldırıya başladı.

Buna karşılık Güneydoğu Ukrayna'daki ayrılıkçı hareket, sahtekar hükümete karşı geniş kitlelerce desteklenerek güçlendi. Kiev'in cevabı ise askerler ve tanklar göndererek bu hareketi bastırmaya çalışmak oldu.

Aşırı sağcı, neo-Nazi ve emperyalizm yanlısı güçlerin hareketine sahne olan Maydan gibi, bu sefer de doğunun gerici güçleri (Rus şovenleri ve Stalinciler) Kiev'deki oligarşik hükümete karşı mücadele etmek yerine, gerici bir ayrılıkçı hareketle Ukrayna işçilerinin ve ülkenin bölünmesi çabasına girdiler.

Gerek yeni Ukrayna hükümeti, gerekse de Moskova, yarattıkları krizi işçi sınıfının omuzlarına yükleyerek devrimci süreci bastırma derdine düştü. Bu iki güç de emperyalizmin taşeronlarıdır. Anlaşamadıkları tek nokta, yağmalanacak Ukrayna kaynaklarının nasıl paylaşılacağıdır.

Kardeş halklar arasında çatışma çıkarılmasının nedeni de budur.

Donetsk Halk Cumhuriyeti, Ukrayna işçi sınıfını bölerek ülkenin tasfiyesine neden olacak 'bağımsızlığı' isteyen gerici ve ilhakçı bir harekettir.

Kiev ise sadece ayrılıkçı hareketi değil, ülkenin en sanayileşmiş bölgesinin işçilerinin olası tepkisini de kana boğmak için tanklarını kullanmaktadır.

Şimdi bu iki güç de yarattıkları çatışmayı frenlemeye çalışsa da, kontrolü çoktan ellerinden kaçırdıklarından, artık her ikisi de emperyalizm yanlısı kuvvetler olan Kiev'in ve Putin'in saldırılarını durdurabilecek tek güç, ancak kendi yöntemlerini kullanan örgütlü işçi sınıfı olabilir.

Bizler ne Kiev Hükümeti'nin ne de Putin ve ona bağlı 'Donetsk Halk Cumhuriyeti'ndeki ayrılıkçı uşaklarının yanında yer alıyoruz; zira ikisinin de Ukrayna'nın farklı şekillerde sömürgeleşmesine neden olacak mekanizmalar olduğunu biliyoruz, ikisinin de Ukrayna'nın geleceğine ya da toplumsal sorunlarının çözümüne dair bir önerisi olmadığını görüyoruz. Hem Kiev'in tanklarına, hem de 'Donetsk Halk Cumhuriyeti' maskesi ardına gizlenmiş ayrılıkçı çeteye karşı duruyoruz.

İki burjuva projesine karşı da Ukrayna işçi sınıfının birliğini savunuyoruz. Hem tarihsel Rus zorbalığının, hem de tıpkı Putin gibi, sömürgeleştirmeden başka bir amacı olmayan AB ve IMF projesinin bozguna uğratılması için mücadele ediyoruz.

Ukrayna: Karşıdevrimci önderlikler tarafından yeniliğe uğratılmış ulusal mücadeleler tarihi

Ukrayna, önemli ulusal kurtuluş mücadeleleri geleneğine sahip ülkelerden biridir. Ne yazık ki, aynı zamanda karşıdevrimci liderliklerin ihanetlerinin bir tarihidir Ukrayna tarihi. Bugün yine devrimle karşıdevrim arasındaki bu keskin ikilemin yeni bir versiyonunu tüm yalınlığıyla görebiliyoruz.

Troçki'nin bugün de geçerliliğini koruyan savını hatırlayalım: "Dördüncü Enternasyonal, Ukrayna meselesinin muazzam önemini, sadece Doğu ve Güneydoğu Avrupa'nın değil, bir bütün olarak Avrupa'nın kaderi bağlamında açık biçimde anlamalıdır. Burada Fransa nüfusuna eşit bir nüfusa, istisnai derecede zengin topraklara ve en önemlisi stratejik öneme sahip bir ülkeden

bahsediyoruz." [1]

1922'de Bolşeviklerin benzeri görülmemiş bir tarihsel deneyim olarak Sovyet Sosyalist Cumhuriyetler Birliği'ni kurmalarıyla, devrimci bir politika olarak ulusal kendi kaderini tayin hakkı mümkün kılındı. Bu dünyanın tüm ezilen ulusları için, farklı ulusal kimliklerin özgür iradeleriyle paylaşıtları ortak amaçlarla nasıl bir federasyon çatısı altında birleşebileceklerini gösteren bir örnekti.

"Bürokrasi Büyük Rusya'nın halklarını da boğduğu ve yağmaladığı ölçüde, ulusal umutların katledildiği Ukrayna'da mesele daha karmaşık bir hal aldı. Başka hiçbir yerde Ukrayna'daki boyutlarda kısıtlama, baskı ve yağmalar, ve genel olarak bürokratik tiranlık görülmedi. Bunların amacı halk yığınlarının özgürlük ve bağımsızlık özelemlerini ezmektir. Totaliter bürokrasi için Sovyet Ukrayna artık sadece ekonomik birliğin yönetsel bir birimi ve SSCB'nin bir askeri üssüydü." [2]

1990-1991'de Stalinist diktatörlüğün yıkılması ve bunun sonucunda SSCB'nin dağılmasıyla birlikte merkezkaç akımlarda bir patlama yaşandı.

Devrimci sürecin ilk aşaması

Viktor Yanukoviç'in yıkılışı, Avrupa kapitalizminin en zayıf halkalarından birinde yükselen devrimci sürecin ifadesiydi. Ekonomik kriz, nüfusun dörtte birinin yoksulluk sınırında yaşaması ve 3 milyona ulaşan işsiz sayısı, yani dünya devrim örneklerinde yer alan bu temel unsurlar Ukraynalı yığınları harekete geçirdi.

Yanukoviç'in yıkılması Ukrayna halkının devrimci seferberliğinin büyük bir zaferiydi; baskı aygıtları bölünmüş ve siyasi iktidardan temel kurumları felç olmuştu. Demokratik nitelikli bu devrimci süreç, bir taraftan hükümeti yıkıp baskıcı bir rejimi işlemez hale getirmiş, hem Avrupa Birliği'nin hem de Rusya'nın ülkedeki ajanlığını yapan Yanukoviç'i devirmişti; Yanukoviç son süreçte AB sürecini frenleyerek Rus yanlısı bir görüntü çizse de, uzun süre AB sürecini o yürüttü.

Dediğimiz gibi, ulusal sorunu, uluslararası sınıf mücadelesinden soyutlayarak anlayamayız. Küresel Stalinist solun iddiasının aksine, Rusya'nın baskısına tepki, dünya devrimi lehine, ilerici bir harekettir.

Öte yandan Rus baskısının zayıflatılması ülkedeki ulusal sorunun çözümüne yetmez.

Kitle hareketinin yönü, derin biçimde devrimci önderlik yokluğundan etkilenmiştir. Hareket farklı burjuva kesimlerin ve faşist akımların önderliği altına girmiştir. Ukraynalı yığınların kahramanca kalkışması, AB umutlarına mahkum edilmiş, devrimci sürecin ilk aşaması paradoksal bir biçimde daha da emperyalizm yanlısı başka bir burjuva hükümetiyle sonuçlanmıştır. Yıkılan Yanukoviç hükümetinin yerine –her ne kadar zayıflatılmış da olsa- Yatseniuk önderliğinde zorba-Bonapartist bir geçici bir hükümet gelmiştir. Rus baskısını zayıflatılan devrimci hareket, yine paradoksal biçimde bu sefer AB ve IMF emirleri altında doğrudan emperyalizm yanlısı bir hareketin güçlenmesine neden olmuştur.

Geçici Yatseniuk hükümetinin IMF ile imzaladığı anlaşma ülkenin sömürgeleştirilip AB'ye teslim edilmesi yolunda önemli bir adımdır. İmzalanan plan, silahlı kuvvetlerin doğrudan CIA tarafından yeniden yapılandırılarak, Maydan'da gordugumuz Nazi kuvvetlerinden müteşekkil bir Ulusal Muhafız Birliği kurulması da dahil olmak üzere Ukrayna halkına karşı korkunç bir saldırıyı içermektedir.

Bu hareket ulusal sorunu çözmekle kalmamış, AB ve IMF tarafından çok daha doğrudan bir sömürgeleştirme hareketini başlatarak, belli bölgelerde güçlü Rus yanlısı bir hareket doğurmuştur.

Bununla birlikte bu ilk durumun dengede kalması mümkün değildir. En önemlisi, yeni hükümetin sonlandırmamayaacağı bir devrimci süreç artık başlamıştır. Kitleler devrimci önderlik yokluğunda devasa bir kafa karışıklığı içine girmiştir, öte yandan istikrar bitmiş, karmaşık ve kafa karışıklığı yaratan bir biçimde de olsa devrim ve karşıdevrim arasındaki yüksek yoğunluklu çatışma başlamıştır. Böyle bir mücadele uzun yıllardır bırakın Ukrayna'yı, Avrupa çapında dahi görülmemiştir.

Kırım'ın durumu

Yanukoviç'in düşüşü aynı zamanda Putin'in de kaybetmesi anlamına geliyordu; zira Ukrayna'nın eski Devlet Başkanı sadece emperyalizm yanlısı bir oligarşi ajanı değil, aynı zamanda doğrudan Kremlin'in de ajanıydı. Putin bu duruma askeri bir saldırganlıkla Ukrayna'nın egemenliğini tehdit ederek cevap verdi ve askeri birliklerini yollayarak

Kırım yarımadasını işgal etti, binlerce asker marifetiyle havaalanlarını, devlet binalarını ve Ukrayna'ya ait askeri üsleri kontrolü altına aldı.

Kırım yarımadası bugün bir Rus bölgesidir. Stalin tarafından başlatılan ve Tatarların etnik temizliğe tabi tutulduğu korkunç Ruslaştırma sırasında 190 binden fazla Tatar Özbekistan, Kazakistan ve diğer Rus bölgelerine sürüldü. Kırım'daki Tatar nüfus kırıldı ve daha sonra Rus yerleşimcilerle doldurulacak olan topraklarından sürüldü; dolayısıyla Kırım'daki mevcut Rus 'çoğunluk'un esasen 18. Yüzyıl sonlarında başlatılan Ruslaştırma politikalarının ve özellikle 1944-1945 soykırımının bir sonucu olduğunu söylemek mümkündür.

Kırım, Moskova için ekonomik olduğu kadar (boru hatları ve yoğun iç turizm) askeri olarak da çok önemli bir bölgedir. Rusya'nın Karadeniz filosunun konuşlandığı devasa Sivastopol Deniz Üssü de orada yer almaktadır. Putin, sahneye koyduğu referandum saçmalığıyla Kırım'ın Ukrayna'dan ayrılıp Rusya tarafından ilhakını sağlamıştır.

Putin'in sürekli gündeme getirip kullandığı Kırım 'ulusal' sorunu esasen ilerici bir amaç taşıyor. Bu, Maydan hareketine karşı kendi kaderini tayin hakkı olmayan bir bölgeyi kullanarak verdiği yanıttan başka bir şey değildir.

Devrimci sürecin ikinci aşaması

Derin ekonomik krizi işçilerin omzuna yüklemek isteyen Kiev hükümeti kitlelerin mücadelesinde yeni bir süreç başlattı.

Her ne kadar medya aracılığıyla başlatılan dezenformasyon kampanyası Güneydoğu Ukrayna'daki kalkışmanın 'ayrılıkçı güçler' ve 'Rusya yanlıları' tarafından yönetildiği bilgisini yaysa da, gerçekte çok daha karmaşık bir hareketle karşı karşıyayız.

Güneydoğu Ukrayna ve özellikle Donetsk bölgesi Ukrayna'nın en ileri derecede sanayileşmiş bölgesidir. Madencilikten metalurjiye ve kimya sektörüne ülkenin en çok işçisinin yaşadığı bölgedir burası.

Ekonomidaki arıza nedeniyle Ukrayna para biriminin yüzde 50'den fazla değer kaybetmesi sonucu en çok alım gücü etkilendi. Artan işsizlik, IMF'nin dayattığı önlemler paketinin gaz fiyatlarını yüzde 50 artıran ve kamu sektörü çalışanlarının ücretlerini donduran Kiev hükümetince uygulanmaya başlaması ile enflasyon arttı. Bütün bunlar işçilerin önemli katılımıyla başlayacak ciddi bir toplumsal patlama tehdidi oluşturdu.

Gaz fiyatının artması, hava sıcaklığının -20'ye kadar düştüğü bir bölgede, birçok aile için ölüm-kalım mücadelesi anlamı taşıyordu.

Esasen kitleleri hareketlendiren arkaplan budur. Bir muhabirin tanıklığına göre "Donetsk'te en önde fabrika mühendisleri ve madenleri kapanan ya da küçülen madenciler yer almakta. Bu yuzden en önemli taleplerden biri sanayinin millileştirilmesi. Hükümetin yürürlüğe koyduğu son önlemler paketi ise krizi daha da derinleştirmekte." [3]

Kapitalist restorasyon ve kamu mülklerinin yağmalanması sonucu, bölge ülkenin en önemli servetlerine de ev sahipliği yapmaya başladı. Ukrayna'nın en zengin ve Avrupa'nın sayılı zenginlerinden biri olan Rinat Ahmetov, yağmaladığı devlete ait madenler sayesinde kurduğu sanayi imparatorluğunu metalurji ve

bankacılık yatırımlarıyla büyüttü.

Ukrayna burjuvazisi Doğu ve Batı'nın büyük oligarklarından oluşuyor. Bazı büyük kuruluşların sahipleri, özellikle tarım, gıda, kimya, otomotiv ve metalurji alanında faaliyet gösterenler, Rus sermayesiyle doğrudan rakip olduklarından Rusya'yla birleşmek istemiyorlar. Esasen bu Ahmetov gibi Rus yanlısı -Yanukoviç'in partisine üye- birinin neden Rusya ile gümrük birliğine karşı çıkıp AB ile entegrasyonu desteklediğini açıklıyor. Ülkenin yok olması pahasına emperyalist sermaye ile güçbirliği yapmak muhtemelen daha çekici geldi Ahmetov'a.

Milliyetçilik tuzağı gerekli ve ilerici işçi isyanını durduruyor

Ezilmiş bir ulusun hem tarihi Rus tehdidine, hem de Batı emperyalizmine karşı duruşu olarak ortaya çıkmış olan ilerici ulusal mücadelesi devam etmeli ve hem Moskova'nın, hem AB-IMF pakütünün hem de Kiev hükümetinin politikalarıyla mücadele edilmelidir.

Donetsk Halk Cumhuriyeti'nin ilhakçı niyetinin ve hem Ukrayna işçi sınıfı tarafından hem de dünya tarafından reddedilmesi gereken 11 Mayıs referandumu ile ortaya çıkmış suç örgütünün ise bu mücadeleyle bir ilgisi yoktur.

Ukrayna işçi sınıfının birliği önünde, birçok engel var. Maydan'da ortaya çıkmış ve esasen Kiev yönetimine karşı olan halkın öfke ve nefretini kendi değişimlerine taşıyan gerici sağcı güçler bu tehditlerden en ciddisidir.

Doğu Ukrayna'daki ulusal sorun da, derin toplumsal sorunun çözümü önünde ciddi bir tuzaktır. Ukrayna işçi sınıfının birincil tepkisi Kiev yönetimine ve IMF'nin sömürgeleştirme projesine olması gerekirken, bu sosyal öfke Rusya yanlısı ulusal bir yöne kanalizasyon olmuştur. Ruslar Ukrayna'da ezilmiş ulus statüsünde sayılamazlar, tam tersi baskın etnisidir. Devrimci Marksizm ezilen ulusların kendi kaderini tayin hakkını savunur, ezenlerin değil.

Ne var ki, Maydan'ın zaferi hükümeti Ukrayna halkını birleştirmeye sevk edemedi. Tam tersine, Yatseniuk IMF planı marifetiyle başlattığı sınıfsal saldırıyı Rus etnisiteye karşı Bonapartist ve provokatif bir saldırıyla birleştirdi ve Rusçanın resmi dil olarak kullanılabilmesini yasakladı. Bu yapıldı kadar bölgedeki ayrılıkçı akımlar kitlesel bir ağırlığa sahip değildi. Bu saldırı işçi sınıfını gerici, ayrılıkçı davaya itti.

Birleşik Ukrayna işçi sınıfı mücadelesi -ki gerekli olan buydu- yaratılan ulusal tehdit algısıyla Güneydoğu Ukrayna'nın mücadelesinin sınıfsaldan ulusala kayması ve DHC'nin (Donetsk Halk Cumhuriyeti) kurulması ve Rus ilhakına kurban edildi.

Maydan'da yaratılan 'AB'nin yayamları iyileştireceği' yanılsamasının Doğu Ukrayna'daki karşılığı da "Rusya'nın bir alternatif olacağı" yanılsamasıdır. Gerici ideolojiler yüzünden Kiev yönetimine karşı birleşik Ukrayna işçi sınıfı mücadelesi yükseltilememektedir.

Doğu Ukrayna'da Rusya yanlısı aşırı sağ ve antisemitist -Opilot gibi- örgütler başrolde ve Çar zamanından kalma Novorossiya (Yenirusya) ismini kullanarak ihtilali derinleştirip kitleyi gerici bir davaya, bir intihara ve ayırmaya sürüklüyorlar; tıpkı Maydan'da at kosturan ve Yanukoviç'i indirdikten sonra bu seferberliği sürdürüp oligarklara saldırması gereken kitleyi sabote edip sağcılaştıran Sağ Sektor ve Svoboda (Özgürlük) partisi türünden aşırı sağ örgütler gibi. Bu ikiz kardeşler işçilerin öfkesini gerçek düşmanlardan, Ukrayna burjuvazisi, Rus ve dünya emperyalizminden uzak tutmada

birbirleriyle yarışıyorlar.

Nisan ayında Kuzey Amerika diplomasisi, AB ve Rusya arasında varılan anlaşma açıkça göstermiştir ki Putin'in derdi ele geçirdiği Kırım'ı elinde tutmak ve Doğu Ukrayna'yı bunun için bir pazarlık aracı olarak kullanmaktır. Bu yüzden anlaşmaya göre çatışmasızlık olacak, işgal altındaki kamu binaları boşaltılacak ve Doğu'daki savaşçılar silah bırakacaktır; Putin'in bağımsızlık referandumunun ertelenmesi çağrısının ve 25 Mayıs Başkanlık seçimlerine müdahale etmemesinin nedeni de aynıdır.

Putin'in Doğu Ukrayna'da Kırım'da yaptığı gibi harekete geçememesinin nedeni, oradaki devrimci sürecin, kendisi de ekonomik krizde olan Rusya'ya da sirayet etmesinden korkmasıdır; fakat aynı nedenden bölgede olan biteni de kontrol edememektedir, bina işgallerinin sonlandırılmasını ya da referandumun ertelenmesini sağlayamamıştır.

Donetsk ve Lugansk'taki referandum, Rusya ile ticari ilişkileri için kaygılanan Rusya bağımlısı burjuvalar tarafından Kiev hükümetine karşı olası bir birleşik kitle hareketini önlemek için düzenlenmiştir.

Organizatörlerine göre -doğrulamak mümkün değil- referanduma kitlesel bir katılım -yüzde 70, 80- olmuş ve dev bir çoğunluk (yüzde 90) bölgelerinin bağımsızlığı yönünde oy kullanmış. Sorulan soru (bağımsızlığa taraftar ya da karşı olduğu) elbette bu bağımsızlığın nasıl ete kemiğe bürüneceği sorusunu yanıtlamıyor, zira ilhak taraftan olanlar azınlıkta. Esasen referandum hilelidir, zira referandumun konusu BAĞIMSIZLIK olduğu halde sonuçlar açıklanır açıklanmaz DHC, Rusya ile birleşme isteğini ilan etmiştir, ki araştırmalara göre çoğunluğun böyle bir isteği yoktur. [4]

Referandum sonucunda gerici bağımsızlıkçı odaklar güç kazanmış ve bu sayede emperyalizm yanlısı Kiev hükümetine karşı birleşik bir işçi sınıfı hareketi başlatılmasının yolu tıkanmıştır. Tüm gücümüzle Ukrayna işçi sınıfına tuzak kuran bu hileli referandumu reddetmeliyiz.

Emperyalizm yanlısı Kiev hükümetinin Doğulu isyancılara karşı başlattığı askeri operasyon da tam bir fiyatasko olmuştur. Düzenli ordu askerleri sivil halka ateş etmeyi reddederek silah bırakmış, düzenli ordunun yerini emperyalistlerin yardımlarıyla ve neo-Nazi örgütlerin militanları arasında toplananlar kurulan yeni kuvvetler (Ulusal Muhafızlar ve Alpha Bölüğü) almıştır.

Askeri operasyonlar güçlendirilerek isyancı şehirler etrafındaki ablukasılaşmıştır. Bizler baskıcı Kiev yönetiminin Doğu Ukrayna halklarına karşı olası bir kıyımına karşı duruyoruz!

Harekete geçen güçler sadece gerici değil. Rusya yanlısı milliyetçilik yerine Kiev rejimine karşı birleşik bir işçi sınıfı hareketinin mümkün olduğuna dair sesler de yükseliyor. Krivoy Rog madencileri -ki Maydan hareketini desteklemişlerdi- şimdi bir 'İŞÇİ MAYDANI' çağrısı yapıyorlar. Nisan ayında Sukha Balka EVRAZ [5] yönetimine karşı sokağa çıkan işçiler, sanal ücret artışlarını protesto etmek için değersiz madeni paraları konfeti yaptılar.

Çağrılar da şöyle: "... Aynı zamanda yetkililerden madenci öz savunmasını meşru görmelerini ve Madenci Tugaylarını silahlandırmalarını istiyoruz. Örgütlü işçiler ve işçi öz savunma birlikleri Ukrayna'da tırmanan şiddeti durdurabilir. Örgütlü işçilerin kontrolü altındaki yerlerde kitlesel eylemler kitlesel ölümlerle sonuçlanmıyor. İşçiler Krivoy Rog'daki Maydan hareketini desteklediler." [6] Ukrayna Bağımsız Madenciler Sendikası da uluslararası bir kampanya için İngiliz işçilerine bir çağrı yaptı. [7]

Esasen bunlar marjinal örnekler değil. Krivoy Rog'da işçiler öz savunma birlikleri kurarken, Chemo Hrad -Lvov bölgesi- işçileri Rinat Ahmetov'a ait enerji santralini kamulaştırdı. Lugansk eyaletinin Krasnodon kentinde ise genel greve giden işçiler ve madenciler kentin kontrolünü alarak hem ayrılıkçılarla, hem de Kievle işbirliğini reddetti. Kendi Maydan hareketlerini kuran işçiler kendi sosyal adalet taleplerini (daha yüksek ücret, taşeron işçiliği son) yükselttiler ve tek kurşun atmadan, pasif bir direnişle bile karşılaşmadan kenti ele geçirdiler. [8]

Diğer taraftan Doğu Ukrayna'da 280 bin işçi çalıştırılan Ahmetov'un fabrika işçileri de harekete geçti. Aynlık sonucunda pazarlarını kaybetmekten korkan büyük burjuvaların emirleri altında (Mariupol dahil) beş şehri alan ve Rusya yanlısı milis gücü kuran işçiler küçük silahlı gruplar marifetiyle barikatlı caddeleri temizleyip "düzeni yeniden sağladı".

Ne Putin'in, ne Yatseniuk-IMF cephesinin, ne de Ahmetov'un önderliği altında bir geleceği vardır Ukrayna işçi sınıfının, fakat bu hareketler en azından Doğu Ukrayna'da işçi sınıfının tamamen Rusya yanlısı gerici hareketle kanalizasyon olmadığını göstermeleri açısından önemlidir; daha genellersek bu hareketler bize işçilerin kendi sorunlarını kendi kontrolleri altına alabileceğine ve hem Rusya yanlılarını, hem de Kiev rejimini federebileceklerine dair umut besleyebileceğimizi göstermektedir.

UKRAYNA'NIN BÖLÜNMESİNE DE, IMF'YE TESLİMİNE DE HAYIR!

NE AB-IMF NE PUTIN! YAŞASIN BİRLEŞİK

UKRAYNA İŞÇİ SINIFI!

YAŞASIN BAĞIMSIZ VE SOSYALİST UKRAYNA!

Ukrayna tarihsel olarak Rusya egemenliği altında ezilen bir ülkedir. Ekonomik krizin boyutuna göre burjuva kesimler arasındaki merkezkaç kuvvetler farklı yönlere kayabilmektedir: Emperyalizme verili bağımlılık sonucu Rusya'ya yakınlaşmak ya da Rusya'dan uzaklaşmak...

Devrimci sürecin ilk perdesinde kitleler Rusya'nın kontrolünde devlet aygıtını çalıştıran burjuva kılığını kovaladılar.

Şimdi, ikinci perdede, hedef doğudaki ayrılıkçı DHC tuzağı olmalı ve birleşik ve bağımsız bir Ukrayna yolunda işçi sınıfının birliğinden gelen güçle Kiev hükümetine haddi bildirilmelidir.

Güneydoğu Ukrayna işçilerinin yeni hükümete ve IMF baskısına karşı mücadelesini destekliyoruz, ülkenin bölünmesine karşı çıkıp birleşik bir işçi sınıfı isterken, bölge halkının Rusça kullanma hakkını da savunuyoruz.

Fakat güneydoğunun bağımsızlığını savunmuyor ve bölgedeki etnik çoğunluğun baskı altında olmayan Ruslar olması hasebiyle bunu bir kendi kaderini tayin olarak görmüyoruz. DHC'yi ve 11 Mayıs referandumunu tanımıyoruz.

Bir kez daha ilan ediyoruz ki, ulusal sorun uluslararası sınıf mücadelesinin koşullarından bağımsız olarak anlanamaz.

Ayrılcılığın zaferi ve Ukrayna'nın bölünmesi, ülkenin işçileri ve ezilen halkı için tam bir yenilgi olacak ve bağımsız bir Ukrayna olasılığı yok ederek her parçanın emperyalizme bağımlılığını artırmakla kalmayıp ülkenin doğusunda yaşayan Rus nüfus üzerindeki baskıları arttıracaktır.

Kiev yönetiminin tankları marifetiyle yapılacak bir katliam sonucu oluşacak 'birlik' ise Avrupa ve Ukrayna işçi sınıfının yenilgisi olacak, Yatseniuk-Turchinov ikilisinin yılmaz savunucuları olan Almanya ve Fransa (ve Obama) hükümetlerini güçlendirip ülkenin sömürgeleştirilmesini hızlandıracaktır.

Ukrayna devriminin yolu işçi sınıfının birliğinden geçer. Karşı cephenin iki başı ise AB ve Putin'dir.

AB, ABD ve PUTIN, UKRAYNA'DAN DIŞARI! DOĞUNUN AYRILMASINA HAYIR! DONETSK HALK CUMHURİYETİ'NE HAYIR! İLHAKCILARA HAYIR!

FEDERALİZASYONA, AYRILMAYA, RUSYA'YA İLHAKA HAYIR!

KAHROLSUN YATSENIUK'UN IMF PAKETİ! EMPERYALİZMİN KUKLA HÜKÜMETİ DEFOL! FABRIKA VE MADENLER KAMULAŞTIRIL SIN! YAŞASIN BİRLEŞİK BAĞIMSIZ UKRAYNA! ÜLKEYİ VE BÖLGELERİ DEMOKRATİK BİÇİMDE YÖNETECEK ULUSAL SEÇMEN ASAMBLESI!

YAŞASIN İŞÇİ VE SOSYALİST HÜKÜMET!

NOTLAR

[1] "Ukrayna Sorunu", 1939

[2] Üsttekiyle aynı eser

[3] Bkz: http://internacional.elpais.com/internacional/2014/05/05/actualidad/1399319384_585225.html

[4] Bkz: <http://elcomercio.pe/mundo/actualidad/ucrania-podria-perder-185-su-territorio-mayo-noticia-1726191>: "The Guardian" gazetesinin yayınladığı. Sosyal Araştırma ve Siyasi Analiz enstitüsünün bir araştırmasına göre sadece %27lik bir kesim Rusya ile birleşmek istiyor.

[5] İngiltere'de kurulu ve Rusya ve Ukrayna yanında başka ülkelerde de faaliyet gösteren bir çokuluslu çelik ve madencilik şirketi.

[6] Bkz: <http://observerukraine.net/2014/05/12/appeal-of-the-kriviy-rih-basin-miners-to-the-workers-of-europe/>

[7] Bkz: <http://observerukraine.net/tag/kriviy-rih-miners/>

[8] Sol Muhalefet Bildirisi - 16.5-14. Bkz: <http://observerukraine.net/2014/05/08/for-an-independent-social-movement-for-a-free-ukraine/>

Sol mememizin altındaki cevahir...

HAKAN GÜLSEVEN

1994 sonbaharıydı. O gün çok canım sıkılmıştı. Mahkemeden karar çıkmış, 'bölücülük propagandası' yaptığım gerekçesiyle hakkımda iki yıl hapis cezası verilmişti. 'Bölücülük' sebebi, "Yaşasın halkların kardeşliği!" diye slogan atmaktı. Aynen böyle yazıyordu mahkeme kararında. Tam olarak, 16 Mart'ta, Halepçe katliamının yıldönümünde ODTÜ kampüsü içinde düzenlenen ve "Yaşasın halkların kardeşliği!" sloganları atılan gösterinin 'elebaşı' olduğum öne sürülüyordu...

Aynı gün ODTÜ'nün meşhur Mimarlık Amfisi'nde Cem Boyner söyleşisi vardı. Evet, geçen yıl Gezi Parkı'na gelip 'Ne sağcıyım ne solcu, çapulcuym çapulcu' yazılı bir dövizle poz veren parababası Cem Boyner'den söz ediyorum. Bu adam, 1994 senesinde Yeni Demokrasi Hareketi (YDH) diye bir parti kurmuştu ve bütün gazeteler, televizyonlar onu cilalıyordu. Bir kanaldan diğerine koşturuyor, Türkiye'de 'demokrasi' ve 'açık toplum' bayraktarlığına soyunuyordu.

İşin ilginç tarafı, bu YDH'nin içinde eski TKP'nin liderliğinden isimlerin de olmasıydı. Zülfü Dicleli bunlardan biriydi. (Bir zamanlar TKP Merkez Komitesi'nin en etkili ismi olan bu adam, şimdi işçi sınıfının tarihsel düşmanlarından MESS –Madeni Eşya Sanayicileri Sendikası- için danışmanlık yapıyor.) Aynı parti içinde Etyen Mahçupyan, Asaf Savaş Akat, Kemal Anadol, Kürşat Bumin, Cengiz Çandar, Can Paker, Kemal Derviş, Kadir Çöpdemir, Ümit Fırat, Abdullah Kığılı, Oya Kozlu, Faruk Süren gibi acayip bir topluluk da vardı.

Neyse... Mimarlık Amfisi'ne yollandık arkadaşlarla. Önerde bir yerlere geçtik. Amfi o kadar dolu ki, kapılardan taşıyor insanlar. Bizim arkadaşlar tarafından birkaç protesto oldu, "Yemezler!" diye başladı Cem Boyner, "Ben buraya konuşmaya geldim, konuşacağım." Protestoları durdurduk. Lüzumsuz yere 'anti-demokrat' görünmenin alemi yoktu!

Konuşmaya başladı muhterem. Belagat ve hitabet dersleri almış, belli. Bildiğiniz liberalizmi savunuyor. Öyle laflar ediyor ki, inanamazsınız. "Mesela ODTÜ ödenek sıkıntısı çekiyor, kütüphaneye kitap alınmadığından yakınıyorsunuz" diyor, "Kocaman bir ormanın var. Öylece atıl duruyor. Satın bir kısmını şirketlere ve kitap alın..." Şaka yapıyorum, aynen böyle diyor. "Mesela," diyor, "Urfa Ceylanpınar'da dev bir devlet üretme çiftliği var. Ama oradaki köylülerin aklıktan nefesi kokuyor. O kamu arazisi satılmalı, özel teşebbüs orada iş alanları açmalı, köylülere istihdam doğmalı..."

Ya sabır çekip soru sorma faslını bekliyoruz. Zira salon öfkelenidi iyice. Bizim arkadaşlar ağzının payını verir nasılsa...

Derken parlak iktisadi fikirlerini anlatmayı bitirdi Cem Efendi, 'demokrasi' ve 'özgürlük' faslına geçti. Nasıl yukarıdan konuşuyor! 'Demokrasi'den ancak YDH kurulunca bahsedilir olmuş, fevkalade demokratlarmış, ülkede değişim rüzgarları estiriyorlarmış, falan. Ve nihayet Kürt meselesine sıra geldi. Aynı ukala üslubuyla, "Türkiye'de Kürt sorununu ilk kez biz gündeme getirdik," diye lafa başladı. Kendime hakim olamadım ve ayağa fırladım. "Ne diyorsun sen ya?!" diye bağırdım ve cebimden mahkeme kararını çıkardım.

"Bak burada 'Yaşasın halkların kardeşliği'

dediğim için verilmiş iki sene hapis cezasının karan duruyor. Bu bir şey değil. Bu ülkede devrimciler Kürt halkının adını andıkları için öldürülüyor. Kenan Bilgin adında bir devrimci üç ay önce gözaltında kaybedildi. Çok demokratsın ya, bir sürü paran, bir sürü bağlantın var ya, bize kahve ağzıyla 'Yemezler' diye artistlik yapmayı biliyorsun ya, hadi git de işkencecilere 'Yemezler!' de, çıkar Kenan Bilgin'i ortaya. Burada palavra atma!.. Gelmişsin utanmadan Urfa'daki köylünün ağızdan ağzı kokuyor diyorsun. Kokuyor tabii. Urfa Ceylanpınar'daki köylünün de, İstanbul Kartal'daki işçinin de ağzı ağızdan kokuyor. Çünkü siz yiyeceksiniz! Bir türlü doymuyorsunuz! Siz yiyeceksiniz diye bu ülkenin halkı aç!.. Hem siz nasıl insanlarsınız be?! ODTÜ'nün ormanını satacakmışız!.. Biz, bu ülkenin üreten insanların, emekçilerinin çocuklarıyız, bu ülkede her şeyi bizim ailelerimiz üretiyor ve siz burjuvalar bizim olanı gasp ediyorsunuz. Yetmiyor, onurumuzu satmamızı istiyorsunuz. Sen para için her şeyini satabilirsin. Biz satmayız! Biz hakkımız olanı istiyoruz! Daha fazla palavraya lüzum yok, in oradan aşağı!.."

Salonda kısa bir sessizlikten sonra büyük bir alkış koptu. Herkesin öfkesi patlamıştı. Alkış dakikalarca sürdü. O kadar uzundu ki, anlatamam. Ne yalan söyleyeyim, hayatımda en gururlandığım andı. Kelimeler ağızımdan su gibi, öfkeyle dökülmüştü, o an salondaki birkaç dalkavuk dışında herkesle bütünleştiğimi hissettim.

Alkışlar yavaş yavaş dindikten sonra, Cem Boyner sahnede dakikalarca başı önde hiçbir şey söylemeden durdu. Sonra bana verilen ceza hakkında üzüldüğünü belirten birkaç laf geveledi. O 'Yemezler!' halinden eser kalmamış, belagat ve hitabet uçup gitmişti. Sahneden indi, bastı gitti... Kısa süre sonra da siyasetten çekildiğini açıkladı...

Bir başka Cem, Uzanların Cem anlatıyor: "2000-2001 yılbaşı... Yani 2000 yılının Aralık ayı falan... Tekneydim... Karayipler'de... Mustik Adası'nın açıklarındayım... İşte, eşim, çocuğum, çocuğum... Yeni demir atmışız... Aradan yarım saat bi saat geçti, birisi bağılıyor denizden, 'Ceeem, Ceeem!', Karayipler'in ortasında... Birisi Cem diye bağılıyor, bizim teknenin arkasından... Dedik kim bu falan, çıktım bi baktım Cem Boyner. Aaa n'apıyon falan, gel bilmem ne..."

Bunlar böyle bir hayat yaşarlar... İlerine bizzat tank oldum...

Ben Ayvalıklıyım. Cennet gibi bir yerdir memleketim. 2003 sonbaharında memlekete gittim. Balıkçı bir arkadaşın teknesine atladık,

biraz midye çıkardık, midyeleri sacda pişirmek için Cunda'nın karşısındaki Tavuk Adası'na çıktık. Orada yıkık bir manastır vardı. Birinci dereceden tarihi sit alanıdır. Bir de baktım ki, virane tahta iskele düzeltilmiş, antik küpler sıralanmış patikanın iki yanına, içlerinde ateşler yakılmış, küpler sıcağın kırılmış... Manastırın taşları toplanmış, yıkılmadan duran mihrap duvarının önüne bir sahne konmuş, her yere ama her yere viski, şampanya, bilmcümle pahalı içki şişeleri saçılmış. O kadar çok şampanya patlatılmış ki, şişe mantarından geçilmiyor...

"Bu ne kepezelik?" diye sordum bizim ahtapot avcısı Mehmet'e. "Abi," dedi, "Cem Boyner, avradı için doğum günü partisi yaptı burada..."

Bunlar dünyanın jet sosyetesi! Çok 'görgülü'dürler. Birinci dereceden sit alanını kendi uzuvlarının keyfi için, binlerce lira harcayarak Perşembe pazarına çevirirler, kimse laf etmez. Yerler, içerler, çılgınlar gibi eğlenirler... Ve içine sıçıp bırakırlar!..

(O dönem Radikal'de çalışıyordum. Yanımda fotoğraf makinesi vardı. Adadaki rezaletin bir sürü fotoğrafını çekmiş, İstanbul'a dönünce yazısını yazmış, sayfayı yapıp gazeteden çıkmıştım. Reklam servisinde çalışan leş zihinli bir kadın, Boyner gazetesine bir sürü reklam veriyor diye işgüzarlık yapıp çıkarttırmıştı yazıyı sayfadan. Zenginlerin paçalarına, onlar farkında olmasalar bile, sürtünme eğilimi ne aşağılık bir haldir! İşte o yayınlanmayan yazının acısı hep içimde kaldı, yazmak bugüne kismetmiş.)

Şimdi söz konusu adayı Rahmi Koç aldı. Zaten Cunda'nın başka bir yerindeki koskoca manastırı da satın alıp kendine malikane yaptı Koç. Sadece o değil, Boyner'in malikanesi var Cunda'da. Güler Sabancı Patrıça mevkiindeki Ayışığı Manastırı'nı alıp malikane yaptı. Komili'nin de dev gibi bir Manastır-malikanesi var...

Bizim üzerinde midye pişirdiğimiz Tavuk Adası'na artık tekneyle yanaşmak yasak. Koç Ailesi'nin özel mülk orası. Kazı yapıyorlar kafalarına göre...

Malum, bazı yol bilmez - sınıftan anlamaz şarlatanlar, Gezi Parkı'na polis saldırısı başladığında kapılarını açan Divan Otel'i'nin sahibi Koç Ailesi hakkında övgüler dizmişti. Zenginlerin paçasına sürtünme eğilimi orada da kendini gösteriyordu...

Halbuki aralarında hırslıktıkları zannedilen Başbakan ile Koç Ailesi, Ford fabrikasının açılışında birbirlerine nasıl da sarıldılar. Sermayenin yasaları "Durun! Siz kardeşsiniz!" diye bağırmış, hepsini birden kulaklarından tuttuğu

gibi kucak kucağa getirmişti. Ne 'faiz lobisi' kaldı ortada, ne 'vaiz lobisi'!

Bu devlet sermayenin devleti olduğu sürece, onların arasında hiçbir zaman uzlaşmaz ilişkiler olmayacak. Sermaye hep kendine uygun devletler ve rejimler yaratacak. İşine gelmeyen törpüleyecek, işine geleni pohpohlayacak. Devletle sermaye hep kucak kucağa olacak.

Ta ki biz bu oyunu bozana kadar... Ve biz, evet biz, o oyunu bozacağız!..

Şu dünyada en sevdiğim insanlardan biri, dergimizin yazarı ve Avrupa temsilcimiz olan Ümit Dertli'dir. Ümit'i tanıyan herkes çok sever. Zaten ona en büyük eleştirim de herkesin onu çok sevmesidir. "Herkes seni çok seviyorsa, sen insanlara çok yumuşak yüzlü davrandığın içindir. Hep suistimal ediliyorsun be kardeşim!" derim. Ama o yumuşak yüzlü, 'ensesine vur lokması'nı al' adam devletle, sermayenin temsilcileriyle yüzleştiği zaman tanınmaz hale gelir. Korkarsınız. O yüzden 1995'te, 45 kişilik operasyonda Ankara'nın DAL'ından ifade vermeden çıkan tek adamdır Ümit. Sınıf düşmanlarımız konu olduğunda kini yüzüne yansır...

Bir gün eşim, sınıf düşmanlarımız hakkındaki laflarımıza binaen Ümit'le bana, "Siz öfke dolusunuz! Şiddet dolusunuz! Bu öfkeyle daha iyi bir dünyayı nasıl kuracağız?" diye sormuştu. Ümit çok basit ve net bir yanıt verdi: "Esas bu öfke olmazsa yeni bir dünya asla kurulmaz..."

Şu yazı yazıldığı sırada, Şınak'ta göçük altında yedi işçi yatıyor. Öldüler mi, sağlar mı bilinmez... Kısa süre önce üç işçi inşaatta öldü yanı başımızda... Çocuğunu doyurabilmek için kaç kadın şu an bedenini satıyor, kim bilir. Şu an kaç sınıf kardeşimizin dünyası yıkılıyor işsiz kaldığı için. Kaç emekçi intiharı düşünüyor, gırtlığına kadar daldığı borç batağında...

Bu iktidar ve patronlar Soma'da canımızı aldılar. Yitirdiğimiz sınıf kardeşlerimizin gözü yaşlı aileleri, sevdikleri kadınlar, anaları, babaları... Gözleri kurudu ağlamaktan... Hiç göremedikleri ufak bebekleri oluyordu ardına...

Ve o bebekler doğarken, Cem Uzan Cem Boyner'le tekneden tekneye makara yapıyor, kim bilir, bu sefer Pasifik'teki bilmem hangi adanın kuytusunda. Mustafa Koç sömürerek semirmiş gövdesiyle bilmem hangi golf sahasında keyifle vuruyor topa. Bir golf sopası, bir Ford işçisinin aylık maaşı kadar. Keyifle sıvazlıyorlar o sopaları. Yedikleri önderinde, yemedikleri arklarında...

İşte bu zulüm düzeni, onlar daha çok yesinler, daha lüks teknelere binsinler, daha büyük malikaneler alsınlar, bizim adalarımızda çılgın eğlenceler düzenlesinler diye var.

O yüzden, Taksim Meydanı'nda halka saldıran iki tane paralı itten nefret etmek bizim için hiçbir şeydir. Öfkemiz korkunçtur, evet. Biz sermayenin egemenliğini, onun devletini, onun iktidarını yıkacağız. Kendi yasalarımızı yapacağız. Daha dün direnişteki işçilerin çadırlarının etrafına 13 ton hayvan boku döken Sığa patronunu yargılayacağız ve yargılama sırasında baktan bir hücrede bekleteceğiz. Ömrü vefa etmezse mirasçılar hesap verecek!..

Biz proletarya diktatörlüğünü yaratacağız. Sömürenlerden, ezenlerden, soyanlardan hesap soracağız! Bizi ayakta tutan, bu öfkemizdir, sınıf kinimizdir. O yüzden hiç karamıyord sol mememizin altındaki cevahir...